

DE ONVERANDERLIJKHEID DER BELOFTEN EN DE ZONDE VAN HET TWIJFELEN

DRIE PREKEN OVER HET GELOOF,

Romeinen 4:20

door

DR. JOHN OWEN

UIT HET ENGELS VERTAALD

DOOR

C. B. VAN WOERDEN

VOORWOORD

De werken van “de grote Owen” hebben geen woord van aanprijzing nodig. Alleen wil ik meedelen, dat de eerste verhandeling, in het jaar 1649 of 1650, gepreekt is voor het Engelse Parlement te Londen. De beide volgende zijn gepreekt voor zijn gemeente.

De aandachtige lezer zal er uit kunnen zien, hoever wij, zowel op staatkundig, als op kerkelijk en geestelijk gebied, van de kennis van de waarheid en van de Godzaligheid zijn afgeweken; hoe weinig geloof er gevonden wordt; hoe de waarheid struikelt op de straten.

Mocht het door vertaling bekend maken van dit gezegend onderwijs, door de ontfermingen van God in Christus Jezus, nog worden dienstbaar gemaakt tot onderwijzing, vernedering, vertroosting, versterking, opbouw en bevestiging in het geloof, van het ware Israël van God in ons diepgezonken Nederland, dan is de moeite dubbel beloond van de Vertaler.

1ste PREEKDE ONVERANDERLIJKHEID DER BELOFTEN EN
DE ZONDE VAN HET TWIJFELEN

“En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongelooft.”

Romeinen 4: 20.

In de eerste hoofdstukken van deze zendbrief bewijst de Apostel uit de Schrift en de standvastige praktijk van alle soorten mensen, door alle eeuwen, Joden en Heidenen, wijzen en barbaren, aan de gehele wereld en elk persoon daarin, *dat zij allen gezondigd hebben en de heerlijkheid Gods derven*. En dat niet alleen, maar dat het geheel en al onmogelijk was, dat zij ooit door eigen sterkte, of uit kracht van enige geschonken bijstand of genoten voorrechten een gerechtigheid van zichzelf konden verkrijgen, welke aannemelijk kon zijn bij God.

Hierop besluit hij die redenering met deze twee stellige bevestigingen:

1. Ten eerste, dat wat het verleden betreft “alle mond moet gestopt worden, en de gehele wereld voor God verdoemelijk is”, (Rom. 3: 19) en
2. Ten tweede, wat het toekomstige betreft, dat al zouden zij werken om hun wegen te verbeteren, en hun bijstand en voorrechten beter aan te leggen dan voorheen, “nochtans uit de werken der wet geen vlees zal gerechtvaardigd worden voor God” (vers 20).

Omdat dit het hoofddoel van de apostel is in deze zendbrief en in zijn gehele bediening, om te verklaren dat God alle mensenkinderen niet hopeloos en onherstelbaar onder deze toestand besloten heeft, ontdekt en opent hij onmiddellijk de rijke voorraad, welke God uit vrije genade, gegeven en opgelegd heeft ter verlossing van de Zijnen uit deze rampzalige staat. Namelijk, door de gerechtigheid van het geloof in Christus, welke hij ontvouwt, verklaart, bewijst en tegen tegenwerpingen verdedigt, tot het einde van het 3e hoofdstuk.

Dit is een zaak van het grootste gewicht, het is de hoofdsom van het Evangelie, hetwelk hem was toevertrouwd, namelijk, de eer en de verheffing van Christus, welke Hij boven alles begeerde, het grote voornemen van God om heerlijk te zijn in Zijn heiligen, en in één woord, het voornaamste onderwerp van de boodschap, hem door Christus opgedragen. Namelijk, dat zij die geen gerechtigheid van zichzelf hebben, noch die door enig middel, wat zij ook doen bereiken kunnen, nochtans door het geloof kunnen deelachtig worden, hetgeen volmaakt en volkomen in Christus is. Daarom bevestigt hij dat ten sterkste in het 4^e hoofdstuk, door getuigenis en voorbeeld uit de Schrift, met de heiligen vanouds. Daarbij ook verklarende, dat al was de openbaring van deze verborgenheid nu meer ten volle uit de boezem van de Vader door Christus ontsloten, dit toch inderdaad, sinds de zonde in de wereld inkwam, de enige Weg was, zou iemand in de tegenwoordigheid van God kunnen verschijnen.

Om dit zo duidelijk mogelijk te bewijzen, kiest hij er één uit tot voorbeeld, die uitstekend bekend was en van wie allen beleden, dat hij een vriend van God geweest was, dat hij voor Hem rechtvaardig en gerechtvaardigd was, en daarop al zijn dagen zoete gemeenschap met Hem geoefend had. Namelijk Abraham, de vader naar het vlees van allen, die de meeste van alle mensen een aandeel in de gerechtigheid toegeschreven werd uit de voorrechten welke zij genoten en de werken die zij verrichtten.

Nu, de apostel bewijst aangaande hem overvloedig in het begin van het 4^e hoofdstuk, dat de rechtvaardigmaking, welke hij deelachtig werd en de gerechtigheid welke hij verkreeg, zuiver dezelfde en geen andere was, welke hij te voren had beschreven. Namelijk een gerechtigheid in de vergeving van de zonden door het geloof in het bloed van Christus. Ja, dat al de voorrechten en de verheffingen van deze Abraham, welke hem zo uitstekend en verheven onder de heiligen van God maakten, dat hij “de vader der gelovigen” genoemd wordt, alleen daaruit voortvloeiden, dat deze gerechtigheid uit genade hem *om niet* ontdekt en ten volle bevestigd was. En dat hem op een bijzondere wijze door het geloof de genieting geschonken was van die belofte, waarin de Heere Christus, met de gehele fontein van de gemelde gerechtigheid ingesloten was. Dit vervolgt de apostel met verscheiden en verschillende besluiten en gevolgtrekkingen, tot het einde van vers 17, hoofdstuk 4.

Dit vastgesteld hebbende, geeft hij ons vervolgens een beschrijving van dat geloof van Abraham, waardoor hij een erfgenaam werd van die uitnemende dingen, uit hetgeen er mee verbonden is. En dat, gelijk zijn rechtvaardigmaking voorgesteld was als een voorbeeld, hoe God met ons handelt door Zijn genade, zo ook zijn geloof ons mocht voorgelegd worden als een patroon, in het ontvangen van die genade.

Nu, dit doet hij uit:

1. **Het fundament waarop het rustte.**
2. **De stof, waarin hij geloofde.**
3. **De wijze, waarop hij geloofde.**

Ten eerste. **Het fundament waarop het rustte.**

Uit de bodem en het fundament waarop het rustte, namelijk, de almacht of algenoegzaamheid van God, waardoor Hij bekwaam was dat te vervullen, waartoe Hij Zich door belofte verbonden had en waartoe Hij hem riep om te geloven, vers 17, “Hij geloofde God, Die de doden levend maakt, en roept de dingen, die niet zijn, alsof ze waren.”

Hier zijn twee grote getuigenissen van Gods macht.

1°. Dat Hij “de doden levend maakt.” Hij is in staat weer op te wekken degenen, die gestorven zijn.

2°. Hij “roept de dingen, die niet zijn, alsof ze waren.” Wanneer Hij maar roept of spreekt geeft Hij het aanzijn aan die dingen, welke tevoren niet waren, evenals toen Hij sprak, “Er zij licht, en daar was licht,” Gen. 1: 3, door dat gebiedend woord, dat het licht uit de duisternis zou schijnen.” 2 Cor. 4: 6.

Deze bewijzen van Gods algenoegzaamheid beschouwt hij in bijzondere betrekking tot hetgeen hij moest geloven; te weten, dat “hij de vader van vele volken zijn zou,” vers 11, van de Joden, “naar het vlees”, én van Joden en heidenen naar het geloof, waarvan wij spreken.

Aangaande het eerste, “dat zijn eigen lichaam reeds verstorven was, en dat de moeder in Sara verstorven was”, vers 19, vertrouwt hij in God “die de doden levend maakt, en dat hij “de vader van vele volken worden zal.” Aangaande het andere, dat hij een vader van de heidenen zou zijn in het geloof, getuigt de Heilige Geest, dat zij “Lo-Ammi”, (“niet een volk”) waren, Hos. 2: 22. Het enten van hen in Abrahams stam moet geschieden door een kracht, “welke roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren.” Daardoor krijgen zij een nieuwe natuur die hen maakt hetgeen zij tevoren niet waren.

Om zich te gronden op de algenoegzaamheid van God, voor de vervulling van zulke dingen, welke ten enenmale onmogelijk zijn voor iets behalve die Algenoegzaamheid, is waarlijk geloof nodig en het is onze navolging waardig. Het is ook de wijsheid van het geloof om zich bijzonder vast te zetten op datgene in God, wat beantwoorden kan aan de moeilijkheden, waarmede het te worstelen heeft. Moet Abraham geloven, dat uit zijn verstorven lichaam een geheel volk moet voortkomen? Hij vertrouwt in God, als “Dengene, die de doden levend maakt”.

Ten tweede. **De stof, waarin hij geloofde.**

Zijn geloof wordt geprezen vanwege het voorwerp waarin hij geloofde; welke in het algemeen aangeduid wordt als “de belofte van God,” vers 20. “Hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongeloof”. En in het bijzonder wordt de stof van die belofte aangeduid, vers 11, 13, dat hij zou zijn “de vader van vele volken.” Dit, dat hij “een vader van vele volken was,” of “dat alle volken in zijn zaad zouden gezegend zijn,” was een zaak welke een wereld van moeilijkheden bevatte, ziende op de natuurlijke ongeschiktheid van zijn lichaam en dat van Sara om ouders van kinderen te worden. Maar wanneer God roept tot het geloven, dan behoort, omdat Zijn waarheid en algenoegzaamheid ermee gemoeid zijn, geen moeilijkheid noch schijn van onmogelijkheid, waarmede de beloofde zaak nog bovendien is gepaard of kan gepaard gaan, voor ons van enig gewicht te zijn. Hij, die het beloofd heeft, kan het doen.

Ten derde. Vanwege **de wijze waarop hij geloofde**, welke op vierderlei manier wordt uitgedrukt.

1e. “Hij geloofde tegen hoop op hoop,” vers 18. Hier wordt van een tweevoudige hoop gesproken; – één, welke tégen hem, de andere, welke vóór hem was.

(1). Hij “geloofde tegen hoop;” dat is, wanneer alle redeneringen, welke hoop in hem konden verwekken, tegen hem waren. “Tegen hoop,” dat is, tegen alle beweegredenen tot hoop, welke ook. Alle redenen van natuurlijke hoop waren tegen hem. Welke hoop kon er ook redelijkerwijze verrijzen, dat twee verstorven lichamen de oorsprong en fontein van vele volken zouden zijn? zodat hij, tegen alles, wat een natuurlijke hoop kon veroorzaken, nochtans geloofde.

(2). Hij “geloofde op hoop;” dat is, zulk *een hoop* als er verrees, als zijn geloof deed verrijzen, uit de overweging van Gods algenoegzaamheid. Dit is een aanhangsel van zijn geloof; het was zulk een geloof, waaraan *de hoop* verbonden was. Dit geloven op hoop, wanneer alle redenen van hoop weg waren, is de eerste zaak, welke terneer gesteld is van de wijze van zijn geloof. In een afwezen van alle natuurlijke hulp, alle middelen verstorven zijnde, onder een voorkomen van de algehele onmogelijkheid, dat ooit de belofte vervuld zou worden, maar dán te geloven met een ongeveinsde hoop, is een prijzenswaardig geloof.

2e. Hij was “niet verzwakt in het geloof,” vers 19. Hij was vooral niet zwak; een ontkenning, welke ten sterkste het tegendeel verzekert van hetgeen ontkend wordt. Hij was geenszins zwak; dat is, hij was zeer sterk in het geloof, zoals het daarna uitgedrukt wordt, vers 20, “maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de ere.”

En de apostel zegt, waarin dit niet verzwakt zijn zich openbaarde, als hij zegt, “Hij heeft zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alreeds verstorven was, zo hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook, dat de moeder in Sara verstorven was,” vers 19. Hierin werd openbaar, dat zijn geloof hem boven de overweging uitvoerde van alle beletselen, welke de vervulling van de beloften in de weg konden staan.

Het is zwakheid van het geloof, welke een mens doet staren op de moeilijkheden en schijnbare onmogelijkheden, welke de belofte in de weg staan. Wij menen, dat het onze wijsheid en sterkte is, om de tegenstand en de verzoeking, welke tegen de belofte oprijzen, te wikken en te wegen en die tot op de bodem te doorzoeken. Het kan zijn, dat het de sterkte is van de vleselijke rede, van het bedenken van het vlees, maar dit is zeker, dat het *de zwakheid* is van ons geloof. Degene, die sterk is in het geloof wil in het minst niet beredeneren of overwegen, de dingen, welke zich als de grootste schijnbare onwaarschijnlijkheden, ja onmogelijkheden voordoen, dat de belofte vervuld zal worden. Hij wil geen debat of woordenstrijd, noch enige overweging van de zaak toestaan. “Niet verzwakt zijnde in het geloof, merkte hij niet aan ...”.

3e. Hij was “ten volle verzekerd”. Dit is de derde zaak, welke aangemerkt wordt in de wijze van zijn geloven. Hij verliet zich ten volle, gerust en vastberaden hierop, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen. Evenals een schip op zee, (want dat betekent het woord) waarvan de bemanning rondziende, bemerkt, dat stormen en winden opkomen, alle zeilen bijzet en zich naar de haven spoedt. Zo ook Abraham, ziende, dat vrij zeker stormen van twijfelingen en verzoeking, zullen opkomen tegen de belofte, welke hem gedaan is, breekt hij met volle zeilen door alles heen om stil te liggen in Gods algenoegzaamheid.

4e. De laatste zaak is, dat “*hij niet twijfelde*”, vers 20. Dit gedeelte heb ik uitgekozen om er met u bij stil te staan, als een uitgezocht gedeelte van de aanprijzing van het geloof van Abraham, dat ons ter navolging wordt voorgesteld “*Hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongelooft.*”

De woorden kunnen kort samengevat worden in deze leerstelling:
Alle twijfelen aan de belofte van God vloeit voort uit ongelooft.

Alles wat in de tekst enige moeilijkheid bevat, zal in het openen van de delen van de opmerking worden opgehelderd.

De mensen zijn geneigd te beweren, dat hun twijfelen andere redenen en oorzaken heeft. Zoals, de belofte komen hun niet toe, God bedoelt er hún ziel niet in, zij zijn niet zú en zo, – en dit doet hen twijfelen. Terwijl de waarheid is, dat het hun ongelooft, en dat alleen is, dat hen in die twijfelende toestand brengt. Evenals in andere zaken, zo ook hierin, zijn wij geneigd om schone voorwendsels te gebruiken voor lelijke gebreken. Om de schuld te brengen, waar zij thuis behoort, zal ik met Gods hulp aantonen, dat het niet dit of dat, maar alleen *het ongelooft* is, dat ons aan de belofte doet twijfelen.

Om dit te duidelijker te maken, moet ik deze twee dingen ontvouwen:

- I. Wat de hier bedoelde belofte is.**
- II. Wat het is aan de belofte te twijfelen.**

I. Wat de hier bedoelde belofte is.

De hier gemelde belofte is voornamelijk die, waarvan duidelijk gezegd wordt, dat Abraham die gelovende, “het hem tot rechtvaardigheid gerekend is.” Dit zegt de apostel ons in vers 5 van dit hoofdstuk. Wanneer dit was, kunt u zien in Gen. 15: 6; daar is het plechtig verklaard, dat hij geloofde in de Heere, en Hij rekende het hem tot gerechtigheid.” Hetgeen God daar tot hem gesproken had, ging over “het vermenigvuldigen van zijn zaad als de sterren des hemels, terwijl hij nog kinderloos

was.”

Het laatste vers van hoofdstuk 14 vertoont ons Abraham vol van aardse heerlijkheid. Hij had pas vijf koningen met al hun heir overwonnen, was geëerd door de koning van Sodom, en gezegend door de koning van Salem. En toch, in het eerste vers van hoofdstuk XV, dadelijk bij het begin, sprak God tot hem in een gezicht, “vrees niet.” Hij gaf daarmee duidelijk te kennen dat hij, niettegenstaande al zijn uitwendige voorspoed en eer, nog veel had, dat zijn gemoed ontstelde, en hem behoefte deed hebben aan grote vertroosting en versterking. Abraham had nog geen helderheid in de vervulling van voorgaande beloften omtrent het gezegende zaad; en daarom, al gaat hij naar het uitwendige vooruit, daarin kan hij niet rusten. Totdat een kind van God in hoofdzaak klaarheid heeft in de stof van de grote belofte, de zaak van Christus, zullen de grootste uitwendige successen en voordelen er zover vanaf zijn, dat zij zijn gemoed zouden stillen en geruststellen, dat zij eerder zijn benauwdheid vermeerderen. Zij veroorzaken slechts, dat hij begint te roepen: Hier is dit en dat; hier is overwinning en voorspoed; hier is rijkdom en vrede; – maar hier is Christus niet.

Dat dit Abrahams toestand was blijkt duidelijk uit vers 2 van dat hoofdstuk, waar hij, toen God tot hem gezegd had, dat Hij zijn schild en zijn loon zeer groot was, antwoordt, “Heere HEERE, wat zult Gij mij geven, daar ik zonder kinderen heen ga?” Alsof hij wilde zeggen, Heere God, U hebt nu negentien jaar geleden, toen ik in Haran was, tot mij gesproken, dat in mij en mijn zaad alle geslachten des aardrijks zouden gezegend worden”, (Gen. 12: 3) dat het gezegende, zegenende zaad uit mij zou zijn: maar nu begin ik oud te worden, alle verschijnselen, die er op wijzen, alsof dat woord niet zal vervuld worden, nemen toe; en daarop had ik boven alles het oog, in mijn volgen van U: wat voordeel zal het mij aanbrengen, dat ik een menigte aardse genietingen heb, en die toch ten slotte aan mijnen dienstknecht zal achterlaten?

Ik moet wel opmerken, dat deze zuchtende, droevige klacht van Abraham, veel zwakheid verraadt, en met enig gemis van vertrouwen vermengd is. Hij wordt tot in het diepst van zijn ziel geschud, dat onwaarschijnlijkheden, naar zijn gedachte, onmogelijkheden zouden worden, welke de vervulling van de belofte in de weg zouden staan. Let echter daarom ook op deze twee zaken: Ten eerste, dat hij niet in zichzelf loopt te morren, en zijn brandende gedachten in zich opkropt, maar dat hij de last zijner ziel liefelijk uitademt in het hart van zijn God. “Heere HEERE”, zegt hij, “wat zult Gij mij geven, daar ik zonder kinderen heen ga?” Het is een daad van het oprecht geloof, om het ongeloof te ontlasten in het hart van onze God. Ten tweede, dat God geen gebruik maakt van het voordeel, dat zijn knecht Hem geeft door zijn klagen en gebrek aan vertrouwen; maar Hij laat dat liggen, tot Hij de belofte aan hem vernieuwd, en zijn geloof vastgesteld heeft, en dan getuigt Hij, dat hij in God gelooft. De Heere overziet de zwakheid en het ongemotiveerd geklag van de Zijnen, neemt het van de beste kant op, en geeft hun dan zijn getuigenis.

Dit, zeg ik, was de belofte, waarover wij spraken, dat een zaad uit zijn lijf voortkomen zou “als de sterren die niet geteld kunnen worden”. (Gen. 15: 4, 5). En hierin liggen drie dingen opgesloten.

1. Het zuiver geestelijke deel er van, dat zijn eigen ziel in Christus aanging. Als God zich verbindt aangaande zijn zaad, dan herinnert Hij hem aan zijn eigen belang in dat zaad, dat de zegen aanbrengt. Jezus Christus met zijn gehele Middelaarschap, en zijn ganse verlossingswerk, ligt in de belofte, met de genieting van God in verbondsbetrekking, “als een schild, en een loon zeer groot”.

2. Het koninkrijk van Christus, ten opzichte van de uitbreiding en vestiging, niet de menigte van zijn onderdanen, hoewel dat ook in de belofte ligt.
3. Het tijdelijk gedeelte er van, menigte van kinderen aan een kinderloos man, en een erfgenaam uit zijn lijf.

Deze belofte nu, in deze drie delen, omvat al uw belang, omvat alles, wat u te geloven hebt, hetzij u aangemerkt wordt als gelovigen of als regeerders. Als gelovigen: dan ligt uw belang in deze twee zaken: Dat uw eigen zielen deel en aandeel hebben in de Heere Christus; en dat het koninkrijk van de Heere Jezus verheven en bevestigd worde. Als regeerders: dat vrede en voorspoed de erfenis van de natie moge zijn, is overeenkomstig uw begeerte. Zie hier naar uit in onderwerping aan het koninkrijk van Christus, en zo zijn zij allen in deze belofte.

Om dit duidelijker te maken, zal ik, daar dit de drie hoofdzaken zijn, welke u ten doel hebt, u drie beloften voorleggen, welke op deze onderscheiden zaken gepast zijn, op welke, of dergelijke, u in al uw handelen het oog moet houden, terwijl alle twijfel daaraan uit ongeloof voortvloeit.

De eerste zaak, welke u geloven moet, is het belang van uw eigen zielen in het verbond van de genade door Christus. Deze aangaande, zal ik alleen verwijzen naar die verbondsbelofte, Hebr. 8: 12, "Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken".

De tweede is de vestiging van het koninkrijk van Christus ondanks alle tegenstand. En neem hiervoor, onder ontelbaar vele schriftuurplaatsen Jes. 60: 11, „En uw poorten zullen steeds open staan; zij zullen des daags noch des nachts niet toegesloten worden; opdat men tot u inbrenge het heir van de Heidenen, en hun koningen tot u geleid worden. Want het volk en het koninkrijk, welke u niet zullen dienen, die zullen vergaan”.

De rust en vrede van de natie, welke u als regeerders zoekt, zoals zij staan in ondergeschiktheid aan het koninkrijk van Christus, komen ook onder de belofte; neem daarvoor die uit Jer. 30: 20, 21.

Daar dit de drie hoofdzaken zijn, waar u op doelt, laat dan uw oog op deze drie, of dergelijke beloften gevestigd zijn; want in de verklaring en toepassing van ons punt, zal ik ze alle drie samen voorstellen, wensende dat, wat in één wordt verklaard, altijd ook tot de beide andere worde uitgestrekt.

II. Wat is het twijfelen aan de belofte?

“Hij heeft niet getwijfeld,” hij betwistte niet. Het grondwoord geeft eigenlijk te kennen: het gebruik maken van ons eigen oordeel en rede in het beoordelen van zaken, van welke soort zij ook zijn, Het wordt ook soms overgezet door “twijfelen” als in Matth. 21: 21.” “Indien gij geloof had, en niet twijfelde” dat is, argumenteer en redeneer niet bij uzelf over de belofte en de beloofde zaken. Soms geeft het alleen te kennen, iets te onderscheiden zoals het is: zo wordt het woord gebruikt in 1 Cor. 11: 29, “onderscheidende het lichaam.” In de zin waarin het hier gebruikt wordt, als ook in Matth. 21: 21, betekent het, zoals ik zei, een bij zichzelf beraadslagen en overwegen van die zaken, welke staan tegenover hetgeen ons voorgesteld is. Zo ook in Hand. 10: 20. Petrus ontvangt bevel om het gezicht te gehoorzamen, niet “twijfelende.” Wat is dat? Wel, een niet voortgaan met datgene te doen, waarvan gezegd wordt, dat hij het gedaan had. vers 17. Hij twijfelde in zichzelf, wat toch het gezicht mocht zijn, dat hij gezien had; hij bezag het aan alle kanten en betwistte het in zijn gedachten; hij betwijfelde het.

Aan de belofte te twijfelen is dan, de belofte zelf in overweging te nemen, en bovendien, al de moeilijkheden, die haar vervulling in de weg staan, voor zover die ons in het bijzonder aangaan, en haar dan in zijn gedachten zo te betwisten, dat zij niet geheel wordt weggeworpen, en men er zich ook niet ten volle mee verenigt. Bijvoorbeeld, de ziel overweegt de belofte van vrije genade in het bloed van Jezus (beschouwt die aandachtig), overweegt zo goed als zij kan de waarheid van God, die de belofte doet met andere overwegingen, welke het hart er toe konden brengen, om er vast in te rusten; maar overweegt tevens zijn eigen onwaardigheid, zondigheid, ongeloof, huichelarij en dergelijke; welke naar zijn veronderstelling, de uitwerking van de belofte voor hem met kracht in duigen slaan. Daardoor weet hij niet wat te besluiten. Als hij er een greintje geloof aan toevoegt, dan slaat de schaal naar de kant van de belofte over; dezelfde hoeveelheid ongeloof doet haar in zijn nadeel overslaan; hij weet niet wat te doen; de belofte loslaten kan hij niet en haar aangrijpen durft hij niet; maar hier twijfelt hij, en wordt hij heen en weer geslingerd.

Zo komt de ziel in een toestand als van Paulus, in een ander geval. Phil. 1 23. Aan de ene zijde overwoog hij zijn eigen voordeel, wanneer hij ontbonden werd, en aan de anderen kant het voordeel van de gemeenten, wanneer hij in het vlees bleef; en deze verschillende gedachten in zich opnemende, roept hij uit, dat hij niet wist waarheen; hij twijfelde, hij werd van twee gedrongen, hij wist niet wat te kiezen: of als David. 2 Sam. 24: 14, toen hem de keuze gesteld werd tussen verschillende tuchtigingen, zei hij, "Mij is zeer bang;" hij ziet in elk van haar kwaad, en weet niet welke te kiezen.

Een arm schepsel, dat op de belofte ziet, veronderstelt, dat er vermetelheid in ligt, om standvastig de belofte te omhelzen; aan de andere kant ziet hij een gewis verderf, indien hij niet gelooft. En nu twijfelt hij, hem is bang: redeneringen komen aan beide zijden op; hij weet niet hoe ze te bepalen; en zo in een angstige onzekerheid verkerende, twijfelt hij. Evenals een man, die op reis is, en op een punt komt, waar twee wegen zijn, die er beide goed uitzien, en hij weet niet welke zijn weg is; hij gist, en gist, en roept eindelijk uit: "Ach, ik weet niet welke weg ik moet nemen! Maar dit is zeker, als ik de verkeerde neem, ben ik verloren: ik zal ze geen van beide inslaan, maar hier zal ik blijven zitten, ik zal geen stap op één van beide zetten, tot er iemand komt, die mij aanwijzing doen kan". In deze aarzeling zit de ziel dikwijls ter neer, weigerende een stap vooruit te gaan, totdat God met kracht komt en de geest tot de belofte leidt, of de duivel hem ter zijde afleidt tot ongeloof.

Het is als iets zeer lichts, dat zich in de lucht beweegt: zijn gewicht voert het naar beneden, en de lucht, met een windje, doet het weer stijgen, zodat het heen en weer gevoerd wordt. Soms schijnt het, of het door zijn eigen zwaarte zal dalen, en dan weer of het zo hoog zal stijgen, dat het geheel uit het gezicht raakt; maar deze twee krachten tegen elkaar opwegende, wordt het op en neer gedreven, zonder dat de ene of de andere kant veel wint. De belofte trekt de ziel omhoog, en het gewicht van haar ongeloof doet haar neerzinken. Soms trekt de belofte zo krachtig aan, dat men zou menen, dat het hart er geheel in opgetrokken wordt; en soms drukt het ongeloof dezelve zodanig terneer, dat het schijnt alsof zij voor altijd weg is, maar geen van beide overmagen volkomen; het arme schepsel wordt heen en weer geslingerd. Dit is te twijfelen. Evenals de twee discipelen op weg naar Emmaüs. Luk. 24: 14, "Zij spraken samen onder elkaar van al deze dingen, die daar gebeurd waren," wisselden van gedachten over de zaak; en in vers 21 geven zij verslag van hun gedachten. "Zij hoopten, dat Hij was, degene, die Israël verlossen zou". Eens hoopten zij, maar nu, ziende, dat Hij gedood en gekruisigd is, weten zij niet wat er van te zeggen. Wat dan? Geven zij dan geheel alle hoop op Hem

op? Neen, dat kunnen zij niet, vers 22-24. Sommige vrouwen hadden hen ontsteld, en verklaard, dat Hij opgestaan was; ja, ook anderen, die naar zijn graf gingen, hadden het alzo bevonden. Hierop verhandelde zij de zaak onder elkaar, en waren bedroefd, vers 17, dat is, zij twijfelden, zij waren in een twijfelende toestand; veel blijkt voor hen te zijn, ook iets tegen hen, zij weten niet wat te doen.

Ene arme ziel, die lang twijfelmoedig geweest is in onrust en angst van het gemoed, vindt een lieflijke belofte, Christus in een belofte, gepast voor al zijn behoeften, met genade komende, om hem te vergeven, met liefde, om hem te omhelzen, met bloed, om hem te reinigen, Hij is opgewekt, om zich enigermate op deze belofte te verlaten. Plotseling komen verschrikkingen oprijzen, verzoeken worden sterk, nieuwe verdorvenheden breken uit, Christus in de belofte sterft voor hem, Christus in de belofte is gedood, ligt voor hem als in het graf, zodat hij slechts kan zuchten, en zeggen, ik hoopte op verlossing door Christus, maar nu is alles weer voorbij; ik heb weinig of geen hoop, Christus in de belofte is voor mij als gedood. Wat dan? zal hij het opgeven? Nooit meer naar deze begraven Christus vragen, maar in duisternis en smart neerzitten? Nee, dat kan hij niet doen: deze morgen zijn weer enige nieuwe bewijsgronden van Christus' verschijning voor de ziel duidelijk geworden; Christus is nog niet voor altijd voor hem verloren. Wat doet hij dan? Onwankelbaar geloven kan hij niet; het geheel en al opgeven wil hij niet. Hij twijfelt, hij is vol zelfoverlegging, en is bedroefd. Dit is te twifelen aan de belofte van God.

Ik zal nu gaan bewijzen, dat niettegenstaande welke voorwendzels ook, al dit twifelen ongelooft is.

De twee discipelen van wie wij nu melden, dat zij twijfelden en onder elkaar redeneerden op hun reis naar Emmaüs, dachten, dat zij goede reden en een genoegzaam duidelijke oorzaak hadden voor al hun twijfelingen. “Wij hoopten, zeiden zij, dat Hij was degene, die Israël verlossen zou”. Wat is nu hun standpunt? Helaas! “de overpriesters en oversten hebben Hem overgeleverd tot het oordeel des doods, en hebben Hem gekruisigd”, Luk. 24: 20. En is het nu mogelijk, dat verlossing zal worden teweeggebracht door een gekruisigd mens? Dit deed hen twifelen. Maar wanneer onze Zaligmaker zelf bij hen komt, en hen de grond van dit alles aanwijst, zegt Hij, dat het alles daar vandaan komt, dat zij “onverstandigen en tragen van hart zijn om te geloven”, vers 25. Hier is de opkomst van al hun twijfelingen, ja, hun ongelooft. Denk zelfs niet over bevestiging, terwijl u traag van hart bent om te geloven.

Wanneer Petrus zich op het bevel van Christus op de golven waagt, Matth. 14, “ziende de sterken wind,” vers 30, heeft hij ook een storm van binnen en roept: “Heere behoud mij. Wat was nu de oorzaak van de vrees en het roepen van Petrus? Wel, de wind en de zee werden onstuimig en hij was op het punt van te zinken; – niets anders dan puur ongelooft, gebrek aan geloof. vers 31. “Gij kleingelovige, zegt onze Zaligmaker, waarom hebt gij gewankeld?” (Engels, getwijfeld?) “Het was niet de sterke wind, die u deed twifelen, maar uw klein geloof.” En in drie of vier andere plaatsen, schrijft onze Zaligmaker al het weifelen en twifelen van zijn volgelingen aan deze reden toe, als Matth. 6: 30; 8: 26.

Jes. 7. Achaz bevreesd zijnde, omdat Syrië en Efraïm zich tegen hem verbonden hadden, ontving door Jesaja een belofte van verlossing, vers 7, Daarop zegt de profeet tot hem, en gans Juda: “Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk gij zult niet bevestigd worden,” vers 9. Hij zegt niet, “Indien Damascus en Efraïm niet verbroken worden zult gij niet bevestigd worden”; nee, daar staat hij niet op. De vrees, dat u niet zult bevestigd worden

ontstaat alleen uit ongelooft; dat houdt u af van vereniging, met de belofte, welke u zeker bevestiging zou aanbrengeu.

Dit is de enige reden, welke de apostel geeft, waarom het woord der belofte, gepredikt zijnde, geen nut doet, namelijk door ongelooft: het was „met het geloof niet gemengd.” Hebr. 4; 2.

Maar deze zaken zullen nog duidelijker worden, wanneer wij de punten, welke twee zijn, nader uitwerken.

1. Wanneer iemand over iets twijfelt, aarzelt en bij zichzelf overweegt, dan moeten zijn overlegingen hun oorsprong hebben, óf uit iets in zichzelf, óf uit iets in de zaken, waaromtrent hij twijfelt; derhalve, „certitudo mentis”, „de verzekering van zijn gemoed,” of, „certitudo entis”, „de zekerheid van de zaak zelf ontbreekt. Indien iemand twijfelt of zijn vriend in een ver land in leven is of niet, dan ontstaat zijn twijfelen uit de onzekerheid van de zaak zelf; wanneer dat een uitgemaakte zaak is, dan is het opgelost, evenals het met Jacob was in het geval van Jozef. Maar wanneer iemand twijfelt of de naald in het kompas, geheel in orde zijnde, het noorden wel zal aanwijzen, dan is alle onzekerheid in zijn eigen gemoed.

Wanneer wij twijfelen aan de belofte, dan moet dit ontstaan of uit iets in ons, of de belofte zelf moet daartoe aanleiding gegeven hebben. Indien uit iets in ons, dan kan het niets anders zijn dan ongelooft; een ingeboren hinderpaal om ons te verenigen met, en te rusten in de belofte, dat is het ongelooft. Indien wij dan duidelijk aantonen, dat er niets in de belofte is, zoowel wat de stof als de wijze betreft, of iets, dat er mee gepaard gaat, dat aanleiding moet geven tot zodanig twijfelen, dan leggen wij de last en de beschuldiging op de rechte schouders, de zonde van twijfelen op het ongelooft.

Nu, dat aanleiding noch oorzaak gegeven wordt, voor dit twijfelen aan de belofte, zal blijken, indien wij ernstig overwegen, vanwaar zulk een aanleiding of oorzaak zou moeten ontstaan. Al de vastheid van een belofte hangt af van de eigenschappen van de belover, in betrekking tot de einden en het doel van de belofte. Indien iemand mij een belofte geeft, om zulke en zulke dingen voor mij te doen, en ik betwijfel of het ooit gebeuren zal, dan moet dat voortvloeien uit een twijfel, of niet een van die zaken gemist wordt in hem, die de belofte doet. Hetzij (1) van waarheid; of (2) van bekwaamheid om zijn woord gestand te doen, vanwege de moeilijkheid van de zaak zelf; of (3) van oprechtheid, of hij een wezenlijk plan heeft mij te doen, wat hij gesproken heeft; of (4) van volstandig geheugen, om de gelegenheid waar te nemen om de voorgenomen zaak te doen; of (5) van vastheid om nog van dezelfde zin te zijn. Nu, indien er geen gebrek van al deze dingen in Hem is, over wiens beloften wij nu spreken, dan is er zeker geen grond voor ons twijfelen, dan alleen uit ons eigen ongelooft.

Laat ons nu zien of iets van deze zaken gemist wordt in de beloften van God; en beginnen wij met de eerste.

1. Waarheid in de beloften

Is er waarheid in deze beloften? Indien er de minste aanleiding ter wereld is, om de waarheid van de beloften of de waarheidsliefde van de belover te verdenken, kan ons twijfelen aan dezelve daaruit opkomen, en niet uit ons eigen ongelooft. Op deze grond is het, dat alle menselijk geloof, dat alleen gegrond is op het getuigenis van een mens, op zijn best maar een waarschijnlijke mening is, want alle mensen zijn leugenaars, en kunnen misschien liegen in die zaak, waarin zij aan ons verbonden zijn. Al zal een goed

mens dat niet doen, om zijn leven te redden, toch is het mogelijk, hij kan er toe verzocht worden, hij kan het doen. Maar nu, de eerste oorzaak van de beloften, waarover wij nu handelen is de Waarheid zelf, de God van Waarheid, die dit als zijn bijzondere eigenschap gesteld heeft, om zich van alle anderen te onderscheiden. Hij is de God van Waarheid, en stelt juist deze eigenschap op een bijzondere wijze in deze zaak voor, in het geven van deze belofte: “Hij is getrouw, (waarachtig) dat Hij ons de zonden vergeve.” 1 Joh. 1: 9. Daarom wordt van Zijn woord niet alleen gezegd, dat het waar is, maar “de Waarheid,” Joh. 17: 17 de Waarheid zelf. Alle vlees is gras, maar zijn woord bestaat in der eeuwigheid. Jes. 50: 6, 8.

Maar voorts, opdat het klaar bliken mocht, dat van daar geen aanleiding tot twijfelen zijn kan, heeft deze God van Waarheid in Zijn oneindige wijsheid, zich neergebogen tot onze zwakheid, en alle mogelijke middelen gebruikt, om te bewerken, dat wij de waarheid van Zijn beloften zouden aangrijpen. De Heere kon ons in het donker gelaten hebben, zodat wij Zijn gedachte en wil ten opzichte van ons moesten naspeuren in duistere uitdrukkingen; en, wetende van hoeveel waardij zijn goedertierenheid is, kon het ook met recht verwacht worden, dat wij dat zouden doen. Mensen, die in ellende verkeren zijn blij, als zij het minste woord mogen aangrijpen van hem, die hen kan uithelpen, om daar bemoediging uit te trekken, en winst mee te doen; evenals de knechten van Benhadad, die naarstig opletten, wat uit de mond van Achab zou uitgaan omtrent hun heer, die toen in vrees van de dood verkeerde, en toen deze hem toevallig zijn broeder noemde, grepen zij dat woord dadelijk aan, en riepen, „Uw broeder Benhadad.” 1 Kon. 20: 33. God had het daarbij kunnen laten, dat Hij ons vallende kruimeltjes of zo nu en dan een druppeltje barmhartigheid en versterking liet verzamelen. Zodat wij al blij zouden geweest zijn een woordje te hebben ontdekt, dat daarop wees, en toch veel vrije genade ten toon gespreid hebben. Maar, om alle tegenwerpingen buiten te sluiten, en de mond van het ongeloof voor altijd te stoppen, heeft Hij niet alleen duidelijk gesproken, maar Hij heeft zich verwaardigd om alle middelen te gebruiken, die ooit onder de mensenkinderen in gebruik waren, om de waarheid te bevestigen van hetgeen Hij zegt en spreekt.

Er zijn **vier wegen**, waarin de mensen vertrouwen zoeken te winnen, dat hetgeen zij spreken een ontwijfelbare waarheid is, opdat er geen aanleiding zou zijn om het te betwijfelen.

1) Door dezelfde zaak dikwijls te betuigen en te verzekeren. Wanneer iemand dezelfde zaak telkens weer zegt, dan is dit een teken, dat hij de waarheid spreekt, of tenminste, dat hij wil dat men er zo over denkt; ja, indien een eerlijk mens zich in dezelfde zaak, helder, ten volle, ronduit aan ons verbindt, dan achten wij het een lage verdenking om de wezenlijke waarheid van zijn voornemens niet te geloven. Nu, de Heere spreekt in zijn beloften dikwijls dezelfde dingen: Hij spreekt eenmaal en tweemaal. Er is geen zaak, welke Hij ons beloofd heeft, of Hij heeft het weder en: weder gedaan. Bijvoorbeeld, alsof Hij wilde zeggen, “Ik zal uw zonden genadig zijn”; Ik bid u, geloof Mij, want zal uw ongerechtigheden vergeven”; ja, het zal zo zijn. “Ik zal uw overtredingen uitdelgen als een wolk.” Er is geen behoefte, welke wij onderworpen zijn, of Hij heeft er in voorzien. Gelijk zijn gebod regel op regel is, zo is ook zijn belofte. En dit is een weg, waarin God duidelijk de waarheid van Zijn belofte doet te voorschijn treden. Om alle schijn van twijfeling weg te nemen, spreekt Hij eens, ja tweemaal, of wij horen willen.

2) De tweede wijze om een waarheid te bevestigen is door een eed. Al vrezende wij of

hetgeen sommige mensen verzekeren wel waarheid is, nochtans, wanneer zij iets in gerechtigheid en oordeel zwoeren, dan zijn er maar weinigen zo kennelijk losbandig en zo geheel zonder indrukken van God, dat dan nog hun verzekeringen geen geloof zouden vinden en niet voor waarheid doorgaan. Daarom zegt ons de apostel, Hebr. 6: 16, dat “de eed tot bevestiging onder de mensen een einde van alle tegenspreking is,” Al is de waarheid van te voren dubbelzinnig en twijfelachtig, nochtans, wanneer iemand met een eed daar tussen komt, dan is er onder de mensen geen geschil meer. Op deze wijze heeft God ook gehandeld, opdat er niets ontbreken zou, om ons geloof aan Zijn beloften in te winnen. Hij heeft de waarheid daarvan bezworen, Hebr. 6:13, “Want als God Abraham de belofte deed, dewijl Hij bij niemand, die meerder was, had te zweren, zo zwoer Hij bij Hemzelf.” Hij bevestigt zijn belofte met een eed. “O feliceo nos, quorum causa Deus jurat; O infelices, si nec juranti Deo credimus!” Wanneer Christus kwam, “in Wie al de beloften Gods ja en amen zijn,” is Hij, om de waarheid derzelve vast te maken, in Zijn bediening door een eed bevestigd. Hebr. 7: 21. Hij is Priester gemaakt met eedzwering van Hem, die gezegd heeft, “De Heere heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen; Gij zijt Priester in der eeuwigheid.” Nu vraag ik, wat is de oorzaak van deze grote neerbuiging van de God van de hemel, om dat woord, hetwelk in zichzelf waarheid is, met een eed te bevestigen? De apostel geeft ons voldoening in betrekking tot het einde, dat er mede bedoeld werd, Hebr. 6: 17, 18. “Dit, zegt hij, had God er in op het oog, dat zijn volk, ziende, hoe Hij zich door twee zulke onveranderlijke dingen, als Zijn belofte en Zijn eed, verbonden heeft, verzekerd zijn mag, dat het ten enenmale onmogelijk is, dat de waarheid van een Zijner woorden zou feilen; of, dat zij er standvastig in rustende, ooit bedrogen zouden kunnen uitkomen.”

3) Nog een andere weg, welke de mensen inslaan, om de waarheid te bevestigen, van hetgeen zij spreken is, dat zij een verbond aangaan. om te vervuilen, wat zij hebben gesproken, Een verbond geeft kracht aan de waarheid van een verbintenis. Wanneer iemand u alleen gezegd heeft, dat hij zulke en zulke dingen voor u doen zal, dan bent u vol twijfelingen en vrezes, of hij zijn woord wel zal houden; maar wanneer hij zich bij contract verbonden heeft, en u kunt dat niet zijn hand en zegel bekrachtigd tonen, dan gevoelt u zich, wanneer u dat beschouwt en bedenkt, zeker. Nu, de Heere heeft deze weg ook gekozen om zijn waarheden en beloften te bevestigen en vast te stellen. Opdat alle twijfelingen en weifelingen uitgesloten zouden zijn, heeft Hij ze alle in een verbond opgelegd, en Zichzelf onder een verbonds-verbintenis gebracht, dat wij, bij elke gelegenheid en bij iedere verzoeking, Zijn hand en zegel mogen tonen, en tot de Satan en ons eigen valse hart zeggen: “Zie hier, aanschouw God als die in een verbond op zich genomen heeft, om zijn woord, waarop Hij mij heeft doen hopen waar te maken; en dat is zijn eigenschap, dat Hij een God is, die het verbond houdt.” Wat kunnen wij dan meer eisen, wat meer, om ons te verzekeren van de waarheid dezer dingen, nu Hij zijn belofte verdubbeld heeft, en dat door een eed bevestigd, en ze alle door een onveranderlijk verbond verzegeld en vast gemaakt heeft?

4) In zaken van zeer groot gewicht en belang, zoals zulke, waar het leven en de vrede van de volkeren van afhangen, plegen de mensen borgtocht te geven om elkaar te verzekeren van de betrouwbaarheid en waarheid van alles, waartoe zij zich verbonden hebben, opdat die van weerszijden tot onderpand zou dienen voor hun waarheid en trouw. Ook deze weg heeft de Heere niet ongebruikt gelaten, om zijn belofte te bevestigen. Hij heeft ons een borgtocht gegeven om ons van zijn waarheid te verzekeren. Eén Hem boven

alles dierbaar, Eén altijd in zijn harte, voor wiens eer Hij zorgt als voor Zijn eigen. Jezus Christus is de grote Borgtocht van de waarheid van Zijn Vader, het pand van Zijn trouw aan Zijn beloften. God heeft Hem ons tot dat einde voorgesteld en gegeven. “Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven,” (een teken, dat Hij zijn woord vervullen zal). Ziet, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren en zijn naam IMMANUEL heten.” Jes. 7: 14. Opdat u zeker mag zijn van Mijn waarheid, zal de Zoon van de maagd er tot een borgtocht voor zijn.” In Hem zijn al de beloften van God ja en amen. Dus geeft Hij ook aan Zijn heiligen de verdere borgtocht van Zijn Geest, en de eerstelingen van de heerlijkheid; dat de volle vervulling van al zijn beloften in een klein bestek kunnen worden saamgetrokken en aan hun oog voorgesteld, evenals de Israëlieten de vruchtbaarheid van Kanaän aanschouwden in de tros druiven, die van daar meegebracht werd.

Nu, uit dit alles blijkt duidelijk, dat er waarheid is in al de beloften van God, maar ook, dat die waarheid zo bekrachtigd, bevestigd en vastgesteld is, dat er niet de minst denkbare aanleiding door gegeven kan worden tot wankelen of twijfelen. Hij, die de beloften betwist, en niet weet hoe er mee te verenigen, moet naar een andere oorzaak omzien, waarom hij zo doet; wat de waarheid van de belofte betreft, daar is in het geheel geen twijfel aan en er is ook in het minst geen plaats voor.

2. Bekwaamheid om Zijn woord gestand te doen

Maar ten tweede, hoewel er waarheid is in de belofte, nochtans kan de belover macht ontbreken, om het beloofde te vervullen, vanwege de menigvuldige moeilijkheden, welke er aan verbonden zijn. Dit kan een tweede oorzaak van twijfeling zijn, indien de zaak, waartoe iemand zich verbonden heeft, niet binnen het bereik ligt van de macht van degene, die het op zich nam. Wanneer, bijvoorbeeld, een kundig geneesheer een zieke herstel van zijn ziekte beloven zou, al kon deze staat maken op de waarheid en oprechtheid van zijn geneesheer, toch kan hij niet anders dan hierin zijn macht in twijfel trekken, wetende, dat het niet volstrekt in zijn macht ligt om het kleinste ongemak te genezen; maar wanneer de belover in staat is, om het ook te doen, dan is alle twijfel van deze aard weggenomen. Ziet dan, of het zo is ten opzichte van deze beloften, waarover wij nu spreken. Wanneer God tot Abraham komt om Zich te verbinden in dat verbond van de genade, waaruit al de beloften, waarover wij nu handelen, voortvloeien, dan legt Hij dit tot grondslag van alles neer; “Ik ben”, zegt Hij, “God de Almachtige”, Gen. 17: 1; of, “God de Algenoegzame,” zeer wel in staat om alles te doen, wat Ik belof. Wanneer moeilijkheden, verzoeken en bekommelingen oprijzen, gedenk dan, Wie Hij is, die het beloofd heeft. Niet alleen, dat Hij waarachtig en getrouw is, maar, dat Hij is de Almachtige God, voor wie niets bestaan kan, wanneer Hij zijn woord vervullen wil. En dat dit een grondslag voor groot vertrouwen in Abraham was, zegt ons de apostel, Rom. 4: 21. “Ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen.” Wanneer God verbonden is door Zijn woord, dan moet bijzonder het oog gericht zijn op Zijn bekwaamheid.

De ziel is geneigd om te vragen: *Hoe kan dit geschieden? Het is onmogelijk, dat dit mij gebeuren zou.*

Maar, Hij is machtig, die het beloofd heeft. En dit, Rom 11: 23, stelt dezelfde apostel ons ook voor, om er ons geloof op te vestigen, in betrekking tot die grote belofte, dat de Joden opnieuw zullen geroepen. en weder ingeënt worden in de wijnstok. “God,” zegt hij, “is machtig dezelve weder in te enten; al schijnen zij nu doodsbeenderen te zijn, de Heere weet echter dat zij kunnen leven, want Hij is machtig op hen te blazen, en hen

schrikkelijk te maken als een slagorde met banieren. Ja, zo uitnemend is deze algenoegzaamheid, deze bekwaamheid van God om Zijn ganse woord te vervullen, dat de apostel ons waarschuwt om die niet te binden, alsof zij alleen zo ver en niet verder zou kunnen gaan. Nee, zegt hij. Efése 3: 20, "Hij is machtig meer dan overvloedig te doen boven al, dat wij bidden of denken."

Wanneer de mensen de belofte inderdaad zullen aannemen, om er op te leven, dan zijn zij gereed om de vraag te stellen en te onderzoeken of het wel mogelijk is, dat haar inhoud ooit aan hen vervuld zal worden. Wanneer iemand een bootje op zee ziet drijven, dan ziet hij daarin niet veel moeilijkheid, hij ziet er op zonder enige bezorgdheid van het gemoed, hij aanschouwt hoe het op-en-neer geworpen wordt, zonder zich bevreesd te maken, dat het zal zinken. Maar laat nu die mens zijn eigen leven, in dat scheepje aan de zee toevertrouwen. Hoe zal hij alsdan ondervragen! wat zal hij het bootje nauwkeurig onderzoeken! Is het mogelijk, zegt hij, dat in dit kleine ding mijn leven veilig zal zijn op de oceaan? Zo is het ook met ons, wanneer wij op de beloften zien: terwijl wij ze in het brede beschouwen, zoals zij in het woord liggen, helaas! zij zijn alle waar, alle ja en amen, zij zullen alle vervuld worden; maar wanneer wij onze zielen op een belofte zullen wagen, in een oceaan van toorn en verzoeking, dan, menen wij, zal iedere rukwind haar ondersteboven gooien; zij zal ons niet dragen over al deze golven. Is het mogelijk, dat wij veilig op de roeibank van een sloep in het midden van de oceaan kunnen drijven?

Nu, hier zijn wij geneigd om onszelf te bedriegen, en de hele zaak in kwestie verkeerd op te vatten; hetwelk de grond is van veel bedorven redeneringen, ontstellende gedachten. Wij onderzoeken of zij zo voor ons zijn kan, als het woord voorstelt; terwijl de waarheid is, dat de kwestie niet loopt over de natuur van de zaak, maar over de macht van God. Zet de twijfel op zijn plaats, en de zaak is deze: Is God machtig te vervullen, wat Hij heeft gesproken? Kan Hij mijn afkeringen genezen? Kan Hij mijn zonden vergeven? Kan Hij mijn ziel redden? Nu, opdat er geen aanleiding of schijn van reden tot twijfelen in dit punt zijn zou, daarom openbaart God zichzelf als een algenoegzaam God, als Eén, Die machtig is al zijn verbintenissen tot een goed einde te brengen. Indien u twijfelen wilt, u kunt het doen. Dit is zeker, dat u geen reden hebt het hierom te doen, er is niet een belofte, welke God gedaan heeft, of Hij is ook machtig die te vervullen.

Maar u zult zeggen; Al is God zo machtig, en zo algenoegzaam, kunnen er dan nog geen gebreken zijn in de middelen, waardoor Hij werkt? Evenals iemand wel een sterke arm kan hebben, krachtig om zijn vijanden ter neer te vellen, terwijl dat toch niet geschieden zal, indien hij slaat met een veder of een stro; niet wegens gebrek van sterkte in zijn arm, maar door de ongeschiktheid en ongepastheid van het werktuig, dat hij gebruikt.

Antwoord:

1. Wanneer God instrumenten gebruikt, dan werken die niet overeenkomstig hun eigen vermogen, maar overeenkomstig de invloed van de kracht, welke Hij er aan mededeelt. Ziet tot welk einde ook het God belieft enig middel te gebruiken, dat Hij ze verkiest, maakt ze tevens krachtig tot dat einde. Laat de weg en het middel ter vervulling van hetgeen u door de belofte verwacht, in zichzelf nog zo zwak zijn; weet echter, dat deze door Gods verkiezing tot dat einde met kracht en invloed tot haar vervulling zullen worden voorzien.

2. Van de grote middelen van de belofte wordt uitdrukkelijk vastgesteld, dat zij ook

machtig zijn, dat er geen gebrek aan kracht in hen is om de beloofde zaak te vervullen.

I. Er is het middel van verwerving, dat is Jezus Christus. De beloften, wat betreft de goede dingen, welke er in vervat zijn, zijn alle door Hem gekocht. Van Hem verklaart de apostel uitdrukkelijk dat Hij volkomen kan zaligmaken, degenen, die door Hem tot God gaan." Hebr. 7: 25. Hier is geen gemis, geen gebrek; Hij kan het volkomen doen, hun, die verzocht worden kan Hij te hulp komen. Hebr. 2: 18.

II. Er is het grote middel van openbaring, namelijk het Woord van God. Daarvan wordt óók verklaard, dat het machtig is. Het heeft een soort van algenoegzaamheid in zich. Paulus zegt, aan de ouderlingen van Eféze, dat "het woord der genade machtig is hen op te bouwen, en hun een erfdeel te geven onder alle de geheiligden." Hand. 20: 32.

III. Er is het grote Middel van werking, en dat is de Geest van genade. Hij werkt de genade van de belofte in de ziel. Hij is ook machtig, meer dan machtig, om het bepaalde einde uit te werken. Hij heeft geen grenzen noch mate van werking dan alleen zijn eigen wil. 1 Cor. 12: 11.

Hieruit blijkt dan in de tweede plaats duidelijk, dat er geen aanleiding tot twijfelen is; ja, dat alle twijfelen uitgesloten is, door de overweging van de bekwaamheid van de Belover, en de middelen, waardoor Hij werkt. Indien u doorgaat met twijfelen, dan moet u een betere pleitgrond hebben dan deze. Ik kan niet, het is onmogelijk. Ik zeg u integendeel, dat God machtig is het gehele woord van Zijn belofte te vervullen.

3. Oprechtheid

Er kan oprechtheid gemist worden in beloften en verbintenissen. Wanneer wij hieromtrent argwaan koesteren, dan hebben wij geen keuze, maar wij moeten ze betwijfelen. Indien iemand mij een belofte doet, en ik kan veronderstellen, dat hij niet voornemens is overeenkomstig zijn spreken te doen, maar dat hij iets achterhoudt tot een ander doel, dan moet ik noodzakelijk twijfelen aan de vervulling van hetgeen hij gesproken heeft. Indien de ziel kan vermoeden, dat de Heere in Zijn belofte niet oprecht hem bedoelt, maar iets anders in Zijn gemoed achterhoudt, of, dat het wel voor anderen zo zal zijn, maar niet voor hem, dan moet hij noodzakelijk in zichzelf redeneren, twijfelen, en geen geloof oefenen. Dit moet dan in de derde plaats worden betoogd, dat de beloften van God, en God in alle Zijn beloften, vol oprechtheid zijn; zo dat niemand behoeft te vrezen zich er op te verlaten: zij zullen hem waarheid blijken. Nu, merkt dit aangaande op,

[1] Dat de beloften van God geen bekendmaking zijn van Zijn verborgen doel en voornemen. Wanneer God een belofte voorstelt van de vergeving van de zonde, dan betekent dit niet voor ieder mens in 't bijzonder, dat het Gods voornemen is, dat zijn zonde vergeven zal worden. Indien dit zo was, dan moesten òf alle mensen vergeving ontvangen, tot wie het woord van de belofte komt, hetwelk niet zo is; òf anders faalt God in zijn voornemen, en Hij mist Zijn oogmerk, hetwelk zou bewijzen, dat Hij (òf onmachtig was, zodat Hij niet kon, òf veranderlijk, zodat Hij ze niet wilde bevestigen. Doch, "wie heeft Zijn wil weerstaan?" Rom. 9: 19. Hij is de Heere, en wordt niet veranderd. Mal. 3: 6. Zodat, al heeft iedereen, wie de belofte wordt voorgesteld, de vrucht van de belofte niet, dit toch in het geheel geen afbreuk doet aan de oprechtheid van God in Zijn beloften; want Hij stelt ze niet voor tot zulk een einde en doel, dat Hij daarmee Zijn voornemen bekend maakt omtrent bijzondere personen.

[2] Er zijn sommige volstreekte beloften, als inbegrepen in het Genadeverbond welke wat betreft diegenen, die tot dat verbond behoren, in zover de gedachten Gods voorstellen, dat zij zeker in en aan hen allen zullen vervuld worden. De ziel mag vrijelijk genodigd worden om zich op deze beloften te wagen, met verzekering, dat zij aan haar zullen worden krachtdadig gemaakt.

[3] God maakt in al zijn beloften voornamelijk dit van Zijn gedachte en voornemen bekend, dat elke ziel, tot wie zij komen, er vrijelijk op mag rusten; te weten dat het geloot in de beloften, en de vervulling van de beloften, onafscheidelijk zijn. Hij, die gelooft, zal er de genieting van hebben. Dit is allerzekerst, dit verklaart God van Zijn gedachte, van Zijn hart, ten opzichte van ons, dat, wat betreft al de goede dingen, waarvan Hij tot ons gesproken heeft, ons zal geschieden naar ons geloof. Dit, zeg ik, geven de beloften van God van Zijn voornemen te kennen, dat hij, die ze gelooft, ze ook zal genieten. In dezelve „wordt de rechtvaardigheid Gods geopenbaard uit geloof tot geloof,” Rom. 1: 17. Uit het geloof, dat God openbaart, tot het geloof, dat de mens ontvangt. Zodat u, in de vaststelling van enige belofte, veilig besluiten mag, dat op het geloven, de barmhartigheid, de Christus, de verlossing in deze belofte genoemd, de uwe is. Het is waar, indien iemand de belofte blijft beredeneren, en twijfelen of hij er wel deel aan heeft, en haar door het geloof niet omhelst, dan kan hij ze derven. En toch zonder, dat hij iets kan ten laste leggen aan de waarheid van de belofte, of aan de oprechtheid van de Belover, want God heeft door deze niet te kennen gegeven, dat de mensen de goede dingen, welke beloofd zijn, zullen genieten, hetzij zij geloven of niet. Tot dusver zijn de beloften van de genade algemeen, en verkondigen deze waarheid aan allen, dat er een onverbreekbare betrekking is tussen het geloven en het genieten van de dingen, welke zij bevatten.

In deze waarheid is de oprechtheid van de Belover, welke niet in twijfel getrokken kan worden zonder zonde en dwaasheid. En dit sluit geheel buiten, dat de geest enige aanleiding zou hebben om te twijfelen, “Gij kleingelovige, waarom hebt gij gewankeld?” Ach! ik vrees, dat ik geen deel heb aan deze belofte, dat ik er niet in bedoeld word. Arm schepsel! Er is maar één weg, om u er buiten te houden dat is dat u ze bij uzelf betwist door ongeloof. Hier is de oprechtheid van God uw Borg, dat u gelovende, niet missen zult, waar het u om te doen is. Hier is niet de minste reden, om te twijfelen. Wanneer er pardon afgekondigd is voor al zulke opstandelingen, als bij zulk een gelegenheid zich zullen aanmelden, plegen de mensen de zaak dan nog in twijfel te trekken, of de staat hun waarlijk goedwillig is of niet? Nee, zegt zo'n arm schepsel, ik waag mijzelf op hun geloofwaardigheid, en geloof de waarheid van hetgeen, waartoe zij zich in hun proclamatie hebben verbonden: wat ik ook in het bijzonder mijzelf heb waardig gemaakt, ik weet, dat zij getrouw zullen zijn aan hun beloften. Het evangelie kondigt vergeving af aan allen, die komen, aan alle gelovigen: het staat niet aan u, arme twijfelaar, om te ondervragen, wat het oogmerk met u in het bijzonder is, maar verlaat u zelf hierop, dat er een volstreekte oprechtheid in de verbintenis is, waar u gerust op kunt rusten. Maar,

4. Volständig geheugen

Al zijn deze alle tegenwoordig, waarheid, macht, oprechtheid; nochtans, indien Hij, die de belofte doet zou kunnen vergeten, dan zou dat een grond van twijfeling zijn. De schenker van de Farao deed ongetwijfeld uitgebreide beloften aan Jozef, en hij sprak waarschijnlijk de waarheid overeenkomstig zijn voornemen. Toen hij later, in gunst hersteld, in de tegenwoordigheid van Farao stond, had hij ongetwijfeld macht genoeg

om de in vrijheidstelling van een arm onschuldig gevangene te bewerken. Maar dit was niet genoegzaam, het deed Jozef geen nut; omdat, gelijk de tekst zegt, hij “aan Jozef niet gedacht, maar hem vergat.” Gen. 40: 23. Dit vergeten maakte al het andere nutteloos. Maar ook hiervan is niet de minste schijn in Goddelijke beloften. Het was Sions zwakheid, dat het zei: “De Heere heeft mij verlaten: en de Heere heeft mij vergeten.” Jes. 49 14; want zo zegt de Heere: “Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij haar niet ontfermt over de zoon van haar buik? Ofschoon deze vergat, zo zal Ik toch u niet vergeten. Ziet, Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd; uw muren zijn steeds voor Mij”. vers 15, 16.

De oorzaken van vergeetachtigheid zijn,

[1] Gebrek aan liefde. Dingen, welke de mensen niet liefhebben, daar dragen zij geen zorg voor, maar de onderwerpen van hun liefde zijn voortdurend in hun gedachten. Nu, zo zegt God tot Sion: “Waarom zegt u, dat Ik u vergeten heb? Is het uit gebrek aan liefde? Helaas, de liefde van een allertederste moeder voor haar zuigeling schiet oneindig te kort bij mijne liefde tot u. Mijne liefde tot u staat op vasten grondslag, hoe zoudt u dan uit Mijn gedachte zijn? Hoe zou Ik u kunnen vergeten?” Oneindige liefde zal oneindige overdenking hebben.

[2] Menigvuldigheid van bezigheid. Dit is bij de mensen een oorzaak van vergeten. “Ik zou gedaan hebben, zegt men, wat ik beloofd heb, maar menigvuldige bezigheden deden het mij vergeten; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.” Maar bij God is dit niet zo. Hij zegt: “Al regeer Ik de ganse wereld, toch bent u in Mijn handpalmen gegraveerd; en daarom zijn uw muren steeds voor Mij.” Zie ook Ps. 77: 10. Zodat ons dan ook hierin niet de minste schijn van reden gegeven wordt, om te twijfelen aan de beloften van God.

5. Vastheid

Maar ten laatste, waar alle te voren genoemde vereisten verenigd zijn, indien nochtans de belovende persoon veranderlijk is, indien hij zijn besluit kan veranderen, dan mag men met recht twijfelen en bij zichzelf overleggen of de gedane belofte wel zal vervuld worden. Men kan denken, nu spreekt hij overeenkomstig zijn hart en gedachte, maar wie kan zeggen, of hij er morgen nog zo over denken zal? Kan hij niet van gedachte veranderd zijn, en wat wordt er dan van al de gouden bergen, welke ik mezelf op zijn belofte voorstelde? Waarom, in de laatste plaats, de Heere zorgvuldig alle zondige vermoedens verwerpt, dat in Hem, of in Zijn verbintenissen de minste verandering of omkering zou kunnen plaats grijpen. Hij is “de Vader der lichten, bij wie geen verandering of schaduw van omkering is.” Jac. 1: 17. Geen schaduw, noch gelijkenis van iets zodanigs, “Ik ben de Heere, zegt Hij, en word niet veranderd: daarom zijt gij, o kinderen Jacobs! niet verteed.” Mal. 3: 6. De Heere weet, dat indien iets in ons bij Hem van invloed kon zijn, om het woord te veranderen, dat uit Zijn mond uitgegaan is, wij zekerlijk zouden omkomen. Wij zijn ongelukkige, tergende schepselen, daarom schrijft Hij ons niet verteed zijn alleen toe aan zijn eigen onveranderlijkheid. Hier kunnen wij in rusten. “Hij is onveranderlijk en wie kan Hem omkeren?”

En in deze aanmerkingen heb ik het eerste bewijs geleverd van het punt, dat alle twijfel uit ons eigen ongelooft voortvloeit.

2. De ondervinding die we hebben van de machtige werken van God tot vervulling van al Zijn beloften, geeft licht in deze zaak.

Wij hebben het waarachtig bevonden, dat Hij, zich eenmaal verbonden hebbende, zekerlijk doorgaan zal tot het bestemde doeleinde, al zal Hij daarin zijn macht en wijsheid tot het uiterste moeten ontvouwen, Hab. 3: 9. “De naakte grond werd ontbloot door Uw boog, om de reden aan de stammen gedaan door het woord.” Indien God gezworen en Zijn woord gegeven heeft, dan zal Hij het zekerlijk vervullen, al zal Hij daartoe, de naakte grond moeten ontbloten door Zijn boog, Zijn macht tot het uiterste ten toon spreiden.

Het is waar, nooit wachtte iemand op God om de uitvoering en de vervulling van een belofte, of hij bevond, dat zich veel moeilijkheden opdeden, tussen het woord en de zaak. Zo was het met Abraham in de zaak van een zoon; en met David in de zaak van een koninkrijk. God wil, dat de genade, welke Hij beloofd heeft, evenals dauw op de uitgedroogde, stervende aarde valt, of “als de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land zijn”, Jes. 32: 2. Zeer welkom aan de reiziger, wie de zon, gedurende zijn reis, de ganse dag op het hoofd gebrand heeft. Sion is een sierlijke kroon in de hand van de Heere, en een koninklijke hoed in de hand van hun God. Jes. 62: 3. De kostelijke stenen van een diadeem moeten gehouwen en geslepen worden, voor zij ingezet worden tot schoonheid en heerlijkheid. God wil dikwijls de kostelijke, levende stenen Sion een scherpe bebouwing doen ondergaan, voor zij ten volk vastgezet worden in Zijn diadeem, maar toch is ten slotte de uitwerking van de belofte doorgegaan, welke hinderpalen zich ook voordeden. Evenals een rivier, al de tijd, dat zij door een dam wordt opgehouden, al hoger en hoger rijst, en hoe langer hoe krachtiger wordt, tot zij alles, wat haar tegenhoudt verbreekt, en een vrije loop verkrijgt naar haar bestemde plaats. Telkens wanneer zich tegenstand opdoet tegen de vervulling van de belofte, en haar voor een tijd schijnt te beletten, krijgt zij meer en meer kracht, tot het bestemde uur komt, en dan werpt de belofte alles neer, wat haar in de weg staat.

Was er nu iets denkbaar, in staat om de vervulling van enig woord van God te verhinderen, waarvan wij niet wisten, dat het ooit te voren overwonnen was, dan mochten wij mogelijk, dat overwegende, uit enig ander beginsel twijfelen dan door ongeloof.

Wat is er in hemel of op aarde, buiten God en Zijn dienende geesten, dat niet op de een of anderen tijd, zijn uiterste kracht te werk gesteld heeft, om het woord te verijdelen, waarop de één of ander van Gods heiligen vertrouwd heeft? Duivels, door hun verzoeking, lokazen, bedriegerijen, beschuldigingen en tegenwerkingen. Mensen, door hun raadgevingen, redeneringen, bedenkingen, belangen, heerschappijen, verbindingen, legers, menigten, en het uiterste van hun pogingen. Het eerste samenstel van de natuur, in haar oorspronkelijk vastgestelde loop. Vuur, water, dag, nacht, leeftijd, ziekte, dood, hebben alle in hun loop gestreden tegen de vervulling de beloften. En wat hebben zij verkregen met al hun tegenstand? Alle zijn zij teleurgesteld, verijdeld, teruggekeerd, veranderd, en zij hebben alleen dienst gedaan om de genade van de beloften beminnelijker en heerlijker te maken.

Ik zou graag dit betoog met een voorbeeld toelichten opdat de almachtige, alles overwinnende kracht, welke in de belofte is, des te klaarder, mocht blijken alles vast te stellen, wat op zijn eigen grondslag van ongeloof wankelt.

Ik kon hier Abraham vermelden, met al de moeilijkheden en schijnbare onmogelijkheid

lijkheden, welke de belofte aan hem gedaan doormaakte en tegen de grond wierpen, en hoe de genade van de belofte uit het graf verrees, “want hij kreeg zijn zoon bij gelijkenis uit de dode weder.” Hebr. 11: 19. Ook kon ik spreken van Jozef, Mozes, of David; maar ik zal liever een voorbeeld kiezen uit de werken van God, in de dagen, waarin wij leven, en wel een zaak, waaromtrent wij ons Eben-Haëzer mogen oprichten, en zeggen: “Tot hiertoe heeft ons de Heere geholpen.”

Ziet op de zaak van Ierland. De verbintenis van de grote God van de wraak tegen moord en verraad, het belang van de Heere Christus en zijn koninkrijk tegen de mens der zonde, voorzag de ondernemers van veelvuldige beloften om hen tot een begeerd en gezegend einde te brengen. Neemt nu een kort overzicht van sommige bergen van tegenstand, welke een gunstige uitslag in die plaats in de weg staan; en hoort de Heere tot elk van hen spreken: “Wie zijt gij! o grote berg! voor mijn volk zult gij worden tot een vlak veld.” Zach. 4: 7.

Om niet te vermelden de strijd en de worstelingen van tweeërlei volk in de baarmoeder van deze natie, waardoor gedurende een lange tijd het baren van enige verlossing voor Ierland is tegengehouden. Ook niet die machtige berg, (welke sommigen verkeerd een vlakke noemden) die in eens die onderneming met een eeuwige deur meende toe te sluiten.

Ik zal u enkele voorbeelden geven welke haar hebben vergezeld.

(1) Het stilzwijgen van een half uur, dat in de hemel is geweest, ten opzichte van deze zaak, de grote stilstand van gebeden in de hemelen van vele kerken, is geen kleine berg geweest in de weg van de belofte. Wanneer God Sion goedgunstig zijn wil, dan eist Hij, dat zij, die Hem doen gedenken, Hem geen rust geven, totdat Hij het doet. Jes. 62: 7. Nochtans antwoordt Hij hun soms, aan het einde van hun smekingen, “vreselijke dingen.” Ps. 65: 6. Hij zwijgt soms op de gebeden van zijn volk. Ps. 28: 1. Is het dan niet iets zeldzaams iets te ontvangen, wanneer zijn volk het gebed inhoudt? Van hoeveel gemeenten in dit land kunnen de gebeden, tranen en smekingen voor de voortgang van het werk van God in Ierland, geschreven worden met lege regels! Wat een stilzwijgen is er, gedurende dit laatste half uur, geweest in de hemel van vele kerken! Hoe velen, die in dat werk met de Heere begonnen, hebben nooit geofferd op het altaar “de Heere is mijne Banier,” noch overwogen, dat de Heere gezworen heeft te zullen oorlogen tegen zulke Amelekieten als daar zijn “van geslacht tot geslacht!” Ex. 17: 15, 16. Zij hebben vergeten, dat Ierland het eerste van de volken was, trachtten het volk van God uit te roeien om hun land in bezit te nemen; en dat daarom “zijn uiterste ten verderve zal zijn.” Num. 24: 20. Velen zijn zo toornig als Jona. Niet, omdat Babylon gespaard is, maar omdat het niet gespaard is. Is dit niet voorgesteld als een berg? Wat zult u nu doen, wanneer zulke mensen, die er uitzien “als het gras op de daken, hetwelk verdort eer men het uittrekt; waarmede de maaier zijn hand niet vult, noch de garvenbinder zijn arm,” zoveel zeggen willen als: “De zegen des Heeren zij bij u: wij zegenen ulieden in de Naam des Heeren?” Maar nu, zal het ongeloof van de mensen het “geloof Gods te niet maken?” Zal het koninkrijk van Christus lijden, omdat sommigen van degenen, wie ze ook zijn, deels door vleselijke wijsheid, deels door geestelijke dwaasheid, “weigeren vooruit te komen” tot zijn hulp tegen de machtige? Ongetwijfeld, nee! “De Heere ziet het, en het is kwaad in zijn ogen; dewijl Hij ziet, dat er niemand is, zo ontzet Hij zich, omdat er geen voorbidder is.” Ja, Hij verwondert zich dat er niet meer smekelingen zijn ten deze behoefte. Daarom bracht Hem Zijn arm heil aan, en Zijn gerechtigheid die ondersteunde Hem. Hij trok gerechtigheid aan als een pantsier, en de helm van het heil

zette Hij op zijn hoofd, en de klederen van de wraak trok Hij aan tot kleding, en Hij deed de ijver aan als een mantel. Even naar de werken, even daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan Zijn wederpartijders, vergelding aan Zijn vijanden: de eilanden zal Hij het loon vergelden.” Jes. 59: 15-18. Dat sommige mensen niet bidden, zal niet verhinderen, dat de beloften vervuld worden. Zij kunnen eerder een afgod in zichzelf ontdekken, dan de levenden God teleurstellen. Dit was een berg.

(2) Ons eigen overleg en onze raadslagen stonden het baren van de belofte dikwijls in de weg. Dit is de tijd, noch de plaats voor geschiedverhalen; daarom zal ik dit alleen in het algemeen zeggen, dat indien de uitgezochtste en redelijkste raadslagen van de gewapende macht niet doorkruist waren door de voorzienigheid van God, uw zaken, naar alle waarschijnlijkheid, meer dan tien graden achterwaarts zouden gekeerd zijn bij de toestand, waarin zij zijn.

(3) De zichtbare tegenstand van de verenigde vijand in dat land scheen, onze sterkte in aanmerking genomen, onoverwinnelijk. De wijze man zegt: “Een drievoudig snoer wordt niet haast gebroken.” Ierland had een vijfvoudig snoer samengevlochten om sterke banden te maken voor Sion. Ik denk, dat nimmer zulke verschillende belangen samenwerkten ter bereiking van een algemeen doel.

Hij, die de leeuw, de vos en de ezel samen zag reizen, was benieuwd “quo una iter facerent” waarheen deze, niet bij elkaar passende bondgenoten, op weg waren. Ook hield zijn verwondering niet op, toen hij hoorde, dat zij een pelgrimstocht deden uit een Godvruchtig oogpunt.

Dit geldt voor hen, die getuige zouden zijn hoe Protestanten, die een verbond hadden aangegaan, die in de tegenwoordigheid van de grote God, gezworen hadden, om het Pausdom en de Bisschoppelijke regering uit te roeien, zoals de Schotten in Ulster. Dat geldt voor anderen, die zich onder geen minder geheiligde band achtten te zijn tot handhaving van prelaten, dienstboeken, en dergelijke, zoals de gehele partij van de aanhangers van Ormond verenigd met een machtig aantal van dezulken, die acht jaren lang hun eden aan de Roomse religie met ons en hun eigen bloed verzegeld hadden. Dat geldt voor hen die er op uitgestudeerd waren, om in elke richting oproer te verwekken, naar dat het met hun eigen belang overeen kwam, zoals sommigen in Munster; die zich allen aansloten bij die partij, welke zich ingespannen had om zich hatelijk en verfoeilijk te maken, als het meest bevlekt zijnde met onschuldig bloed. Hij, zeg ik, die deze allen, na een zevenjarig onderling strijden, en wassen van hun handen in elkaars bloed, met elkaar zag optrekken, kon niet anders dan zich verwonderd afvragen, “quo una iter facerent” waar zij toch zo vriendschappelijk samen zouden heentrekken.

Ook zou zeker zijn verwondering niet verminderen, wanneer hij hoorde, dat de eerste zaak, welke zij op 't oog hadden, en waarover zij het eens geworden waren, was om het onschuldig bloed van 1641 (Dr. Owen doelt op het Ierse bloedbad van 1641, toen naar de laagste berekening, naar men zegt, 40.000 Protestanten vermoord zijn) te bedekken. In strijd met de belofte, “ziet de Heere zal uit Zijn plaats uitgaan om de ongerechtigheid van de inwoners van de aarde over haar te bezoeken, en de aarde zal haar bloed ontdekken, en zal haar dood-geslagenen niet langer bedekt houden.” Jes. 26: 21. Vervolgens om de Katholieke godsdienst, of het koninkrijk van Babel, in het ganse land vast te stellen, in tegenstelling met de waarheid waartoe zij zich verbonden hebben, en de in onze dagen zichtbaar geopenbaarde macht van de Heere Jezus. Alsook met verscheiden dergelijke dingen, die in strijd zijn met hun wetenschap en consciëntie, hun verbond en

licht, ja, het vertrouwen en de eerlijkheid van de meesten van hun voornaamste aanvoerders. Nu, hoe kan de belofte standgrijpen in de weg van dit veelhoofdige monster? Wat zegt zij tegen deze verenigden tegenstand?

[1] Wel, ten eerste zegt de Heere. „Hand aan hand, zal de boze niet onschuldig zijn.” Spr. 11: 21. Hun deksel zal te smal zijn om dat bloed te verbergen.

[2] En vervolgens, al willen zij hun macht geven aan het beest, en krijg voeren tegen het Lam, in deze snode opzet samenstemmende, hoewel zij in niets anders ter wereld overeenkomen, toch zullen zij in stukken gebroken worden. Ja, hoewel zij zich verenigen, toch zullen zij in stukken worden gebroken. Indien Rezin en de zoon van Remalia, Syrië en Efraïm, oude wederpartijders, samenspannen in een vernieuwde vijandschap tegen Juda. Indien verbond en Bisschoppelijken, Pausdom en verraderij, bloed en (in die betrekking) onschuld, hand aan hand de belofte in de weg staan. Toch zal Ik hierin niet met hen samengaan, zegt de Heere. Al werden zij allen onderscheidenlijk in hun verschillende belangen, gedurende zeven jaren bewaard in hun onderlinge strijd, om geselroeden voor elkaar te zijn, toch zullen, indien zij zich verenigen om de verbintenis van God in het woord van de belofte te niet te doen, sommigen van hen in niet meer dan het vierde deel van een jaar geheel vernietigd worden, en het overblijfsel zal vervuld worden met gramschap en angst.

Ik zou gemakkelijk opmerkelijke voorbeelden kunnen bijeenbrengen, door welke God middellijk machtig en krachtdadig gewerkt heeft, om Zijn eigen doel te bevorderen, door hun raadslagen tot zothed te maken, en al hun ondernemingen te vervullen met vrees, verschrikking en verbaasdheid. Wat in het algemeen gesproken is zal kunnen volstaan, om ons hierop te grondvesten, dat alle twijfel aan de uitslag, terwijl wij in Gods weg zijn, uit ongeloof ontstaat. Hij kan, Hij wil meer zulke dingen doen dan deze.

Eerste gebruik

Mijn eerste gebruik zal zijn omtrent tijdelijke dingen; want die vallen ook, zoals ik zei, met de te voren gemelde beperkingen, onder de belofte, waaraan niet mag getwijfeld worden. Leert hieruit dan, meer door het geloof te leven, in al uw handelingen. Geloof, en u zult bevestigd worden. Ik heb, in de dagen van mijne pelgrimsreis, dit kwaad onder de zon gezien, dat veel belijders van het evangelie, die geroepen werden een openbaar ambt te bekleden, zich met ernst ten doel gesteld hadden, al hun zaken met wijsheid en staatsbeleid te besturen, evenals onze tegenstanders. Door het geloof op de beloften te leven kwam hun te gering voor, in de stand, waarin zij waren en bij het ambt, dat zij bekleedden. Nu zouden zij samenzweren, plannen ontwerpen en beramen, vleselijke beginselen, vleselijke wijsheid najagen, om die tot het uiterste door te zetten. En wat is de uitslag van zulke ondernemingen geweest?

(1) De kracht van de godsdienst is geheel verslonden, door het magere, hongerige, nooit te verzadigen beest van vleselijke staatkunde; geen tekenen zijn er over, dat zij ooit in hun boezem was. Gelijkvormigheid aan Christus in genade van het evangelie wordt beschouwd als een geringe, verachtelijke zaak. Sommigen van hen zijn regelrecht tot Godverloochening vervallen, de meesten van hun tot een ellendige vormelijkheid in de dingen van God. En dan,

(2) Hun samenzweringen en ondernemingen zijn over het algemeen gebleken,

opgeblazen en zonder geboorte te zijn. Ergernis en teleurstelling is het deel van het overschot van hun dagen geweest.

Het ophouden van op de Heere te leunen, en het streven om wijs te zijn in onze daden, evenals de lieden van de wereld, heeft in dit geslacht meer Rehabeams gemaakt, dan iets anders.

Wat ligt nu op de bodem van dit alles? Niets dan een twijfelen aan de belofte door ongeloof. Welk gebouw zal dat zijn, dat een wankelend fundament heeft? Wanneer God Saul niet antwoordt, gaat hij tot de duivel. Wanneer de belofte ons niet onderschraagt, nemen wij onze toevlucht tot vleselijke staatkunde: het kan ook niet anders. Mensen, die zich tot iets verbonden hebben, en zich in een weg teleurgesteld vinden, begeven zich dadelijk tot een andere. Indien de mensen maar eens beginnen te twijfelen aan de belofte, en in hun vrezes besluiten, dat zij niet zal vervuld worden, dat de fontein opgedroogd is, kunnen zij niet anders denken, dan dat het hoog tijd is zelf putten te graven. Wanneer David zegt, dat hij nog één der dagen door de hand van Saul omkomen zal, niettegenstaande alles wat God in strijd daarmee gezegd had, dan is zijn eerstvolgende raadslag; Laat mij tot de Filistijnen gaan; en wat succes hij in die onderneming gehad heeft, weet u. Staatkundige afwijkingen van een zuiver betrouwen op de belofte, worden altijd gevolgd door een langen tijd van verstrikkingen.

Vergun mij een woord van waarschuwing te spreken, tegen een of twee zaken, waar mensen, die aan de belofte door ongeloof twijfelen, in hun vleselijke wijsheid gewoonlijk in vervallen, ter verkrijging van de zaak welke men op het oog heeft, opdat zij in uw achtbare vergadering niet mogen gevonden worden.

Wacht u voor een verschillende behandeling van de Godsdienst, van de dingen van God, ter bevoordeling van de tegenwoordige stand van uw zaken. De dingen van Christus moesten zijn als de schoof van Jozef, voor welke alle andere schoven moesten buigen. Wanneer zij moeten kruipen, en buigen, en een vleiend gelaat tonen, om de één of andere soort van mensen voor hun zaak te winnen, dan zijn het de dingen van Christus niet meer! Ik wenste wel, dat vroeger niet zo dikwijls duidelijk gebleken was, dat gezag genietende mensen, verstrikt in hun staatszaken, met alle ijver en vlijt, zulk een vertoon van godsdienst hebben nagejaagd; niet, dat zij er niet met zulk een geestdrift voor bezielde waren, maar alleen ter voldoening van sommigen, wier bijstand en toestemming zij in andere dingen nodig hadden. O, laat toch de dingen van God nooit vermengd worden met vleselijke redeneringen! Zijn waarheden zijn alle eeuwig en onveranderlijk. Geeft ze ineens de oppermacht over uw zielen, en voedt niet de minste gedachte, om ze te buigen, opdat zij uw eigen einden zouden dienen, al zijn die goed en rechtvaardig. Denkt er niet aan om de belofte te verkrijgen als Jacob, door u, in de dingen van God, anders voor te doen dan u bent.

Verbergt geen waarheid van God wat betreft die manier van openbaring, welke u toevertrouwd is, uit vrees, dat zij een vooroordeel zou verwekken tegen uw zaken." Laat die invloed van uw macht, welke aan enige waarheid van God verschuldigd is, niet ongebruikt blijven door vleselijke redeneringen. Ik kon deze en diergelijke dingen verder uitwerken; – de waarschuwing is, dat u leeft door het geloof in die belofte, welke zekerlijk zal bevestigd worden, zonder ter zijde af te keren tot onnodige, kromme paden.

Tweede gebruik

Ten tweede. Zijt getrouw in het doen van al het werk van God, waartoe u verbonden bent, gelijk Hij getrouw is in al uw werken te werken, waartoe Hij zich verbonden heeft. Uw werk, waartoe God zich verbonden heeft, (wanneer u in Zijn wegen bent) is uw veiligheid en bescherming: het werk van God, waartoe u verbonden bent, is de bevordering van het koninkrijk van Christus, en het oprichten van de banier van het evangelie. Gaat u voort met Gods werk, zover als u bevindt, dat God met uw werk voortgaat. Hoe komt het, dat Jezus Christus in Ierland slechts is als een Leeuw, die al zijn klederen bevlekt met het bloed van zijn vijanden, en, dat er niemand is om Hem voor te stellen als een Lam, dat met Zijn eigen bloed besprengd is voor Zijn vrienden? Is daar niets te verrichten dan de bevordering van de heerschappij, en het belang van Engeland? Wat mij betreft, ik zie niet verder in de verborgenheid van deze dingen, dan dat ik mij hartelijk verheugen zou, dat, waar het onschuldig bloed geboet is, de Ieren zich in het rustig bezit van Ierland verblijden mochten, zolang de maan zal zijn, zodat Jezus Christus de Ieren bezitten mocht. Maar, al is het, dat God toegelaten heeft, dat deze gezworen slaven van de mens van de zonde uitgebroken zijn, in zulke wegen van slechtheid, welke hen de wraak onderhevig maken, volgens zulke regelen van regering onder de mensen, als Hij heeft vastgesteld. Is er daarom, niets anders te doen dan geen beker bloed in hun handen te geven? Ongetwijfeld zal God een verdiende verwoesting brengen over al de volgelingen van het Beest, voor al hun vijandschap tegen de Heere Jezus. Hij laat toe, dat zij zich in zulke praktijken tegen de mensen begeven, om hen rechtvaardig aan de wraak bloot te stellen, overeenkomstig erkende beginselen onder de mensenkinderen. Maar is dit alles? Heeft Hij geen verder doel? Is dit alles niet om een weg te banen voor de Heere Jezus, om Zijn, sedert lang beloofde erfenis in bezit te nemen? En zullen wij bij het eerste gedeelte ophouden? Is dit billijk met de Heere Jezus handelen? Hem op te roepen tot de strijd, en dan Zijn kroon weg te nemen? God is getrouw geweest, in grote dingen voor u te doen; wees u getrouw in dit ene. Doet wat u kunt voor de prediking van het evangelie in Ierland.

Veroorlooft mij een paar beweegredenen aan deze plicht toe te voegen.

(1) Zij hebben het nodig. Geen nood is gelijk aan die van hen, die het evangelie missen. Ik wenste wel, dat er voor het tegenwoordige een evangelieprediker was voor elke ommuurde stad in Ierland, die in Engels bezit is. Het land treurt, en het volk gaat verloren, omdat het geen kennis heeft. Velen tobben heen en weer, maar tot andere doeleinden; de kennis wordt niet vermeerderd.

(2) Zij zijn gevoelig voor hun noden, en roepen om vervulling. De tranen en het geroep van de inwoners van Dublin om de openbaringen van Christus staan mij altijd voor de geest. Indien zij in duisternis zaten; en het gaarne alzo hadden, dan mocht dat enigermate de ingewanden van ons medelijden toesluiten; maar zij roepen uit hun duisternis, en zijn gereed om iedereen, wie ook, te volgen, om een kandelaar te hebben. Indien dat onze harten niet beweegt, dat zij zonder het evangelie zijn, dan is het te hopen, dat hun lastig roepen onze rust mag verstoren en hulp afpersen, evenals een bedelaar een aalmoes.

(3) Verleiders en lasteraars zullen niet ontbreken om hun onkruid te zaaien, hetwelk deze braak liggende velden zullen ontvangen, indien er niemand is om er het zaad van het woord in te werpen. Sommigen zijn daarheen al over gekomen, zonder roeping, zonder ambt, tot geen ander einde, dan alleen om zichzelf te beroemen, dat zij God zijn. Gelijk zij openlijk op straat gedaan hebben, met verfoeilijke hoogmoed, atheïsme en

dwaasheid. Zodat, evenals Ierland tot hiertoe door sommigen in burgerlijke zaken een uitdragerij van bankroetiers genoemd werd, vanwege het grote aantal personen, die, in staat van onvermogen verkerende, daarheen gingen. Het zal evenzo ongetwijfeld in het stuk van de godsdienst, een uitdragerij blijken te zijn van monsterachtige, afschuwelijke tegenstrijdige denkbepelden, indien het werk van de prediking van het woord van de waarheid en matigheid niet wordt bevorderd. En indien dit de uitslag is van uw tegenwoordige ondernemingen, meent u, dat het de goedkeuring zal wegdragen van de Heere Jezus, dat u Zijn kracht en macht gebruikt hebt, om de weg te banen voor zulke dingen als Zijn ziel verfoeit?

[1] Zal het tot Zijn eer zijn, dat het volk, dat Hij met zulk een hoge hand voor Zichzelf gezocht heeft, op hetzelfde ogenblik, dat Hij er bezit van neemt, zou doorzuurd worden met die hoge en hemelse begrippen, welke een openlijke en proefondervindelijk bewezen strekking hebben tot aardse, vleselijke mesthoop- praktijken?

[2] Zal het vertrouwen wekken in, en tot eer zijn van uw belijdenis van het evangelie, dat zulk een breuk ten uwen laste zou liggen? Dat zij als het ware door middel van u zou veroorzaakt zijn? Zal zij niet een zwaard, en een pijl, en een moker zijn in de handen van hen die op u letten? Wie kan de rechtvaardige smaad dragen, welke er het gevolg van zou zijn, smaad voor de overheden, smaad voor de leraars van dit geslacht, door zulk een gelegenheid ter bevordering van het evangelie te verzuimen, door de ganse dag te slapen, terwijl anderen onkruid zaaien?

[3] Waar zal de gehoopte, de verwachte vertroosting zijn van deze grote zaak, wanneer het getuigenis en het onderpand van de bijzondere tegenwoordigheid van Christus onder ons, op zulk een uitslag zal gemist worden?

Wat zullen wij dan doen? Over deze zaak is dikwijls gesproken, maar men is zelden tot enig besluit gekomen!

(1) Bidt. "Bidt de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in zijn oogst uitstote." De arbeiders zijn gereed om te zeggen: "Daar is een leeuw op de weg, moeilijkheden, waarmede bovendien zal te strijden zijn." En het is voor sommige mensen moeilijk om een roeping van God te zien, wanneer er moeilijkheden aan verbonden zijn; maar hoe ras is dezelve hun duidelijk, wanneer zij maar niet met een paar vleselijke voordelen bekleed zijn! Dan zien zij haar zelfs door een klein spleetje. Dringt dan ernstig aan bij de Meester van deze arbeiders, in Wiens hand hun leven en hun adem is, en bij wie al hun paden zijn, dat Hij hen krachtig moge dringen om gewillig te zijn, in de velden in te gaan, welke wit zijn om te oogsten.

(2). Neemt zulke maatregelen, dat zij, die er heen gaan, zover als de onzekerheid van menselijke zaken in het algemeen, en de tegenwoordige, beroerende verwarringen het toelaten, beschermd worden tegen uitwendige moeilijkheden en vrezes. En ik bid u, laat dit niet uitlopen op een bevel, dat niet wordt uitgevoerd. Maar,

(3) Laat sommigen aangesteld worden om deze zaak te overwegen, en te horen, welke bescheiden voorstellen gedaan worden door hen, wier hart God zal bewegen tot zulk een goed werk.

Dit, zeg ik, is een werk, waarin God plichtsbetrachting van u verwacht. Twijfelt niet aan zijn beloften, noch aan uw plicht. Hoe dan ook, ik heb met alle mogelijke middelen er naar gestreefd, om in deze zaak mijn ziel vrij te maken.

Nog eens, laat mij u, behalve dit werk van het geloof, nog opwekken tot een ander werk

van de liefde, en dat in het belang van vele arme, verloren-gaande schepselen, die gebrek hebben aan alle dingen, die nodig zijn tot hun levensonderhoud. Arme, ouderloze kinderen, die bedelende, verhongerende, op de straten liggen te sterven, en geen onderstand vinden; ja, personen van rang, die hun dierbaarste betrekkingen in uw dienst verloren hebben, en naar brood zoeken, doch het niet vinden. O, dat enige overweging hiervan ook ernstig mocht worden opgedragen aan hen, die voor het evangelie zullen zorgen!

Derde gebruik

Ik wens nu nog een meer bijzondere toepassing van deze leer te maken, met betrekking tot zuiver geestelijke dingen. Tot dat u weet hoe te geloven voor uw eigen zielen, zult u nauwelijks weten hoe geloof te oefenen voor een natie. Laat dit ons dan leren de last en de moeite van ons leven op de rechte schouders te leggen. In ons wankelen, ons twifelen, ons redetwisten, zijn wij geneigd dat aan deze of die reden toe te schrijven, terwijl inderdaad de enige reden ons ongeloof is. Als het niet om deze of die reden was, dan kon ik geloven; dat is, als er geen behoefte was aan geloof. Dat is, het geloof moet de bergen opruimen, die in de weg staan en dan zal alles vlak zijn. Het is niet de grootheid van de zonde, noch de voortdoring van de zonde, noch het opnieuw vallen in de zonde, dat de ware oorzaak is van uw twifelen, wat u ook voorwendt, (de wegneming van deze alle ligt in die belofte, welker vastheid en zekerheid ik te voren verklaard heb), maar alleen uw ongeloof, die “wortel van bitterheid” welke opspringt en u verontrust. Het is niet de afstand van de aarde tot de zon, noch, dat de zon zich terugtrekt, hetwelk een donkere en duistere dag geeft, maar de tussenkomst van wolken en dampen. Ook is uw ziel niet buiten het bereik van de belofte, noch is het God, die zich onttrekt, maar de dampen van uw vleselijk ongelovig hart verduisteren u. Van een plaats staat geschreven, dat “Christus daar niet vele krachten kon doen”. Hoe zo? Uit gebrek aan kracht in Hem? Ganselijk niet; maar alleen uit gemis van geloof in hen. Het was “vanwege hun ongeloof”. De belofte kan geen kracht doen op het hart. om u te vernederen, te vergeven, tot rust te brengen. Is het uit gebrek aan volheid en waarheid in dezelve? Volstrekt niet, maar alleen uit gebrek aan geloof in u; dat houdt u buiten haar. De mensen klagen, dat als het niet om zulke en zulke dingen was, zij dan konden geloven, terwijl het hun ongeloof is, dat die hinderpalen in de weg werpt. Evenals of een mens spijkers en scherpe stenen op zijn weg zou werpen, en dan zeggen: waarlijk, ik kon wel lopen, als het niet was vanwege die spijkers en stenen, terwijl hij tegelijk voortgaat met die daar te werpen. U zou kunnen geloven, ware het niet vanwege die twijfelingen en moeilijkheden, die twijfelende verlegenheid terwijl, helaas! deze alle uit uw ongeloof voortvloeien.

Vierde gebruik

Ziet de zondigheid van al die twijfelingen en ontsteltenissen, waarmede bijna alle gedachten van vele arme zielen vervuld zijn. Gelijk de wortel is, zo is de vrucht. Indien de boom kwaad is, zal ook de vrucht zo zijn. Men snijdt geen druiven van bramen. Wat is de wortel, welke deze vrucht van twifelen draagt? Is het niet de kwade wortel van ongeloof? En kan daarvan iets goeds voortkomen? Zijn niet al de stromen van dezelfde natuur als de fontein? Indien de laatste bitter is, kunnen de eerste dan zoet zijn? Indien

het lichaam vol vergif is, zullen dan ook niet de delen haar venijn bevatten? Gewis, indien de moeder, het ongeloof, de mond van de hel is, dan zijn de dochters, de twijfelingen, de poorten van de hemel niet.

Ik zal nu niet in het brede spreken over de zonde van ongeloof. Het is, in somma, de algemene tegenstand van de ziel tegen God. Alle andere zonden verheffen zich tegen het een of ander van Zijn geopenbaarde wil. Alleen het ongeloof verzet zich rechtstreeks tegen alles, wat van Hem bekend is. Daarom wordt in het evangelie de nadruk voortdurend op deze zonde gelegd: “Die niet zal geloofd hebben, de toorn van God blijft op hem; hij zal verdoemd worden”. Nu, gelijk elke druppel zeewater de brakheid en zoutheid van het geheel bevat, zo ook heeft elke twijfeling, die een gevolg is van dit ongeloof, de onsmakelijkheid en walglijkheid voor God in zich, welke in het geheel is.

Om u verder een weinig op te helderen hoe onze twijfelende gedachten bij de Heere worden ontvangen (overeenkomstig welke ontvangst ook onze achting moet zijn van al wat in ons is), overweeg het volgende:

(1) Zij bedroeven Hem.

(2) Zij tergen Hem.

(3) Zij onteren Hem.

(1) Zulk een gestalte bedroeft de Heere. Niets drukt ware liefde meer, dan, dat het blijkt, dat zij verdacht wordt. Christus komt tot Petrus, en vraagt hem: “Simon, Jona's zoon, hebt gij Mij lief?” Joh. 21: 15. Petrus schijnt blij te zijn, dat hij een gelegenheid heeft, om Hem, en zijn liefde tot Hem, dien Hij nog zo kort geleden verloochend had, te belijden, en antwoordt geredelijk: “Ja, Heere, gij weet, dat ik U liefheb”. Maar als Christus weder en wederom dezelfde vraag stelt, dan, zegt ons de Heilige Geest: “Petrus werd bedroefd, omdat Hij ten derde male tot hem zeide “Hebt gij Mij lief?” Het bedroefde Petrus boven mate, dat zijn liefde, welke hij wist, dat oprecht was, zo verdacht werd. De liefde van Christus tot de zijnen gaat oneindig te boven, de liefde van de zijnen tot Hem. Al onze twijfelingen zijn niet anders dan zovele verdenkingen van Zijn liefde. Wij roepen: “Heere Jezus, hebt Gij ons lief?” en wederom: “Heere Jezus, hebt Gij ons lief?” en dat met zulke wantrouwende harten en gedachten, dat het niet zo is, dat het niet zijn kan. Sprekende van de ongelovige Joden, zegt ons de Heilige Geest: “Jezus bedroefd zijnde over de verharding van hun harten”. Mark. 3: 5. En gelijk het Hem bitter is in de wortel, zo ook in de vrucht. Al ons twijfelen en betwisten, van een woord van de belofte, is een bedroeven van de Heiligen Geest, als de onvriendelijkste vergelding, welke wij Zijn liefde kunnen doen.

(2) Zij tergt Hem. “Hoe kan dat zijn, zegt Zacharias, dat ik een zoon zou hebben?” “Dit zal geschieden, zegt de Heere; en u zelf zult, omdat u het in twijfel trekt, tot een teken gesteld worden. U zult zwijgen, en niet kunnen spreken”. Luc. 1: 20. Zijn twijfelen was een terging. En onze Zaligmaker zegt het niet minder uitdrukkelijk, in dat bitter verwijt aan zijn discipelen op hun twijfelen, Matth. 17: 17. “O, ongelovig en verkeerd geslacht, hoe lang zal Ik nog met ulieden zijn? hoe lang zal Ik u nog verdragen?” Dat is, in deze ongelovige gestalte. Arme zielen zijn geneigd om zich te verwonderen over Gods geduld in andere zaken. Dat Hij hen, in zulke en zulke zonden, op zulke en zulke tijden van gevaar gespaard heeft, maar zij verwonderen zich niet over Zijn bovenmatig geduld omtrent hen, in hun vleselijke redeneringen en vleselijke tegenwerpingen tegen het geloven. Nee, gewoonlijk denken zij, dat het zo moet, dat God hen geen stap verder

hebben wil. Ja, zij menen, dat zij standvastiger konden zijn in te geloven, als het met het welbehagen van God kon bestaan, terwijl echter aldoor deze gestalte van alle andere de grootste terging van de Heere is, oefent Hij ook nooit meer verdraagzaamheid, dan omtrent dit soort van ongeloof. Toen de verspieters in Kanaän gegaan waren, het land hadden gezien, en van deszelfs goede vrucht hadden meegebracht, toen murmureerden zij en betwijfelden of God hen er in zou brengen. Dit deed de Heere zweren in Zijn toorn, dat zij niet in Zijn rust zouden ingaan. Wanneer God mensen aan de grenzen van de hemel gebracht, hun de rijkdommen en uitnemendheid van zijn genade ontdekt, en hun vergund heeft als verspieters in te gaan in het koninkrijk van de heerlijkheid, dat zij dan nog twijfelen, of Hij voornemens is hen er in te brengen, is Hem zeer tot last. Hetzelfde mag gezegd worden van alle beloofde genaden en verlossingen, welke ook. Dat dit een terging is, heeft de Heere overvloedig betoond, in zoverre als Hij dikwijls zoete beten aan de monden van de mensen heeft ontrukkt, en de stroom van genaden heeft afgewend, wanneer Hij op het punt was die rijkelijk over hen te doen komen. “Indien”, zegt Hij, “gijlieden niet gelooft, zekerlijk gij zult niet bevestigd worden”, Jes. 7: 9. Ja, die genade, welke Ik nu beloofd heb betreffende uw verlossing zal u niet te beurt vallen. O, houdt toch het welzijn van Ierland niet tegen door ongeloof.

(3) Zij onteert God. In het slot van dit vers wordt gezegd, dat Abraham “is gesterkt geweest in het geloof” (of: niet twijfelde) “gevende God de eer”. Gesterkt te zijn in het geloven is, God de grootst mogelijke eer te geven. Elke twijfelende gedachte, welke oprijst uit de wortel van ongeloof, berooft God van Zijn eer.

[1] Zij berooft Hem van de eer van Zijn waarheid: “Die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt; dewijl hij zijn getuigenis niet gelooft”, 1 Joh. 5: 10. Laat de mensen voorwenden, wat zij willen (gelijk wij gewoonlijk schoonschijnende voorwendsels voor ons ongeloof inbrengen), de grond van alle is, dat wij de waarheid van God in onze valse harten in twijfel trekken.

[2] Zij berooft Hem van de eer van Zijn trouw of getrouwheid in de vervulling van Zijn beloften. „Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve.” 1 Joh. 1: 9. Hij heeft Zijn getrouwheid aan deze zaak van de vergeving van de ongerechtigheden verbonden. Hij, wiens recht het is. Dat in twijfel te trekken, is een twijfelen aan de getrouwheid van God.

[3] Zij berooft Hem van de eer van Zijn genade. In één woord, indien iemand zou verkiezen, om zich in een algemene tegenstand tegen God te stellen, dan kon hij geen kortere weg uitdenken dan deze. Dit dan, is de vrucht, dit het voordeel van al ons twijfelen, wij beroven God van eer, en onze zielen van genade.

Vijfde gebruik

Schaamt u en vernedert u, vanwege al uw twijfelen aan de beloften van God, met al uw vleselijke redeneringen en vleselijke bedenkingen, welke er het gevolg van zijn. Grotendeels leven wij op succes, niet op beloften: tenzij wij het teken van de overwinningen zien en gevoelen, willen wij niet geloven. Wij reizen voort zonder Christus, evenals zijn moeder, en menen, dat Hij in het gezelschap op de weg is. Wij moeten wederkeren om Hem te zoeken, waar wij Hem kwijt geraakt zijn, anders zal ons voortreizen tevergeefs zijn. Toen Job, na al zijn klagen, het einde van de Heere gezien had, riep hij uit: “Nu verfoei ik mij, in stof en as”. U hebt het einde van de Heere

gezien in vele van Zijn beloften. O, dat ik mocht overmogen om u daar te brengen, dat u zich verfoeide in stof en as, vanwege al uw vleselijke vrezes, en verdorven redeneringen als gevolg van uw twijfelen! Als David in het genot verkeert van de hem beloofde genade, dan, in het bijzonder, schaamt hij zich over elke gedachte van ongeloof, welke hij gekoesterd heeft, toen hij er op wachtte. “Ik zeide”, zegt hij, “in mijn haasten, alle mensen zijn leugenaars”, en nu is hij er over vernederd. Is dit dankbaarheid om onze tergende gedachten van ongeloof te vergeten, wanneer de genade genoten is? De Heere zette het vast in uwen geest, en geve het Zijn rechte openbaring.

(1) Indien er raadsragen, plannen, voornemens onder ons op touw gezet zijn, welke gegrond zijn op ons twijfelen aan de belofte, onder welke wij liggen, o, laat ze ogenblikkelijk ter neder geworpen worden. Laat niemand zo dwaas zijn, om te veronderstellen, dat ongeloof een grondslag zal zijn voor geruste woonplaatsen. U bent zorgvuldig om alle wegen te vermijden, welke u, als regeerders van zulk een grote natie, zouden kunnen onteren. O, wees veel meer zorgvuldig omtrent zulke dingen, welke u als gelovigen zullen onteren! Dat is uw hoogste titel, dat is uw voornaamste voorrecht. Doorzoekt uw gedachten, en indien u bevindt, dat enig plan, enige inschikkelijkheid opkomt, waarvan het zaad gezaaid werd, door te twijfelen aan de belofte, roeit ze uit en werpt ze uit, eer het te laat is.

(2) Verbindt uw harten voor het toekomende tegen al zulke wegen. Zegt tot God “Hoe getrouw bent U in al Uw wegen! hoe machtig om al Uw beloften te vervullen!” Hoe hebt U Uw woord bevestigd, in de hemel en op aarde! Wie zou niet op U betrouwen? Wij begeren beschaamd te zijn, dat wij ooit de minste twijfeling aan de vastigheid van Uw woord zouden toelaten in onze harten.

(3) Handelt als mensen, die gegrondvest zijn op onwankelbare dingen, die in het geheel niet bewogen worden door de grootste voorkomende tegenstand. “Wie gelooft, die zal niet haasten”. Wees niet haastig in uw besluiten onder benauwende omstandigheden; wacht op de vervulling van het gezicht, want zij zal komen. Laat uw begeerten niet te haastig uitgaan naar voorkomende versterkingen en 'bijstand, zolang u in Gods weg bent en Gods werk doet. Hoe komt het, dat er onder ons zo'n hunkering is om de toestemming van deze of die partij onder de mensen, welke laatste zich misschien verhovaardigen op onze daden van ongeloof, alsof wij afkondigden, dat wij, zonder deze en die, niet beschermd kunnen worden in de dingen van God? Laat ons, bid ik u, boven deze dingen leven, welke onwaardig zijn aan de groten Naam, welke over ons aangeroepen is.

O, dat wij op deze en diergelijke wijze onze eigen veroordeling en verfoeiing mochten openbaren van al dat wantrouwen van, en twijfelen aan het woord van God, dat uit ongeloof ontstaande, zulke beklaglijke gevolgen heeft gehad voor al onze raadsragen en ondernemingen!

2^e preek

DE KRACHT VAN HET GELOOF

En hij heeft aan de belofenis Gods niet getwijfeld door ongelooft, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer.

Romeinen 4: 20.

In dit hoofdstuk kiest de apostel een uitstekend voorbeeld uit, om het besluit te bevestigen, wat hij in het voorgaande hoofdstuk door verscheidene betogen bewezen had; namelijk, dat de rechtvaardigmaking van een zondaar door geen middelen kon teweeg gebracht, noch uitgewerkt worden dan door de rechtvaardigheid van het geloof in Christus. Dit, zeg ik, bewijst de apostel van het begin van het hoofdstuk tot het einde van vers 17, met het voorbeeld van Abraham, en uit de getuigenissen, die aangaande hem gegeven zijn, en de weg waardoor hij voor God gerechtvaardigd was. Van daar tot het einde van vers 22 beschrijft hij dat geloof van Abraham, waardoor hij de aanneming bij God verkreeg, opdat hij hem in alle dingen, ons tot een voorbeeld en ter bemoediging mocht voorstellen.

Onder de vele uitnemende dingen, welke in de beschrijving van dit zijn geloof worden opgenoemd, en voortvloeien uit deszelfs oorzaak, voorwerp, stof en wijze, waarbij wij nu niet zullen stilstaan, is dit geen van de minste, welke in mijn tekst gemeld wordt, "hij heeft niet getwijfeld."

Door de ontkenning in de woorden, wordt het tegendeel van hetgeen ontkend wordt, ten sterkste verzekerd: "Hij heeft niet getwijfeld door ongelooft"; dat is, hij was standvastig in het geloven, of, zoals het in het slot van het vers wordt uitgelegd, "hij is gesterkt geweest in het geloof." De woorden leveren ons twee aanmerkingen op:

1. Alle twijfelen aan de beloften van God vloeit uit ongelooft voort.

De apostel zegt, "Hij heeft door ongelooft niet getwijfeld." De mensen zijn geneigd om vele andere redenen voor te wenden, en andere verdedigingen aan te voeren, maar de waarheid is, dat alle twijfelingen door ongelooft ontstaan. Doch deze verklaring van de woorden heb ik allang geleden, bij een andere gelegenheid duidelijk bewezen en toegepast.

Er ligt nog een ander voorstel in de tekst, waartoe ik mij nu bepalen zal, en wel dit:

2. Standvastigheid in het geloven van de beloften draagt ten eerste de goedkeuring van God weg.

In de behandeling van dit onderwerp, zal ik deze twee dingen doen:

I. De woorden verklaren, waardoor het voorstel wordt uitgedrukt.

II. Het bewijs er van leveren.

I. Wat het eerste betreft, dat is het voorwerp, waaromtrent de bevestiging wordt gegeven: "De beloften," *de beloften van God*. De beloften van God zijn de verklaring van het voornemen van Zijn genade tot Zijn uitverkorenen, overeenkomstig de inhoud van het verbond. Die, waar mijn tekst op wijst was de oude, grote belofte van Christus, welke alle andere in zich bevat, omdat "alle beloften Gods in Hem Ja, en in Hem Amen zijn." 2 Cor. 1: 20. Zodat, hoewel ik niets zal spreken, dan hetgeen waar zal zijn in be-

trekking tot elke belofte van God, welke ook, ik toch voornamelijk handelen zal over de beloften, welke Christus en de vrije genade van God in Hem tot zondaren namelijk over de voorstellen; – standvastigheid in het geloven van deze beloften.

II. Er is de daad, welke geoefend wordt omtrent dit onderwerp; dat is, *geloven*. Het is de standvastigheid in het geloven, waarover wij spreken.

Het is mijn plan niet, lang stil te staan bij de natuur van het geloof, en de verschillen te behandelen, welke daaromtrent onder de mensen zijn. Alleen moeten wij er zoveel over spreken, als nodig is om ons goed op de hoogte te stellen van datgene, waarover wij handelen.

Hoeveel de mensen onder elkaar getwist hebben over de natuur van het geloof het onderwerp, het eigenlijk voorwerp, vormelijke redenen van hetzelfde is een ieder bekend. En hoe weinig de kerk van God verplicht is aan mensen, die er hun werk van gemaakt hebben in ingewikkelde disputen, om er dingen van algemene plicht en volstreekte noodzakelijkheid voor alle gelovigen onder te vermengen, kunnen zij gemakkelijk weten, die het recht overwegen. Door dat sommige mensen te veel begrijpen, zijn anderen er toe gebracht niets te begrijpen. Laat hij, die de dingen van zijn geestelijke bevinding en dagelijkse plicht voor zichzelf onverstaanbaar gemaakt wil hebben, die overwegen zoals zij vastgesteld zijn in de wijsgerige disputen van de mensen. Zo geven sommigen het geloof een plaats in een onderscheiden vermogen van de ziel, sommigen in een ander, en weer anderen zeggen, dat er zulke dingen als onderscheidene vermogens van de ziel niet zijn. Sommigen plaatsen het in de beide voornaamste, *het verstand en de wil*; en anderen zeggen, dat het onmogelijk is, dat een hebbelijkheid in twee vermogens zou verblijven.

Wat mij betreft, mijn doel is voornamelijk, om te spreken tot hen, die God verkiest, *de armen en dwazen van de wereld*. En ik ben er zeker van, dat de middelen waardoor Hij hen tot zich brengt, niet te boven gaan dat verstand, dat de Zoon van God hun gegeven heeft. 1 Joh. 5: 20. En waar de algemene wijze, waarop voor het merendeel over het geloof gehandeld wordt, is, om precies te zijn in zijn uitdrukkingen, opdat het met wijsgerige juistheid zou behandeld worden; daar is altijd de weg van de Heilige Geest, om door overdrachtelijke spreekwijzen, of door uitdrukkingen, ontleend aan dingen, die de eenvoudigsten kunnen bevatten of dagelijks gebruiken, een proefje en bevatting van het geloof te geven aan allen, die er deel aan hebben. Ik zal daarom trachten zó te spreken, dat een ieder, die gelooft verstaan mag, wat het is, om te geloven.

Merkt dit alleen in het voorbijgaan op, dat ik spreek van geloven, en van het geloof ten opzichte van dat einde, en te dier zake alleen in die betrekking waarin Paulus er hier van handelt, dat is *met opzicht op de rechtvaardigmaking in onze aanneming bij God*. Ik zeg dan:

(1) Dat het geloof, of geloven, in deze beperkten zin, niet alleen bestaat in de toestemming van het gemoed aan de waarheid de beloften, of van enige belofte. Wanneer iemand ons iets plechtig verklaart, en wij zeggen, dat wij hem geloven, dat is, dat de zaak, welke hij zegt, waar is, dan is daar deze toestemming van het gemoed. Zonder dit is er geen geloof. Maar dit alleen is niet het geloof, waarvan wij spreken. Dit alleen en op zichzelf staande hebben ook de duivelen, en het ligt niet aan hun keuze, om dit te hebben. Jac. 2 19. Zij geloven datgene, wat hen doet beven, op het gezag van God, Die het openbaart.

Maar u zult zeggen: “De duivel gelooft alleen de bedreigingen van God, dat wat hem

doet beven, en dus is zijn geloof geen algemene, maar een gedeeltelijke toestemming, en is daardoor onderscheiden van onze toestemming, welke gaat over alles, wat God beloofd heeft, en inzonderheid de beloften.”

Ik antwoord: “De duivel gelooft niet minder de beloften dan de bedreigingen van God; dat is, dat zij waar zijn, en vervuld zullen worden. Het is een deel van zijn ellende, dat hij ze geloven moet. En de beloften van God zijn even geschikt om hem te doen beven, als zijn bedreigingen. De eerste belofte aan ons, bevatte een bedreiging aan hem, Gen. 3: 15. Ook is er geen belofte, waarin geen bedreiging aan hem opgesloten is. Elk woord aangaande Christus, of de genade door Hem, verkondigt zijn ondergang en zijn verderf. Inderdaad ligt zijn verderf meer in de beloften dan in de bedreigingen. Het zijn de beloften, waardoor hij dagelijks wordt verzwakt, en welke hem een voortdurende voorsmaak zijn van zijn naderend verderf.

Dit overwegende is het duidelijk, dat geloven, of het geloof, niet enkel een toestemming zijn kan van de waarheid van deze beloften op de getrouwheid van de Belover, maar het is die ook, of oorspronkelijk. Daarom wordt het genoemd, “het aannemen van het getuigenis van God” en daarin, “een verzegelen, dat God waarachtig is.” Joh. 3: 33. Maar toch is er naar mijn gedachte iets meer in het aannemen van het getuigenis van God, en dat te verzegelen (evenals in contracten waarin men overeenkomt, dat het zo is, en dat het zo zijn zal) dan de blote toestemming van het gemoed aan de waarheid van de beloften, hoewel, in gewone spreektrant, het aannemen van 'iemand's getuigenis, niets meer is dan te geloven, dat, wat hij zegt, of hetgeen, waarover hij spreekt, waar is. Maar het schijnt, bovendien, in de toegevoegde uitdrukking van “te verzegelen” dat er datgene ingesloten is, waarvan Hij tot Job spreekt, in hoofdstuk 5: 27, “hoor het, en bemerk het voor u.” Er is, in deze uitdrukkingen, een aannemen van het getuigenis voor onszelf vervat; wat veel meer is dan een blote toestemming. Ik zeg dan: dit toestemmen is uit het geloof, hoewel het niet het geloof is. En in te zeggen, dat het niet het rechtvaardigmakend geloof is, ontkennen wij niet, maar stemmen wij toe, dat het in het algemeen geloof is. De toevoeging van een bijzondere toestemming vernietigt niet de natuur van een zaak. Nu het geloof in het algemeen is zulk een toestemming, als nu beschreven is.

(2) Het bestaat niet in de enkele toestemming van de wil om zich met de belofte te verenigen, als bevattende hetgeen goed en gepast is. De stof van de belofte moet in het geloven zo wel overwogen worden, als de belofte zelf. Christus, met Zijn gerechtigheid en weldaden wordt ons, als het ware, daarin aangeboden. Daarom wordt gezegd, dat wij, door te geloven, „de verzoening aannemen of krijgen.” Rom. 5: 11. Nu, tot het geloven wordt ook vereist, dat wij toestemmen, dat de stof van de belofte datgene wat in het woord van de belofte voorgesteld wordt, goed en begeerlijk is, en dat het ons zo is, en, dat wij het uit dien hoofde verkiezen. Dit is eigenlijk *het aannemen van Christus*. Joh. 1: 12. Toch is het ook niet enkel juist en uitsluitend dit. Het geloof van Sara, Hebr. 11: 11, wordt ons hierdoor beschreven “dat zij Hem getrouw heeft geacht, Die het beloofd had.” En dit behoort tot de natuur van het geloof, als te voren gezegd is, Hem getrouw te oordelen, die belooft, en uit dien hoofde de waarheid van Zijn beloften toe te stemmen. Nu kan het eerste van deze er zijn, zonder het tweede. Onze toestemming kan er zijn zonder de toestemming van de wil; maar het laatste kan er niet zijn zonder het eerste. Maar toch is er zulk een toestemming als zeker ook deze keuze zal voortbrengen.

(3) Ik veronderstel, dat ik niet behoef te zeggen, dat het niet geheel bestaat in de

goedkeuring van de genegenheden, en het omhelzen van de beloofde zaken. De steenachtige grond ontving het woord terstond, en met vreugde. Matth. 13: 20. Er staat in vers 5, *dat het zaad terstond opging, omdat het geen diepte van aarde had*. Mensen, die warme genegenheden, maar geen geheel toebereid gemoed en hart hebben, lopen terstond weg met het woord, en geven er hoog van op; maar waar het dieper valt, duurt het gemeenlijk langer, eer het te voorschijn komt. Wanneer een mens het woord alleen in de genegenheden aanneemt, dan kan de eerste aanraking daarvan niet verborgen blijven; hij zal er terstond over spreken, er onder vertederen, en verklaren, hoe hij er mede ingenomen is: "O, die preek, daar heb ik zoveel aan gehad!" Maar toch is dit geen geloof, wanneer het alleen is. Zij ontvangen het woord met vreugde, doch hebben geen wortel in zichzelf vers 20, 21. Toen Christus "het Brood des levens," dat is, Zichzelf beloofde, Joh. 6, hoeveel waren er toen terstond mee ingenomen, en uitgehaald om het sterk te begeren! "Heere," zeggen zij, "geef ons altijd dit brood," vers 34. Zij houden er van, zij begeren het in die tijd; hun genegenheden zijn er zeer mee ingenomen; toch waren zij maar "voor een tijd," geen ware gelovigen want na een tijd gingen zij terug, "en wandelden niet meer met Christus," vers 66. "Denkt gij niet, dat zij, die eens de hemelse gave gesmaakt hebben," Hebr. 6: 4, van de smaak houden, en er mee ingenomen zijn? In deze zaak zijn waarlijk ontelbare bedriegerijen. Ik zou kunnen aantonen, op hoeveel valse en verdorven berekeningen, op welke zandgronden, de genegenheden van veel mensen ten eerste met het gepredikte of overwogen woord van de belofte zijn ingenomen; zodat uit die soort van dingen niet kan opgemaakt worden, dat er geloof is. Wanneer de genegenheden voor het geloven gaan, zijn zij weinig waard; maar wanneer zij volgen, zijn zij ten eerste aangenaam en dierbaar in de ogen van God.

(4) Het is niet enkel een vertrouwen. Er is een tweërlei vertrouwen; één waardoor wij op Christus vertrouwen tot vergeving van de zonden wat wij "aankleving" noemen. *Het is zulk een aankleven aan Christus, zodat wij op Hem vertrouwen tot vergeving van zonden en aanneming bij God*. En zoveel als wij vertrouwen, zoveel kleven wij aan en niet meer. Er is ook een vertrouwen, dat onze zonden vergeven zijn; daarop vertrouwen en rusten wij. Nu, het kan niet zijn, dat één van deze twee volkomen geloof is en dat alles daarin zou begrepen zijn. Er is iets meer in geloven dan vertrouwen. Er is iets meer in vertrouwen dan volstrekt noodzakelijk is, om het gehele begrip van geloven te bewaren, want wij kunnen datgene geloven, waarop wij niet vertrouwen. Dit stem ik echter toe, dat waar geloof in Christus is, er ook min of meer een vertrouwen op Hem zijn zal. En wanneer het geloof tot enige goede hoogte, sterkte en standvastigheid vermeerderd is, is het voornamelijk werkzaam in vertrouwen en toebetrouwen. Job. 14: 1. *Te vertrouwen* is eigenlijk, zodanig te geloven, dat het, om de een of andere reden, onze harten van zorg en onrust bevrijdt en dat twijfelen en wankelen en vrezes, dat in de Schrift veroordeeld wordt, als staande tegenover het geloof, is inderdaad rechtstreeks het tegenovergestelde van dit vertrouwend rusten van onze zielen op Christus. Zo beschrijft de apostel zijn geloof of geloven in 2 Tim. 1: 12. Zo te geloven, dat wij overtuigd zijn, dat God machtig is te bewaren, wat wij Hem opdragen, is op Hem te betrouwen.

(5) Als ik tot dusver gesproken heb van deze bijzonderheden, zal ik, met voorbijgaan van al de willekeurige bepalingen van de scholen en de preciesheid van woorden wat betreft de wijsgerige regels en uitdrukkingen, u zulk een algemene beschrijving van het geloof, of het geloven, geven als enigmate aan de eigen en overdrachtelijke benamingen in de Schrift zullen beantwoorden; waar het uitgedrukt wordt door *zien, horen, proeven, rusten,*

wentelen, toevlucht nemen, vertrouwen en dergelijke.

[1] Er moet, waar ik in de eerste plaats over sprak, een toestemming zijn aan de gehele waarheid van de beloften van God, op deze grond, dat Hij machtig en getrouw is om ze te vervullen. Indien het niet alles is, toch is het zeker begrepen in ons aannemen van het getuigenis van God. Joh. 3: 33. Sara, van wie wij te voren spraken, nam het getuigenis van God aan. Hoe deed zij dat? Zij achtte Hem getrouw, die het beloofd had." Hebr. 11: 11. Dit stelt God ons in de eerste plaats voor. Het eeuwige leven is ons beloofd door God, die niet liegen kan, Tit. 1: 2; dat is, Die zo getrouw is, dat het geheel onmogelijk is, dat Hij iemand zou bedriegen. Zo ook Hebr. 6: 17, 18. "Waarin God willende de erfgenamen der beloftenis, overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijns raad, is met een eed daartussen gekomen, opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, [wij namelijk] die de toevlucht genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te houden." Het doel van God is, dat wij bemoediging zouden ontvangen in ons toevlucht nemen tot de voorgestelde hoop. Dat is, in het geloven. Wat stelt Hij tot dat einde voor? Wel, Zijn getrouwheid en onveranderlijkheid uit kracht van de verbintenis door Zijn woord en eed. Het geloof van Abraham, waarvan gesproken wordt in Romeinen 4, behelst dit, ja, wordt er om geprezen.

De Schrift meldt ons inderdaad verscheidene eigenschappen van God, op het vertrouwen waarvan, als ik zo spreken mag, onze zielen de waarheid van Zijn beloften hebben toe te stemmen en daarin te berusten. Gewoonlijk worden er twee in het bijzonder genoemd:

1. Zijn macht. "Hij is machtig." Rom. 4: 21; 11: 23.
2. Zijn getrouwheid: als in de tevoren gemelde plaatsen en in verscheiden andere.

De slotsom is, dat indien wij willen geloven, wij dit moeten doen op grond van Gods trouw en macht. Wij moeten de waarheid van Zijn beloften en de zekerheid van haar vervulling toestemmen. Indien dit niet gedaan wordt, is het tevergeefs verder te gaan. Laten dan zij, die enig voordeel wensen te trekken, uit wat verder zal gesproken worden, hier een poosje stilstaan en overwegen, hoe zij dit fundament gelegd hebben.

Er zijn velen, die al hun leven nooit tot enige vastigheid komen en toch nooit in staat zijn een zekere oorzaak vast te stellen, waarom zij altijd zo geschud worden en wankelen. Het fundament is wanordelijk gelegd. De eerste vereniging met de getrouwheid en macht van God in de beloften, is nooit onderscheidenlijk in en door hun zielen behandeld. En indien het fundament zwak is, laat het gebouw dan nog zo heerlijk zijn, het zal waggelen, indien niet vallen. Ziet dan op het begin van uw vertrouwen, dat u daar niet mank gaat. En wanneer alle andere houvasten u begeven, dan zal dit u schragen, dat u niet geheel bezwijkt, indien u te eniger tijd teruggebracht wordt tot die toestand, dat u niets anders hebt.

[2] Hierbij komt, dat het geloof in de Schrift uitgedrukt wordt (en de ondervinding bevestigt het), dat het is de toestemming van de wil tot en de aanneming van de Heere Jezus als Middelaar, Hij, die Zijn werk uitvoerde als de enige Weg om tot de Vader te gaan, als de enige en genoegzame Oorzaak van onze aanneming bij Hem, als onze enige gerechtigheid voor Hem. Men heeft gezegd, dat het geloof het aannemen van Christus is als Priester en als Heere, om door Hem gezaligd en door Hem geregeerd te worden.

Dit klinkt uitnemend goed. Wie is zo snood, dat hij, terwijl hij tracht te geloven, niet gewillig is door Christus geregeerd, zowel als door Hem gezaligd te worden? Een geloof, dat Christus niet wil hebben, als een Heere om ons te regeren, is dat geloof alleen, dat Jacobus verwerpt. Hij, die door Christus zou willen gezaligd en niet door Hem geregeerd worden, zal in het geheel niet door Hem gezaligd worden. Wij moeten een hele Christus aannemen, geen halve; met betrekking tot al Zijn ambten, niet tot het één of ander ambt.

Dit klinkt wel, het maakt een schone vertoning en er is, in zeker opzicht waarheid in het besprokene, doch laat men zich duidelijk verklaren en het komt hier op neer: Het aannemen van Christus als een Koning, is de zich onderwerpende gehoorzaamheid aan Hem. Maar die onderwerping is geen vrucht van het geloof, waardoor wij gerechtvaardigd worden, maar het is er een wezenlijk deel van, zodat er in het stuk van rechtvaardigmaking geen verschil is tussen geloof en werken of gehoorzaamheid, daar zij beide op dezelfde wijze er een voorwaarde van zijn.

Toen ik onlangs las, dat iemand zei, dat dit een beginsel was, *dat in de kerk van Engeland, in de dagen van de Reformatie, vaststond, dat geloof en werken in het stuk van rechtvaardigmaking van hetzelfde gewicht waren*, stond ik ten eerste verbaasd en ik maakte het besluit op, dat, hij, of ik geslapen had van het oogenblik van onze geboorte af, of dat er twee Kerken van Engeland waren. Eén, waar ik nooit van gehoord had en een andere waar hij niet van af wist; of anders, dat vooroordeel krachtig is en een blind vertrouwen in de mens werkt. Is dat de leer van de Kerk, van Engeland, zoals zij die noemen? Wanneer, waar en door wie, werd die leer in Engeland tot nu voor een paar jaar onderwezen, anders dan door Papisten en Socinianen? Welke plaats neemt zij in, in belijdenisschriften, preken, vastgestelde gebedsformulieren, schrijvers over geschilpunten, of wat ook, dat in Engeland te goeder naam en faam bekend staat, door geleerdheid en godsdienst? Maar dit is geen plaats om te twisten.

Anderen weer bewimpelen de zaak en zeggen, dat geloof en werken in dezelfde betrekking staan tot onze rechtvaardigmaking, welke in de laatste dag, in de dag van het oordeel, openbaar en plechtig zijn zal. En is dit alles, wat zij op het oog hebben? Hoe zij zich, in de dag van het oordeel daarvan zullen rechtvaardigen, dat zij de vrede van Gods heiligen verstoord en de grote fundamentele artikelen van de Reformatie geschud hebben, weet ik niet, maar het is niets nieuws, dat mensen, die nieuwigheden bedenken, om wat te twisten te hebben, niet weten waarheen zich te wenden en zich ten slotte onhandig terugtrekken.

Het is dan waar, dat bekennen wij, dat het geloof Christus aanneemt als een Heere en Koning en het is geen waar geloof, dat dit niet doet of wil doen en dat de ziel niet onder de verplichting brengt tot die gehoorzaamheid, welke Hij, als de overste Leidsman van onze zaligheid, van onze handen eist. Maar het geloof, zoals het rechtvaardigt (in zijn medewerking met alles, dat daartoe strekt) omhelst Christus tot rechtvaardigheid en aanneming bij God. En veroorlooft mij te zeggen, dat het in die daad even weinig ziet op goede werken als op de zonde. Het verenigt zich met Christus in en om datgene, uit kracht waarvan Hij onze Gerechtigheid is en waarom en waardoor wij gerechtvaardigd worden.

Maar zult u zeggen; *“Dit maakt u tot Solifidiaan (een naam, welke ontleend is aan twee Latijnse woorden, betekende: alleen geloof) en wordt u daar niet terecht voor gehouden?”*

Ik antwoord: Dan was Paulus ook een Solifidiaan, wiens zendbrieven alle formalisten en zelf-rechtsbedelers in de wereld zullen weerleggen. Wij zijn Solifidianen in het stuk van

rechtvaardigmaking: Christus, de genade en het geloof zijn alles. Wij zijn geen Solifidianen in het stuk van zaligheid of evangeliewandel, of de verklaring van de uitwerking van ons geloven. Al de apostelen van Jezus Christus waren zulke Solifidianen, die alles uitsloten van invloed te hebben op onze rechtvaardigmaking, behalve onze aanneming door de genade van God, op het aannemen van Christus door het geloof, tot rechtvaardigmaking en zaligheid. Zulke Solifidianen, die de noodzakelijkheid van de werken en evangeliegehoorzaamheid voor de gerechtvaardigde uitsluiten of ontkennen. Die zeggen, dat een waar en rechtvaardigmakend geloof kan bestaan zonder heiligheid, werken en gehoorzaamheid, worden veroordeeld door alle apostelen en in het bijzonder door Jacobus.

Dit dan, zeg ik, wordt tot het geloof, of het geloven, vereist, dat wij aldus Jezus Christus aannemen. Joh. 1: 11. “De zijnen hebben Hem niet aangenomen.” Het niet aannemen van Christus tot zulke doeleinden, als waartoe Hij ons door de Vader is gezonden, is eigenlijk ongeloof; daarom is het eigenlijk geloof, of het geloven, dat wij Hem aldus aannemen, zoals ook volgt in vers 12. Dus doen wij, in de prediking van het evangelie, een aanbieding van Christus, gelijk de Schrift doet. Openb. 22: 17. Nu, hetgeen een aanbod of een aanbieding beantwoordt, is haar aanneming. Zodat het gewillig aannemen door de ziel, van de Heere Jezus Christus tot onze gerechtigheid voor God, zoals Hij ons, tot dat einde, in de beloften van het evangelie, uit de liefde van de Vader, wordt aangeboden, het voornaamste deel is van dat geloven, hetwelk God zo welbehaaglijk is.

[3] Voegt hier dat aan toe, waarvan ik niet zeggen kan, dat het volstrekt tot de natuur van het geloof behoort, maar dat er toch in de min of andere mate, (voor de ziel verborgen of meer bekend), noodzakelijk mee samen gaat. Dat is, dat de ziel rust en berust en zijn genegenheden voldoening vinden, in haar aandeel in en de genieting van een lieflijke en begeerlijke Zaligmaker. Dit wordt genoemd; “de Heere aan te hangen.” Jozua 23: 8, of, onze genegenheden te vestigen op en vast te hechten aan God, als de onze in het verbond. Dit is het rusten van de ziel in God, haar vertrouwen en betrouwen op Hem.

En in deze drie dingen, welke voor de geringste ziel verstaanbaar en in de woorden van de Schrift duidelijk geschreven zijn en met de bevinding overeenkomen van hen, die met God in Christus te doen hebben, stel ik het geloven, dat Gode zo welbehaaglijk is.

3. Nu volgt het vereiste tot dit geloven, zoals het in het voorstel is neergelgd, namelijk standvastigheid.

Standvastigheid in het geloven. Dit is ingesloten in de ontkenning. Van Abraham wordt gezegd, dat “hij niet getwijfeld heeft;” dat is, hij was *standvastig*. Let, om dit een weinig op te helderen, op deze twee aanmerkingen:

(1) Het geloof, of geloven, bestaat in zulk een hebbelijke gestalte van het hart en zulke daden van de ziel, die vatbaar zijn voor trappen van vermindering en vermeerdering, van sterkte en zwakheid. Daarom maakt de Schrift melding van groot geloof “O vrouw, groot is uw geloof,” en van “klein geloof”: “O, gij kleingelovige”; van sterk geloof: “Abraham is gesterkt geweest in het geloof en van zwak geloof, of van zwak zijn in het geloof: “Degene nu, die zwak is in het geloof, neemt aan; van geloof met twijfeling: O, gij kleingelovige, waarom hebt gij gewankeld”. (Engels getwijfeld) en van geloof zonder

twijfelen: “gesterkt, of, sterk zijnde in het geloof, heeft hij niet getwijfeld.”

(2) Dat het geloof in elk opzicht gelijk is, wat de oprechtheid betreft, maar, dat het alleen verschilt in trappen; ja, het is gelijkmatig, ten aanzien van de hoofdzaak, in hetgeen het uitwerkt en bevordert, in rechtvaardigmaking, volharding en zaligheid. Een klein geloof is even goed geloof als een groot geloof; ja, een klein geloof zal een mens even veilig in de hemel brengen als een groot geloof, doch niet zo troostrijk en niet zo vruchtbaar.

(3) Standvastigheid heeft betrekking op die verschillende trappen van het geloof. Zij behoort niet tot de natuur van het geloof, maar ziet uit naar zulk een trap van het geloof als God welbehaaglijk en ons alleszins voordelig is. Petrus spreekt er van in zijn Zendbrief: 17. “Wacht u, dat u niet uitvalt van uw vastigheid,” of afwijkt van die vastigheid in het geloven, welke u verkregen hebt en door Paulus, in Col. 2: 5. Zodat,

(4) Dat er een waar geloof zijn kan al gaat het gepaard met vele bekommerende en ontstellende twijfelingen, met vele zondige wankelingen en weifelingen, zodat het niet wordt omvergeworpen, maar een waar geloof blijven zal. Een mens kan een waar gelovige zijn en toch geen sterk gelovige. Een kind, dat nog melk gebruikt, heeft even goed de natuur van een mens, als hij, die opgegroeid zijnde, van vaste spijs leeft. Nu, standvastigheid, geeft *vastigheid in het geloven* te kennen, in betrekking tot de drie te voren genoemde dingen en zij wijst aan, dat het geloof sterk en krachtadig is. Zij bewijst ook:

[1] Een welgegronde, vaste, ongeschokte toestemming van de waarheid van de belofte en zo is zij het tegenovergestelde van twijfelen of wankelen, Jac. 1: 5, 6.

[2] Een vastbesloten, duidelijke toestemming, om Christus aan te nemen en te omhelzen, zoals Hij in de belofte, ten leven wordt aangeboden en zo is zij het tegenovergestelde van twijfelen, dat is van bekommerende, verontrustende, ontstellende twijfelingen.

[3] De bevestigde berusting van de ziel in de gedane keuze en de toegestemde vereniging en zo is zij het tegenovergestelde van een blijvende onrust. Joh. 14: 1.

Deze standvastigheid in het geloven sluit alle verzoeken van buiten niet uit. Wanneer wij zeggen, dat een boom vast geworteld is, dan zeggen wij daarmee niet, dat de wind er nooit op blaast. Het huis, dat op de Steenrots gebouwd is, is niet vrij van aanvallen en stormen. De Overste Leidsman van onze zaligheid, de Beginner en Voleinder van ons geloof, werd verzocht. Zo zal het met ons zijn, indien wij Hem volgen. Zij sluit ook alle twijfelen van binnen niet uit. Zolang wij in het vlees zijn, zullen wij, al is het geloof standvastig, ongeloof hebben. Die bittere wortel zal min of meer, enige vrucht voortbrengen overeenkomstig het voordeel, dat de Satan verkrijgt door deze te bevochtigen. Maar een standvastig geloof sluit een vallen onder de verzoeking uit en dientengevolge ook die kommer en die onrust, welke daaruit voortkomen: evenzeer als bijblijvende, ontstellende twijfelingen, welke ons heen en weer slingeren tussen vrees en hoop, betwijfelende of wij Christus wel omhelzen of niet, of wij enig aandeel in de beloften hebben of niet en die gepaard gaan met troosteloosheid, moedeloosheid en wezenlijke onzekerheid hoe het nog zal aflopen.

Dit dan is het wat ik op het oog heb met standvastigheid in het geloven, de vaststelling van onze harten in het aannemen van Christus, als door de liefde van de Vader aangeboden, tot vrede en bevestiging van onze zielen en gewetens. En dat onze harten op die manier gesterkt, bevestigd en gefundeerd mogen zijn, dat wij in het gevoel en de kracht daarvan mogen leven is, zeg ik, uitnemend welbehaaglijk bij God.

Er is een tweërlei kwaad en misvatting onder ons, in de grote fundamentele zaak *van het omhelzen van Christus in de belofte*. Sommigen brengen al hun dagen door in veel duisternis en mistroostigheid, altijd maar weer in hun gedachten overleggende, of zij er deel aan hebben of niet. Zij gaan op en af, leven en sterven, hopen en vrezen en vrezen gewoonlijk het meeste, wanneer hun geloof het zuiverst werkzaam is, want dat is de aard van het twijfelen. Wanneer zij geheel terneergeslagen zijn, dan stellen zij zich te werk, om overeind te komen en wanneer zij tot enige troostrijke overreding gekomen zijn, dan vrezen zij dadelijk, dat alles niet goed en recht is, dat het niet met hen is zoals het moest zijn. En zo waggelen zij al hun leven heen en weer, tot bedroefing van de Geest van God en tot droefheid van hun zielen.

Anderen, die, op duurzame gronden, een ernstig begin maken, om met Christus te verenigen en bevinden, dat het een moeilijk en verdrietig werk is voor vlees en bloed, vervallen opnieuw tot algemeenheden, onderzoeken niet meer maar houden het voor toegestaan, dat zij zoveel gedaan hebben, als zij kunnen en worden vormelijk en zeker. Om beide deze kwaden uit de weg te ruimen, zal ik het tegenovergestelde voorstel bevestigen. Voor ik echter daartoe overga, zal ik enige gevolgtrekkingen maken, welke zich opdoen uit wat gesproken is in de verklaring van het reeds behandelde voorstel.

1ste gevolgtrekking. Hoewel een klein, zwak geloof, waarin standvastigheid gemist wordt een mens bij Christus in de hemel zal brengen, toch zal het hem daar niet troostrijk en blij heen brengen.

Hij, die maar een zwak geloof heeft, zal in vele wanhopige toestanden komen; elke rukwind van verzoeking zal hem van zijn vertroosting afwerpen, indien hij er niet door afgewend wordt van zijn gehoorzaamheid. Op zijn best, is hij als een mens, die op de top van een hoge toren aan een ketting geklonken is; al kan hij niet vallen, hij kan toch niet anders dan vrezen. Hoewel, het zal goed aflopen.

2^e gevolgtrekking. Het minste ware geloof zal zijn werk veilig doen, al doet het dit niet zo liefelijk.

Waar geloof in de laagste trap, geeft de ziel deel aan de eerste opstanding. Het is het tot het leven noodzakelijk grondbeginsel, dat wij ontvangen, wanneer wij worden levend gemaakt. Nu, al is het nog zo'n zwak leven, dat wij hebben, toch is het een leven, dat nooit zal ophouden. Het is uit het zaad van God, dat blijft, het onverderfelijk zaad, dat niet sterft. Een gelovige is geest, is levend gemaakt uit de dood al is hij nog zo jong, nog zo ziek, nog zo zwak. Toch leeft hij en de tweede dood zal geen macht over hem hebben. Een klein geloof geeft deel aan een gehele Christus. Hij, die het minste geloof heeft, heeft, al is zijn aandeel niet zo duidelijk, een even waarachtig deel aan de gerechtigheid van Christus, als de meest standvastige gelovige. Anderen kunnen heiliger zijn dan hij, maar niet één in de hele wereld is rechtvaardiger dan hij, want hij is rechtvaardig door de rechtvaardigheid van Christus. Het kan niet anders zijn, of hij is gering in heiligmaking, want een klein geloof zal maar weinig of geringe gehoorzaamheid voortbrengen. Indien de wortel zwak is, kan de vrucht niet groot zijn. Maar niet één gaat hem te boven in rechtvaardigmaking. Het onvolmaaktste geloof geeft een dadelijke rechtvaardigmaking, omdat het de ziel deel geeft aan een daadwerkelijke Christus. De minste trap van een waar geloof geeft deel aan de hoogste volmaaktheid van rechtvaardigheid. Col. 11: 10. U, die maar een zwak geloof hebt, u hebt toch een sterke Christus, zodat, al zou de hele wereld het tegen uw klein geloof opnemen, zij niet zou

overmogen. De zonde kan het niet, de Satan kan het niet en de hel kan het niet. Al hebt u maar een zwak en flauw houvast aan Christus, Hij houdt u vast met sterke en onoverwinnelijke kracht. Hebt u zich niet dikwijls verwonderd, dat dit sprankje hemels vuur in het midden van de zee nog niet uitgedoofd is? Het is eeuwig; een vonkje, dat niet uitgeblust kan worden, een druppel uit die fontein, die nooit geheel uitdrogen kan. Jezus Christus draagt in het bijzonder zorg voor hen, die zwak zijn in het geloof. Jes. 40: 11. Wat ook de reden is, dat zij ziek, zwak en machteloos zijn, deze goede Herder zorgt voor hen, Hij zal regeren en zij zullen wonen. Micha 5: 3.

3^e gevolgtrekking. *Er kan geloof, een klein geloof, zijn, waar standvastigheid ontbreekt en waar veel twijfel is.* Standvastigheid is een uitstekend vereiste, waar allen niet toe komen, zodat er geloof zijn kan, waar veel twijfeling is, hoewel, ik zeg niet, dat die er zijn moet. Twijfelingen zijn in zichzelf het tegenovergestelde van geloven. Zij zijn, als ik het zo uitdrukken mag ongelovigheden. Een mens kan moeilijk zijn hele leven door geloven en nooit twijfelen, maar een mens kan wel zijn ganse leven twijfelen en nooit geloven. Indien ik een veld zie, dat overdekt is met distelen en onkruid kan ik zeggen; "Er kan ook koren onder staan," maar de distelen en het onkruid zijn geen koren. Ik zeg dit, omdat sommigen geen betere grond hebben voor hun gerustheid, dan dat zij wel eens ongerust zijn geweest, dat zij wel eens getwijfeld hebben. Er kan twijfel zijn, waar geloof is; maar daaruit kunnen wij niet besluiten, dat waar twijfel is, dat daar ook geloof is, want twijfels kunnen oprijzen, zowel tegen vermetelheid en gerustheid, als tegen het geloven. Merkt daarom op, dat er een tweeërlei twijfelen is:

(1) Aangaande het einde. Mensen vragen zich af, wat er tenslotte van hen worden zal; zij weifelen, hoe het met hen zal aflopen. Was het niet zo met Bileam, toen hij uitriep: "Mijn ziel sterve de dood der oprechten en mijn uiterste zij gelijk het zijne?" Die ellendige man werd heen en weer geslingerd tussen hoop en vrees. Dit komt veel voor onder de snoodste mensen in de wereld. Het is maar het schudden van hun gerustheid, indien zij alleen zijn.

(2) Aangaande het middel. De ziel twijfelt of zij Christus liefheeft en of Christus haar liefheeft. Dit is veel meer echt, dan het voorgaande. Het ontdekt ten minste, dat zulk een ziel overtuigd is van de uitnemendheid en gepastheid van Christus, en dat zij Hem waardeert. Ja, dit kan misschien soms voortkomen uit achterdocht door vurigheid van liefde en niet altijd uit zwakheid van het geloof. Maar het geloof, ten minste een klein geloof, kan evenwel met deze twijfels bestaan. Zo was het met die arme man, die uitriep." Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp." Daar is geloven en niet geloven, geloof en twijfeling, beide op de zelfde tijd, in dezelfde persoon werkzaam. Jacob en Ezaü worstelende in dezelfde baarmoeder.

Gebruik.

Laten daarom de mensen uit hun twijfelen geen besluit opmaken, dat zij geloven. Hij, die zichzelf geruststelt, dat zijn akker koren bevat omdat er distelen op groeien, zal de oogst missen. Indien uw vresen meer over het doel gaan dan over het middel, meer over een toekomstige zaligheid, dan over tegenwoordige gemeenschap met God, dan kunt u nauwelijks een duidelijker bewijs hebben van een valse, bedorven ziesgesteldheid. Sommigen vleien zich hiermee, dat zij getwijfeld en gebeefd hebben, maar nu danken zij God, dat zij stil en gerust zijn. Hoe dat zij zo geworden zijn kunnen zij niet zeggen; dit

alleen weten zij, dat zij eerst ongerust en bekommerd waren, maar dat nu alles wel met hen is. Hoeveel van deze soort heb ik gekend, die, terwijl de overtuigingen nog vers waren, vele ontstellende gedachten hadden over hun staat en toestand. En wanneer, na enige tijd hun overtuigingen afzakten en hun twijfels die daaruit voortvloeiden verdwenen, zonken zij terug in een koude, levenloze gestalte. Dit is een ellendige rustgrond. Indien er geen andere weg was, om vrezen en twijfelingen uit te werpen, dan door te geloven, dan was dit iets, maar vermetelheid en zekerheid zullen het ook doen, tenminste voor een tijd.

Deze dingen heb ik slechts even aangestipt, in betrekking tot hetgeen te voren gezegd was.

II. Ik ga nu voort ons voorstel te bevestigen, overeenkomstig de verklaring, welke er tevoren van gegeven is.

I. Ik zal dit eerst doen uit getuigenissen van de Schrift:

(1) Neemt de tekst zelf: "Hij is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer". Alles, wat God van een ieder van de mensen eist is Zijn eer, die Hij aan geen ander wil geven. Jes. 40: 8. Geeft God Zijn eer, dan mogen wij vrij nemen wat wij willen. Neemt Christus, neemt genade, neemt de hemel, neemt alles. De grote eer of heerlijkheid, welke Hij ons geven wil bestaat daarin, dat wij Hem Zijn eer geven en dat wij die aanschouwen. Nu, indien dit de grote zaak het enige is, dat God van onze handen eist, indien dit alles is dat Hij aan Zichzelf gehouden heeft, dat Hij als God, als onze God geëerd wordt, dan geeft hij, die Hem eer geeft, Hem wat Hem welbehaaglijk is. Zo behaagde Abraham God, sterk of standvastig zijnde in het geloven. Hij was sterk in het geloof en gaf God de eer.

De Schrift spreekt in velerlei zin van de eer van God:

[1] Het Hebreeuwse grondwoord **גִּבּוֹר** betekent "gewicht", waarop de Apostel zinspeelt, wanneer hij spreekt van "een eeuwig gewicht van heerlijkheid". 2 Cor. 4: 17. Dit is de heerlijkheid van de zaak zelf. Het betekent ook glans of helderheid. De apostel spreekt eveneens van "het afschijnsel Zijner heerlijkheid", Hebr. 1: 3; dat is de grootheid en uitnemende schoonheid van alle volmaaktheden. In deze zin wordt de oneindige uitnemendheid van God, in zijn onbegrijpelijke volmaaktheden, met zulk een glans ten toon gespreid, als al onze bevattingen zeer ver te boven gaat, Zijn "eer" genoemd. En zo is Hij "de God der heerlijkheid". Hand. 7: 2; en wordt onze Zaligmaker in dezelfde zin "de Heere der heerlijkheid" genoemd. 1 Cor. 2: 8. In dit opzicht kunnen wij God geen eer geven. Wij kunnen niets toevoegen aan Zijn heerlijke uitnemendheid, noch aan haar oneindige, onbegrijpelijke glans, door iets, wat wij doen.

[2] Eer heeft niet alleen betrekking op de zaak zelf, die heerlijk is, maar ook op de achting, welke wij er voor en de gedachte, die wij er van hebben. Dat is, wanneer hetgeen in zichzelf heerlijk is, ook zo geacht wordt. De wijsgeer zegt, "Gloria est frequens de aliquo fama cum laude" of "Consentiens laus bonorum, in corrupta vox bene judicantium de excellenti virtute." En in dit opzicht kan, wat oneindig heerlijk in zichzelf is, meer of minder heerlijk zijn, in haar openbaring en achting. Zo is eer niet één van Gods uitnemendheden of volmaaktheden, maar het is haar achting en openbaring onder en aan anderen.

God verklaart, dat dit Zijn heerlijkheid is. Exod. 33: 19. Mozes begeert de "heerlijkheid"

van God te zien. Deze noemt God Zijn “aangezicht” dat is de heerlijkheid van God in Zichzelf. Deze, zegt God, *kunt u niet zien*: “Gij zoudt Mijn aangezicht”, of de glans van Mijn wezenlijke heerlijkheid, de luister van Mijn uitnemendheden en volmaaktheden, “niet kunnen zien”. Wel, wat dan? Zal hij er geen kennis mee maken? Daarna zet God hem in een kloof van een steenrots en zegt hem, dat Hij hem daar Zijn heerlijkheid zal tonen. Hij doet dit onder de benaming van *Zijn achterste delen*, dat is, Hij zal hem verklaren, waarin en hoe Zijn heerlijkheid *geopenbaard* is. Nu, deze Steenrots, die volgde was Christus. 1 Cor. 10: 4. De Heere zet Mozes in die steenrots om hem Zijn heerlijkheid te tonen; daarmee te kennen gevende, dat er niet de minste straal van gezien kan worden dan alleen door hen, die in Christus Jezus een plaats ontvangen hebben. Nu wat is deze heerlijkheid van God, welke Hij op die manier aan Mozes toonde? Dat verklaart Hij, Exod. 34: 6. Als Hij Zijn majesteit, of enige zichtbare tekenen van Zijn tegenwoordigheid “voor zijn aangezicht deed voorbijgaan”, toen riep Hij de Naam van de Heere uit. Met vele genadige eigenschappen van Zijn natuur en zaligheid. Alsof Hij zei: “Mozes, wilt u Mijn heerlijkheid zien?” Die is hierin gelegen, dat Ik gekend word, als “de Heere, de Heere God, barmhartig en genadig.” Laat Ik bekend worden, dat Ik die ben en dat Ik dus ben; dat is de eer, welke Ik begeer van de mensen. Ziet nu, hoe standvastigheid in het geloven God de eer geeft. Zij bevordert en verheerlijkt al deze hoedanigheden van God en verheft met verschuldigde eer al Zijn eigenschappen. Hier is een uitmuntende hoogachting daarvan inbegrepen. Wanneer ik hier in bijzonderheden wilde afdalen, kon ik verklaren, dat er niet één eigenschap van God is, waardoor Hij Zichzelf aan ons heeft bekend gemaakt of standvastigheid in het geloven geeft. Alle twijfeling ontstaat daaruit, dat wij enige goddelijke eigenschap in twijfel trekken. Het zou gemakkelijk zijn aan te tonen hoe God daardoor de eer ontvangt van Zijn getrouwheid, waarheid, macht, rechtvaardigheid, genade, barmhartigheid, goedheid, liefde, lankmoedigheid en wat God meer geopenbaard heeft, dat Hij is.

Dit dan is de kracht van dit eerste getuigenis: *Indien de eer van God alles is, wat Hij van onze handen eist en deze standvastigheid in het geloven Hem die eer geeft en deze alleen dit doet, dat deze Hem dan noodzakelijk welbehaaglijk zijn moet.*

(2) Een getuigenis van dezelfde strekking is Hebr. VI: 17, 18. “De erfgenamen der belofte”, zij aan wie de grote belofte van Christus vermaakt is, zijn gelovigen en van hen wordt gezegd, *dat zij de toevlucht genomen hebben*. De uitdrukking is duidelijk zinnebeeldig. Sommigen zeggen, dat de zinspeling ontleend is aan hen, die in een loopbaan om prijs lopen. Dit, zeggen zij, wijst het woord aan, dat volgt, hetwelk betekent “vasthouden aan.” Mensen, die in een loopbaan lopen, grijpen en houden de prijs vast, wanneer zij het einde bereiken.

Onze vertalers verklaren door hun overzetting van het woord in “toevlucht nemen,” dat zij zinspeelden op het vluchten van de doodslager naar de vrijstad onder het Oude Testament; en verscheiden uitleggers gaan die kant uit. Om tweeërlei reden ben ik ook geneigd, om de overdrachtelijke spreekwijze zo te nemen.

[1] Omdat ik denk, dat de Apostel eerder zal zinspelen op een Hebreeuwse gewoonte, waar hij aan de Hebreeën schrijft betreffende een instelling van God, welke rechtstreeks afschaduwet de zaak, welke hij behandelt, dan op een gewoonte van de Grieken en de Romeinen in hun wedlopen, welke ook niet zoveel licht geeft in de zaak, welke hij behandelt als de andere.

[2] Omdat de bedoeling van de tekst duidelijk inhoudt, een vlieden van iets, zowel als een vluchten tot iets; in welk opzicht gezegd wordt, dat er vertroosting voor hen opgelegd is, namelijk, in hun bevrijding van het kwaad, dat zij vreesden en ontvluchtten. Nu, in een loopbaan is wel een prijs voorgesteld maar daar is geen kwaad te ontgaan. Anders was het met hem, die om zijn leven vluchtte, want gelijk hij een vrijstad voor zich had, zo had hij de bloedwreker achter zich. Hij vlood met spoed en ijver tot de ene, om de andere te ontkomen. Nu, deze vrijsteden waren verzorgd voor de doodslager, die, iemand onvoorziens verslagen hebbende en daardoor onverwachts in gevaar, gekomen zijnde, omdat het wettig was, dat de bloedwreker hem doodde met alle macht tot een van die steden de toevlucht nam, waar hij vrijheid en veiligheid genieten kon.

Zo ook een arm zondaar, bevindende, dat hij in een staat verkeert, waarin hij schuldig is, onverwacht het gevaar ziende en hoe dood en verderf gereed zijn om hem te grijpen, vliedt met al zijn macht tot de boezem van de Heere Jezus, de enige Vrijstad van de wrekende gerechtigheid van God en de vloek van de wet. Nu, dit toevlucht nemen tot de boezem van Christus, de voorgestelde hoop tot ondersteuning en veiligheid, is geloven. Het wordt hier door de Heilige Geest “een vlieden of toevlucht nemen” genoemd, om haar natuur aan het geestelijk oordeel van de gelovigen uit te drukken. Wat nu, verklaart Hij Zich ingenomen met hun “toevlucht nemen”, dat is, met hun geloven? Ja, Hij heeft alle mogelijke middelen aangewend om te tonen hoe overvloedig gewillig Hij is, om hen te ontvangen. Hij heeft zich door Zijn woord en belofte verbonden, opdat zij in het minst niet zouden twijfelen of wankelen maar weten, dat Hij gereed is hen te ontvangen en “een sterke vertroosting” te geven. En welke is deze vertroosting? Waaruit zal zij blijken te ontstaan? Waaruit vloeide vertroosting voort voor hen, die onvoorziens iemand gedood hebbende, tot een vrijstad wilden vluchten? Moet zij niet hierin haar grond hebben, dat de poorten van de stad zeker voor hem zouden open zijn, dat hij daar bescherming zou vinden en veilig zou zijn voor de bloedwreker? Waaruit moet dan onze sterke vertroosting ontstaan, indien wij op die manier de toevlucht nemen door te geloven? Moet ze niet hieruit voortkomen, dat God vrijwillig gereed is ons te ontvangen, dat Hij ons geenszins zal uitwerpen, maar dat wij Hem welkom zullen zijn? En met hoe meer spoed wij komen, hoe welkomer wij zullen zijn. Hiervan overtuigt Hij ons door de verbintenis van Zijn woord en eed tot dat einde. En welk verder getuigenis zouden wij begeren, dat ons geloven Hem welbehaaglijk is?

In Hebr. 10: 38 staat geschreven “Zo iemand zich onttrekt, mijn ziel heeft in hem geen behagen.” Wat is dat, zich te onttrekken? Het is af te wijken van zijn standvastigheid in het geloven. Zo verklaart de apostel het in vers 39. “Maar wij zijn niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die geloven.” Zich te onttrekken is het tegenovergestelde van te geloven. In deze onttrekkers, die niet tot standvastigheid in het geloven komen, noch daartoe arbeiden, heeft des Heeren “ziel geen behagen” dat is, die verafschuwt en verfoeit Hij bovenmate, hetwelk de kracht is van die uitdrukking. Zijn lust is aan hen, die standvastig zijn in het aan kleven van de belofte; in hen heeft zijn ziel behagen.

Toen de Joden met onze Zaligmaker over de zaligheid handelden, vroegen zij Hem: “Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken?” Joh. 6: 28. Dat werk van God waardoor zij door Hem zouden aangenomen worden, hetwelk het geroep is van alle overtuigde mensen. Het antwoord van onze Zaligmaker was (vers 29), “Dit is het werk Gods, dat gij gelooft.” Wilt u het grote werk weten waarin God zich verlustigt? “Het is dit,” zegt Hij, “dat u gelooft en daarin standvastig bent.”

Vandaar ook, dat ons zo vele vermaningen door de Heilige Geest zijn gegeven om daartoe te komen, zoals Hebr. 12: 12; Jes. 35.

Maar ik zal niet bij meer getuigenissen stilstaan, welke zo overvloedig tot dit doel gevonden worden, ende verdere bewijzen van dit punt volgen.

1. Het volgende zal bestaan in de verdere uitbreiding van het eerste getuigenis betreffende *de eer of heerlijkheid van God, welke bevorderd wordt door ons standvastig zijn in het geloven.*

Het wordt door iedereen toegestaan, dat God in alle dingen, welke Hij Zelf doet en in alles, wat Hij van ons vereist, Zijn eigen eer beoogt. Het kan ook niet anders, indien Hij het eerste, alleen onafhankelijke Wezen en de eerste Oorzaak van alle dingen en hun voornaamste Goed is. Nu heeft God Zijn eer verbonden aan datgene, wat niet bereikt of teweeggebracht kan worden zonder te geloven. Dit is geheel in overeenstemming met de wijze, waarop Hij de bestaande dingen heeft ingericht, dus moet het geloven Hem noodzakelijk welbehaaglijk zijn. Het geloof is een gepast middel, om van een daad, die in wijsheid en gerechtigheid gedaan is, het bepaalde doel te bereiken.

Houdt in gedachte, bid ik u, wat het is, dat ik bedoel met te geloven. Hoewel het woord algemeen en wijd van begrip is, is het echter in mijn oogmerk beperkt tot de aangegeven bijzonderheden, namelijk de standvastige bevestiging van onze zielen in het aannemen van de Heere Jezus, zoals Hij ons in de waarheid en uit de liefde van de Vader wordt aangeboden, tot vergeving van de zonden en tot aanneming van onze personen bij God. Dit zeg ik, is overeenkomstig Gods samenstelling van de dingen in het genadeverbond, nodig om dat einde hetwelk Hij tot Zijn eigen heerlijkheid beoogt, teweeg te brengen. Daarom somt Hij in Eféze 1 Zijn gehele voornemen op als te zijn “tot prijs der heerlijkheid zijner genade” (vers 6.).

Indien ik mij niet bedrieg, wordt dit in Spr. 25: 2, duidelijk bevestigd. “Het is Gods eer een zaak te verbergen,” of “een zaak te bedekken.” Ik heb u tevoren gezegd, wat de eer of de heerlijkheid van God is. Het is niet de luister of de majesteit van Zijn oneindige en uitnemende volmaaktheden, welke voortvloeien - niet uit iets, dat Hij doet, maar - uit hetgeen Hij is. Nee, het zijn *de verheffingen, de openbaring van het wezen* van die volmaaktheden. Wanneer God wordt aangenomen, geloofd en gekend, dat Hij is zodanig als Hij verklaart te zijn, daarin wordt Hij verheerlijkt; dát is Zijn eer. *Deze eer, zegt de Heilige Geest, blijkt uit het bedekken van een zaak.*

Welke zaak is dit? Het is niet de eer van God om elke zaak, alle dingen welke ook, te verbergen. Nee, het is juist Zijn eer, “in het licht te brengen, hetgeen in de duisternis verborgen is.” De openbaring van Zijn werken “vertellen Zijn eer.” Ps. 19: 1. Dit doet ook de openbaring van de goede werken van Zijn volk. Matth. 5:16. Het moeten dan dingen van een bijzondere soort zijn, welke hier bedoeld worden. De volgende tegenstelling in die tekst Spr. 25 ontdekt dit, “maar de eer der koningen een zaak te doorgronden.” Welke zaak is het, waarvan het de eer van een koning is, die te ontdekken? Zijn het niet de overtredingen van de wet? Is het niet de eer van de overheden de overtredingen te ontdekken, opdat de overtreders gestraft worden? Dit is de eer van de overheid, om naar overtredingen van de wet onderzoek te doen en de overtreders uit te vinden en te straffen. In verband hiermede blijkt dus, dat de zaak, waarvan gezegd wordt, dat het Gods eer is die te verbergen of te bedekken, iets zondigs, of de zonde zelf is. Maar, wat is het een zondige zaak te bedekken? Het is datgene, wat tegenovergesteld is aan hetgeen de overheden uitvinden en wat dat is, daarvan hebben wij een volledige beschrijving in Job 29: 16, 17. “Het geschil, dat ik niet wist dat

onderzocht ik en ik verbrak de baktanden des verkeerden.” Het is het doen van een gerechtelijk onderzoek, verborgen overtredingen uit te vinden, opdat de overtreders de verdiende straf mogen ondergaan. Dus *Gods verbergen van een zaak* is: het niet naspeuren van de zonde en de zondaren met een voornemen om te straffen en om ze te ontbloten voor de slagen van de wet. Het is Zijn verbergen van de zonde voor de veroordelende kracht van de wet.

Het hier gebezigde woord is hetzelfde als dat van David in Ps. 32: 1, “Welgelukzalig is hij, wiens zonde bedekt is”. Het wordt op verscheiden andere plaatsen met hetzelfde doel gebruikt. Het wordt in Micha 7: 19 uitgedrukt met “al onze zonden in de diepte der zee te werpen”. Waar zó mee gehandeld wordt, dat wordt volkomen aan het oog van de mensen onttrokken. Zo drukt God de bedekking van de zonden van Zijn volk uit, zodat zij niet te voorschijn zullen komen tot hun veroordeling. “Zij zullen in de diepte der zee geworpen worden”. Het woord, dat in het Nieuwe Testament gebruikt wordt in betrekking tot de vergeving van de zonden en dat wij vertalen met *vergeven*, te vergeven, vergeving, betekent eigenlijk, *iemand verwijderen of ontslaan*. Onze zonden buiten het gezicht te brengen. In kracht hetzelfde met wat hier genoemd wordt “te bedekken”. Zo wordt hetzelfde woord in een andere zaak gebezigd in Matth. 23: 23. “Gij laat na het zwaarste der wet”; dat is, u hebt dat terzijde gelegd, als het ware buiten het gezicht, er geen acht meer op slaande.

Nu, de grond voor al deze uitdrukkingen van verwijderen, bedekken en verbergen, welke er leven en betekenis aan geeft en waaruit zij de vergeving van de zonden betekenen, is de zinspeling, welke er in is, namelijk op het verzoendeksel onder de wet van Mozes. Hoe het gemaakt werd en waartoe het diende, vinden wij in Exod. 25: 17, 18. Het was een plaat van louter goud, welke op de ark lag en *een bedekking*, of een deksel genoemd werd. In de ark was de wet, geschreven op stenen tafelen. Over het verzoendeksel, tussen de cherubim was de aanspraakplaats (Engels Oracle, Godsspraak) vertegenwoordigende de tegenwoordigheid van God. Daarmede geeft de Heilige Geest te kennen, dat het verzoendeksel diende, om de wet en haar veroordelende macht, als het ware te bedekken voor het oog van Gods rechtvaardigheid, opdat wij niet zouden verteerd worden. Daarom wordt God gezegd de *zonde te bedekken*, omdat Hij door het verzoendeksel verbergt, wat de kracht en macht van de zonde is, wat betreft haar schuld en strafvordering. De Apostel noemt dit verzoendeksel in Hebr. 9: 5, met een woord, dat in het Nieuwe Testament daarnaast nog maar één keer gebruikt wordt en wel voor Christus, in Rom. 3: 25. “Welke God voorgesteld heeft tot een verzoening”. Christus alleen is dat Verzoendeksel, door wie de zonde en de wet, waaraan de zonde haar kracht ontleent, verborgen zijn. Aan die voorbeeldende instelling is ook die uitdrukking in het Oude Testament ontleend: “Verberg mij onder uw vleugelen,” de vleugelen van de cherubim, waar het verzoendeksel was en is, in de boezem van Christus.

Nu, zegt de Heilige Geest, aldus te verbergen, te bedekken, de zonde te vergeven door Christus, is de eer van God, waarin Hij wil verheven en bewonderd worden en waarvoor Hij wil geloofd worden. Geeft Hem dit en u geeft Hem Zijn grote doel en voornemen. Laat men in Hem geloven, op Hem vertrouwen, als God die in Christus de ongerechtigheid, de overtreding en de zonde vergeeft, aldus de wereld met Zichzelf verzoenende en Zijn heerlijke eigenschappen daarin openbarende en Hij bereikt Zijn einde.

2. Zou ik nu voortgaan om aan te tonen, wat God gedaan heeft, wat Hij nog doet en wat Hij zal doen, om Zijn eer te bevorderen, dan zou dit overvloedig duidelijk maken,

dat Hij dit ten doel heeft. Zijn eeuwige verkiezende liefde ligt op de bodem van dit voornemen. Dit is er de strekking van, dat God verheerlijkt zal worden in de vergeving van de zonde. Het zenden van Zijn Zoon, een verborgenheid van wijsheid, goedheid en rechtvaardigheid, die alle naspeuring te boven gaat. Alles, wat Hij door Zijn gezag en volgens Zijn opdracht leed en deed was opdat Zijn naam daarin zou verheerlijkt worden. Heeft het nieuwe Genadeverbond enig ander doel? Heeft niet God dat verbond in het bloed van Zijn Zoon opzettelijk voorgesteld, gemaakt en bevestigd? Opdat, gelijk Hij Zich in Zijn werken van de schepping en van de voorzienigheid door het oude verbond en de wet in andere oprichten verheerlijkt heeft, Hij zich ook mocht verheerlijken in het verbergen van de ongerechtigheid. De bedeling van de Geest ter bekering van zondaren met alle machtige werken, die daarop volgen, dient tot hetzelfde en geen ander doel. Waarom oefent God zulk een geduld, verdraagzaamheid en lankmoedigheid met ons, zodanig, dat Hij daarover tot in eeuwigheid zal bewonderd worden? Zodanig, dat de overdenking daarvan onze zielen doet verbaasd staan. Het is alleen opdat deze Zijn heerlijkheid zou tot stand komen, *dat Hij de overtreding bedekt en de zonde vergeeft.*

Wat wordt nu aan onze kant vereist, opdat dit grote voornemen van God tot Zijn verheerlijking in en aan ons mag vervuld worden? Is het niet, dat wij geloven en daarin standvastig zijn? Ik behoef niet stil te staan, om dat duidelijk te maken, ook behoef ik geen verder licht of sterkte bij te zetten aan onze gevolgtrekking uit het gesprokene, namelijk dat, indien deze dingen zo zijn, dan ook ons geloven en onze standvastigheid daarin God ten hoogste welbehaaglijk zijn.

3. Tot het laatste bewijs van het behandelde punt zal ik de overweging van een bijzonderheid toevoegen, welke God gebruikt tot bevordering van Zijn eer, reeds te voren gemeld, namelijk Zijn instelling en Zijn gebod om het evangelie te prediken aan alle volkeren en de grote zorg, waarmede Hij zich van instrumenten tot deszelfs verbreiding voorziet en de verkondiging daarin van het woord van Zijn genade. Matth. 28: 19. *Gaat heen in de gehele wereld, predikt het evangelie alle creaturen.* Markus 16: 15. Wat is dit evangelie, dat Hij gepredikt en verklaard wil hebben? Is het iets anders dan een verklaring van Zijn gemoed en Zijn wil aangaande Zijn genadig aannemen van het geloven en de standvastigheid daarin? Dit verklaart God van Zijn voornemen, van Zijn eeuwige, onveranderlijke wil, dat Hij vastgesteld heeft, dat er een onfeilbaar, onkreukbaar verband is tussen, in Jezus Christus te geloven, Hem aan te nemen en de vrucht van eeuwige eer, welke Hem daaruit zal toekomen. Dit verklaart Hij aan allen; maar Zijn voornemen om het geloof krachtdadig te schenken heeft alleen betrekking op sommigen. Er zullen zovelen geloven, "als er tot het eeuwige leven geordineerd zijn". Maar dit voornemen van Zijn wil, dat het geloven in Christus tot het gemelde einde leiden zal, van gerechtigheid en zaligheid in de genieting van Hem Zelf, betreft allen evenzeer. Nu, waartoe anders heeft de Heere er voor gezorgd, dat dit evangelie tot het einde van de wereld zal gepredikt en verklaard worden, dan omdat ons geloven Hem waarlijk welbehaaglijk is?

Doch ik zal niet langer voortgaan met dit bewijs, waarin zich zoveel dingen ter overweging aanbieden, dat zelfs, wanneer ik ze maar alleen zou opnoemen, dit mij langer van mijn voorgenomen doel zou afleiden dan ik wil.

PREEK III

Het gebruik van het behandelde punt is, om aan te moedigen tot de zo aanbevolen en verheven plicht; of, het bevat beweegredenen tot standvastigheid in het geloven van de beloften. Onder de vele beweegredenen die gewoonlijk tot dit doel aangedrongen worden, zal ik er sommige uitkiezen, welke daartoe het meest geschikt en krachtig blijken te zijn.

Eerste gebruik

Wij zullen beginnen met de overweging van God Zelf, van de Persoon van de Vader en die verklaring van Zijn liefde, goedertierenheid, tederheid, gereedheid en gewilligheid om arme gelovigen te ontvangen, die Hij van Zichzelf gedaan heeft in Christus Jezus. Overeenkomstig de begrippen welke wij van Hem hebben en van de genegenheid van Zijn hart tot ons, zal ook de vaststelling van onze zielen zijn, in Hem gelovig aan te kleven. Wij zijn in onze omgang met mensen, vrij en op ons gemak bij hen, van wie wij weten, dat zij van een vriendelijk, liefderijk en medelijdend gestel zijn; maar vol verdenkingen, vrezende en angsten, wanneer wij te doen hebben met dezulken, die gemelijk, stug en knorrig zijn. Harde gedachten van God te koesteren, eindigt altijd in besluiten om van Hem te vlieden en op een afstand te blijven en ons liever met iets anders in de wereld bezig te houden, dan met Hem te handelen en gemeenschap te zoeken. Welke lust kan iemand hebben in Hem, van Wie hij begrippen heeft, dat Hij altijd grimmig, toornig en gereed om te vernielen is? Welke troostrijke verwachting kan iemand van zo iemand hebben? Overweegt dan, in enige bijzonderheden, wat God van Zichzelf verklaart en beproeft, in de oefening van uw gedachten daaromtrent, of dat niet krachtdadig is om uw harten te verbinden, tot standvastigheid in het geloven van de beloften en tot omhelzing van de Zoon van Zijn liefde, die ons in dezelve wordt aangeboden.

(1) Hij geeft ons Zijn naam tot onze ondersteuning, Jes. 50: 10. Hij spreekt tot arme, bekommerde, verbijsterde, bezwijkende zondaren: "Geef het niet op; laat niet los; al wandelt u in de duisternis, ten opzichte van alle andere middelen van ondersteuning en vertroosting; betrouw nochtans op de Naam des Heeren". En zegt Hij, „wanneer u dat doet, zal deze Naam u een sterke Toren zijn”, Spr. 18: 10. Wat deze Naam van God is, die zulk een steun en veilige sterkte is, wordt in het brede verklaard in Ex. 34: 6, 7. Deze Zijn Naam is die heerlijkheid, welke Hij aan Mozes beloofde te tonen, in hoofdstuk 33. Bij deze Naam gekend te worden is die grote eer van God, waarin Hij wil verhoogd worden. Ja, God wordt zo ten volle gekend bij Zijn Naam en de ganse gehoorzaamheid, welke Hij van ons vereist, is zo geschikt en geregeld en de openbaring daarvan, dat onze Zaligmaker, wanneer Hij God en Zijn ganse wil uit Zijn gemoed heeft bekend gemaakt, Zijn ganse werk hierin samenvat, als Hij zegt: "Ik heb Uw Naam geopenbaard de mensen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt", Joh. 17: 6. De openbaring van de Naam van God aan de uitverkorenen was het grote werk van Christus op aarde, als de Profeet en Leraar van Zijn gemeente. Hij verklaarde de Naam van God. Zijn genadige, liefderijke, barmhartige natuur, zijn gezegende eigenschappen, welke geschikt zijn, om arme schepselen te bemoedigen tot Hem te komen en op Hem te vertrouwen. Dit dan, is Zijn Naam, waarmede wij in deze zaak te doen hebben. De Naam, Die Hij Zichzelf gegeven heeft, opdat wij Hem daarbij zouden kennen en aanroepen, opdat wij met Hem

zodanig zouden handelen, als Zijn Naam verkondigt dat Hij is. Hij is genadig, liefderijk, gereed om Zich over ons te ontfermen, ons te helpen en te ontvangen; Die lust heeft in ons welzijn en Zich verheugt in onze toenadering tot Hem. Dit heeft Hij van Zichzelf uitgeroepen, dit heeft Zijn enige Zoon van Hem geopenbaard. Hij wordt niet genoemd Apollyon, een vernielers, maar *de Zaligmaker van de mensen*. Wie zou het niet op Hem wagen, in en door de weg welke Hij Zelf bepaald en goedgekeurd heeft?

(2) Zoals Zijn Naam is, is ook Zijn natuur. Hij zegt van Zichzelf, in Jesaja 27: 4, "Grimmigheid is bij Mij niet". Hij spreekt met betrekking tot Zijn gemeente, tot gelovigen, over wie ook wij spreken. Er is niet zo iets, als die gramschap en toorn in God, ten opzichte van u, waarvoor u zo bevreesd zijt. Hebt u harde gedachten van Hem gehad? Hebt u niets dan verschrikkende berichten van Hem geloofd, alsof Hij een verterend Vuur en eeuwige Gloed was. "Misvat Mij niet," zegt Hij: "Grimmigheid is bij Mij niet". Hij heeft niet een toornige, wraakgierige gedachte over u. Nee, grijpt Zijn sterkte aan en u zult vrede hebben, vers 5. Nee, Hij is Liefde, 1 Joh. 4: 8, 16, van een oneindig liefderijke en barmhartige natuur, *geheel liefde*. Er is in Hem niets, dat onbestaanbaar is met de liefde zelf. Wij zien wat een weinigje liefde, welke maar een zwakke aandoening is, in de natuur van een mens, uitwerken zal in een teer vader voor zijn kind. Hoe week maakte zij, hoe verzoende zij de vader van de verloren zoon in de gelijkenis! Zij deed David, een arm vader, in droefheid over de dood van een rebels kind, uitroepen: "Mijn zoon Absalom! Och, dat ik, ik, voor u gestorven ware!" Hoe zal een kind, onder vele misdragingen, zich boven vrees en verschrikking verheffen, door de gedachte aan de liefde van een teerhartig vader! Wat zullen wij dan zeggen of denken van Hem, die de liefde Zelf is, Wiens natuur liefde is? Mogen wij niet vaststellen, dat Hij zeker, gelijk de Psalmist zegt, "barmhartig en genadig is, lankmoedig en groot van goedertierenheid," Ps. 103: 8. Naarmate wij, bij trappen, gebracht zijn tot de kennis van God in Zijn eigenschappen, (want wij worden in die kennis maar trapsgewijs ingeleid, omdat wij niet in staat zijn ineens al de heerlijkheid te dragen, waarmede het Hem belieft daardoor in ons te schijnen) zijn wij ook verbaasd over zijn verscheiden uitnemendheden. Bevinding van enige eigenschap van God, als in Christus verbonden, zich oefenende ons ten goede, is ten eerste de ziel overwinnende. Doch niet één zo zeer als deze dat Hij liefde is en deswege gereed om te vergeven. Zo is de gestalte van de kerk, Micha 7: 18: "Wie is een God gelijk Gij, die de ongerechtigheid vergeeft en de overtreding voorbijgaat?" Kan het in het hart van de mensen opkomen? O, wie is Hem gelijk! Is het mogelijk, dat Hij zodanig voor zondaren zijn zou! Deze ontdekking overstelpt de ziel en versterkt haar in geloof en vertrouwen in Hem.

Er is een algemene ontferming in God, welke Hij betoont in de bedeling van Zijn voorzienigheid, doch welke niet met de begrippen van de mensen overeenkomt, wanneer zij er in betrokken worden. De arme Jona werd toornig, dat Hij zo barmhartig was, Jona 4: 2, "Ik wist, dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid, traag tot toorn, zo vol goedheid en berouw hebbende over het kwaad, dat het niet bestaan kan met mijne geloofwaardigheid en mijn goeden naam, om in uw werk gebruikt te worden en in uwen dienst verbonden te zijn." En indien God zo vol medelijden is voor de wereld, die heden is en morgen in het vuur geworpen zal worden, zal Hij over u dan niet veel meer liefderijk en teer zijn. "O, gij kleingelovigen?" Schikt dan de gedachten van uw harten, in uw handelen met God, naar deze openbaring, welke Hij van Zijn natuur gedaan heeft. Hij is goed, de liefde en goedertierenheid Zelf. Grimmigheid is bij Hem niet, Hij is gereed om te vergeven, aan

te nemen en te omhelzen.

(3) Overeenkomstig Zijn naam en Zijn natuur, zijn ook Zijn handelingen met en omtrent ons. Van Hem, die zo genoemd en zo gesteld is, mogen wij verwachten, dat Hij, wat Hij doet als daarmee passende ook met grote bereidwilligheid en blijdschap doet, opdat Hij aan Zijn Naam beantwoordt en Zijn natuur uitdrukt. Hoe zal Hij dan deze dingen tonen en openbaren? Ziet Jes. 55: 7, “Hij zal Zich ontfermen; Hij is Liefde; Hij zal zich ontfermen; ja, Hij zal overvloedig vergeven.” Maar hoe zal Hij dat doen? Vers 8. Helaas! U kunt niet begrijpen hoe. Zijn gedachten zijn niet als uw gedachten. U hebt arme, lage, geringe gedachten van Gods weg van vergeven; u kunt daar op generlei wijze aan toe komen, of dien bevatten. Voer uw bevattingen tot het hoogste op, nochtans komt u er niet dicht bij, vers 9, “Want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde; also zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen en Mijn gedachten dan ulieder gedachten.” Maar vergeeft God dan niet evenals wij die er moeilijk toe komen, door vele overredingen en het uiteindelijk doen, met een soort van onwillige gewilligheid, bijna even gewillig toornende als vergevende? Nee, geenszins. Wat Hij doet, doet Hij met Zijn hele hart en met Zijn hele ziel, Jer. 32: 41. Hij verheugt zich in het te doen. Zef. 3: 17. Hij zal zich ontfermen, Hij zal overvloedig vergeven; Hij zal het doen met Zijn ganse ziel. Hij zal zich verheugen in dat Zijn doen en rusten in Zijn liefde. Ik weet niet, wat wij meer kunnen begeren, om ons te verzekeren van een vrijwillige aanneming bij Hem.

U zult misschien zeggen, *dat dit maar soms is*. Nu, het is goed, zo wij in die tijd nabij Hem kunnen komen. Hij handelt hierin in overeenstemming met Zijn naam en Zijn natuur. Zijn ganse hart en Zijn ganse ziel is er in en daarom zal Hij een weg inslaan, zodat het vervuld wordt, Jes. 30: 18. *Hij zal wachten, opdat Hij genadig zij*. Zijn hart is er op gezet en Hij zal bevorderen, dat Zijn begeerte en Zijn voornemen vervuld worden. En indien onze weerspannigheid en dwaasheid zodanig zijn, dat wij gereed zijn om Zijn geduld uit te putten, om Hem te vermoeien, zoals Hij klaagt in Jes. 43: 24 en wij Hem oorzaak geven om de, grenzen van Zijn geduld te overschrijden, dan zal Hij toch verheven worden en Zijn grote kracht gebruiken om onze weerspannigheid weg te nemen, opdat Hij ons genade bewijze. Langs de een of andere weg zal Hij de begeerte van Zijn harten, het voornemen van Zijn genade vervullen.

Let, ter verdere opheldering van deze waarheid, op deze enkele overwegingen van Gods handelingen met ons en Zijn neerbuiging daarin, opdat Hij moge handelen overeenkomstig Zijn natuur en Zijn naam.

[1] Dat Hij Zich vergelijkt bij schepselen van de tederste en meest grenzeloze liefde, Jes. 49: 15, 16. Hoger kunnen wij niet gaan. De liefde van een moeder voor een zuigeling, het kind van haar buik, is het hoogste voorbeeld, dat wij kunnen geven van liefde, tederheid en toegenegenheid. “Dit,” zegt God, “kunt u niet indenken, het mag in uw gedachten niet opkomen, dat een tedere, liefhebbende moeder zich niet zou ontfermen over haar zuigeling, over de zoon van haar buik.” Alle dingen werken overeenkomstig hun natuur. Zelfs tijgers hebben haar jongen lief; en kan een vrouw haar zuigeling vergeten? “Nochtans, zegt God, denkt u in, neemt aan, dat zij dit doen kan, wat echter, zonder de natuur geweld aan te doen, niet in uw gedachten kan opkomen, toch zal Ik uwer niet vergeten, Mijn liefde, Mijn toegenegenheid gaan deze te boven.” Waren wij zo zeker van de liefde van God tot ons, als wij zeker zijn van de liefde van een goede, liefderijke moeder voor haar zuigeling, die wij haar zien omhelzen en waarover zij zich

de ganse dag verheugt, dan zouden wij onze staat als zeer aangenaam en veilig aanmerken. Maar ach, wat is deze liefde bij die van God tot de minsten heilige op aarde! Wat is een druppel bij de oceaan vergeleken! Wat is een weinig stervende, vergankelijke liefde, in vergelijking van een oneindigheid, een eeuwigheid van liefde! Ziet de werking van deze liefde in God, Hosea 11: 8, 9; Jer. 31: 20.

[2] Zijn neerbuiging, om ons daarop te smeken, dat Hij ons medelijden, vergeving, goedheid, barmhartigheid en genade mag bewijzen. Hij is zo vol, dat het Hem als het ware smart, totdat Hij ons bij Zich kan krijgen om ons Zijn liefde mede te delen. “Wij bidden u,” zegt de apostel van Christus’ wege, alsof God door ons bade”. Waarom? Waarin is hij zo ernstig: Wat wil God van ons hebben? Zeker iets groots, enige moeilijke dienst. “Nee” zegt hij, “maar laat u met God verzoenen” 2 Cor. 5: 20. God zegt: “O, gij mensen, waarom wilt u sterven?” Ik smeed u, wordt vrienden met Mij; laat ons het eens worden; neemt de verzoening aan. Ik heb liefde voor u; neemt genade, neemt vergeving aan; verderft uw zielen niet. “Dit is de rust, waarin de moede rusten zal; en dit is de verkwikking.” Jes. 28: 12. Gedenkt, hoe de Schrift tot dit einde van vermaningen en smekingen overloopt.

[3] Zich neerbuigende tot onze zwakheid, heeft Hij er tot dit einde Zijn eed aan toegevoegd. Willen wij Hem niet geloven? Willen wij het niet op Hem wagen? Zijn wij bang, dat Hij, indien wij ons op Hem verlaten en in Zijn handen stellen, ons zal doden en wij zullen sterven? Hij geeft ons nog deze laatste ondersteuning tegen zulke twijfelmoedige gedachten. “Zweer mij, dat ik niet zal sterven” is het uiterste, dat iemand eist, wanneer hij zich onder het krachtigste wantrouwen overgeeft aan hem, die sterker is dan hij. “Nu, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood van de goddelozen”. Ezech. 33: 11. Mij dunkt, dit moest een einde maken aan alle tegenspraak. Wij hebben Zijn belofte en Zijn eed; Hebr. 6: 8, wat kunnen wij meer verlangen? Hij is van een oneindig liefderijke en tedere natuur; Hij smeekt ons tot Hem te komen en zweert, dat wij er geen schade door zullen lijden, wanneer wij het doen. Ontelbaar meer andere voorbeelden van dezelfde soort konden gegeven worden, om duidelijk te doen blijken, dat de handelingen van God ten opzichte van ons overeenkomen met Zijn naam en Zijn natuur, zoals wij te voren hebben behandeld.

Nu, zoals u weet is het einde dat wij in deze overwegingen beogen, dat onze harten er door zouden bemoedigd worden om de beloften te geloven. Het is God met Wie wij daarin te doen hebben. De dingen, welke wij ontvangen op ons geloven zijn uitnemend en begeerlijk. Wat wij alleen nodig hebben en wat ons goed doen zal tot in eeuwigheid. De moeilijkheden om te geloven ontstaan uit onze onwaardigheid en de verschrikking van Hem met Wie wij te doen hebben. De tedere, genadige, liefderijke natuur van Hem, met wie wij hierin te doen hebben, is in de eerste plaats voorgesteld, om onze zielen vrij te maken van onder de macht van zulke vrezende en overwegingen. Vervul uw harten dan met zulke gedachten van God als deze. Oefen uw gemoed met zulke begrippen van Hem.

De Psalmist zegt wat dit zal uitwerken, in Psalm 9: 11, “En die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen”. Bevestiging in het geloven zal er op volgen. Indien wij de Naam van God kennen, zoals hij door Hemzelf geopenbaard is, de liefde en goeder-tierenheid kennen, welke er in opgesloten liggen, dan kunnen wij niet anders, dan op Hem vertrouwen. Laat ons altijd over God denken met een klare overreding, dat het zo is. Dat Hij genadig is en liefderijk, gereed om ons te ontvangen, zich verheugende en

verblijdende in ons te omhelzen, in ons goed te doen en ons genade en eer te geven, wat Hij ook beloofd heeft in Christus en het zal ten hoogste strekken tot vaststelling van onze harten.

Doch aangaande de dingen die gesproken zijn, is grote omzichtigheid nodig. Het is geen algemeen begrip van de natuur van God, daar ik op aangedrongen heb, maar de goedheid en de liefde van God tot de Zijnen in Christus Jezus. Daarom wens ik, om verder deze gehele zaak op te helderen en opdat voor deze grote zaak een vast fundament gelegd mag worden, er de volgende aanmerkingen aan toe te voegen.

1. Ik erken, dat alles, wat door allen of iemand van de mensenkinderen kan gezegd worden over de goedheid, liefelijkheid en vriendelijkheid van God in Zijn gezegende natuur, onbegrijpelijk is, oneindig ver beneden wat zij in zichzelf is. Wat een klein deeltje is het, dat wij kennen van Zijn goedheid! Hoewel wij alle Zijn werken en Zijn hele Woord hebben om ons te onderwijzen, nochtans, hebben wij evenmin genegenheden, die uitgebreid genoeg zijn om die op te nemen, als vermogen om haar te ontvangen of te begrijpen. Verwondering, welke de uiterste verlegenheid van de ziel is, waarin zij, - zij weet niet wat - doet. Waarin zij wordt opgewonden tot zij stil staat op het punt om te breken, verder kunnen wij niet komen in de beschouwing daarvan. Zijn uitnemendheden en volmaaktheden van deze soort zijn voldoende, meer dan overvloedig, tot verbintenis van de liefde en gehoorzaamheid van alle redelijke schepselen. Wanneer zij niet verder gaan kunnen mogen zij, niet de Psalmist al hun medeschepselen tot het werk oproepen. Ook kan iemand zich niet in een edeler beschouwing oefenen dan in die van de schoonheid en liefelijkheid van God. "Hoe groot is Zijn goedheid! Hoe groot is Zijn schoonheid. Zij, die niets dan nare, harde begrippen hebben van de natuur van God, dat Hij onverdraaglijk streng en toornig is, kennen Hem niet. Gedachten van Hem te hebben, dat Hij wreed en bloeddorstig is, dat Hij gebruik maakt van Zijn grootheid en van Zijn oneindige uitnemendheden, enkel om te verschrikken, met vrees te vervullen en het werk van Zijn handen te vernielen, daar Hij goed is en goed doet. Van Hem Die alle dingen goed maakte in schoonheid en orde en die alle dingen liefheeft, welke Hij gemaakt heeft die alles, wat wij zien of bedenken kunnen, vervuld heeft met de vruchten van Zijn goedheid, is onredelijk, onrechtvaardig en goddeloos. Beschouwt God en Zijn werken samen, zoals Hij ze gemaakt heeft en in de orde, die Hij ze aangewezen heeft. Er is niets in Zijn natuur omtrent u dan vriendelijkheid, weldadigheid, goedheid, macht (aangewend om de goedheid, welke u eerst is medegedeeld, voort te zetten), genade en overvloed, met dagelijkse, voortdurende toevoegingen van meer.

Maar, helaas! Het zijn zondaren over wie wij spreken. Het is waar, in God, zoals Hij van nature is, is er een overvloedige uitnemendheid en schoonheid, een verrukkende goedheid en liefde, waardoor Hij dierbaar is voor Zijn schepselen. Hij heeft ze zo gemaakt, dat ze niet méér konden begeren. Het was de zonde van sommigen van hen, dat zij Hem niet liefhadden boven alles voor al Zijn liefelijkheid, voor de gepastheid van zijn uitnemendheden om hun harten aan Hem te verbinden als hun hoogste en enig goed, maar nu is de ganse staat van zaken veranderd op een veronderstelling van de inkomst van de zonde. God is inderdaad niet veranderd. Zijn uitnemende volmaaktheden zijn dezelfde van eeuwigheid tot eeuwigheid; maar het schepsel is veranderd. Wat Hem te voren begeerlijk en beminnelijk was houdt op zo voor Hem te zijn, hoewel het voortgaat in zichzelf zo te zijn. Hij, die, terwijl hij in de wet van Zijn

schepping stond, vrijmoedigheid tot God had, beefde nadat hij gezondigd had, op het horen van Zijn stem. Ja, hij probeerde Hem voor eeuwig te verlaten en zich voor Hem te verbergen. Welke eigenschap van God was liefelijker voor Zijn schepselen dan Zijn heiligheid? Hoe heerlijk, liefelijk, begeerlijk boven alles is Hij voor hen, die in Zijn beeld en gelijkenis blijven! Maar wat de zondaars betreft, zij kunnen Hem niet dienen vanwege Zijn heiligheid. Jozua 24: 19. In de openbaring van God aan zondaren, is er samen met de ontdekking van de te voren gemelde uitnemendheden, van Zijn goedheid, vriendelijkheid, genadigheid, ook een gezicht gegeven van Zijn rechtvaardigheid, toorn, grimmigheid, gestrengheid en gramschap tegen de zonde. Deze stellen zich onoverwinnelijk tussen de zondaar en alles wat voortkomt en voortvloeit uit Gods goedheid en liefde, zodat, in plaats van door liefde aan God verbonden te zijn, dit hun beraming is, wat wij lezen in Micha 6: 6, 7. Op overtuiging van het vruchteloze van dergelijke pogingen roepen zij uit: “Wie is er onder ons, die bij een eeuwige gloed wonen kan?” Jes. 33: 14. Een begeerte om Hem tot in alle eeuwigheid te vermijden is alles, waartoe een allerbeste beschouwing van een zondaar van God, in Zijn wezenlijkste uitnemendheden, hem brengen kan. Wie zal zich tegen Hem als een doorn en distel in oorlog stellen? Wie zal een dorre stoppel bij een verterend vuur brengen? En daarom is het, dat zij, die een algemene genade uit een natuurlijke goedheid in God als een grond van vertroosting aan zondaren voorstellen, wanneer zij die tegenwerping moeten beantwoorden, “Ja, maar God is rechtvaardig zowel als barmhartig,” vele goede woorden gebruikende, met de ene hand juist zoveel wegnemen als zij met de andere hand geven. “Begrijpt toch” zeggen zij, “Gods genadige natuur; Hij is aan allen goed; vertrouwt daarop; gelooft hen niet, die anders zeggen.” Maar Hij is ook rechtvaardig en zal geen zonde ongestraft laten en daarom kan Hij niet anders dan de zonde straffen overeenkomstig haar verdienste. Waar is nu de vertroosting, waarvan zij spreken? Aanmerkt daarom,

2. Dat er sedert de inkomst van de zonde geen ervaring is, ik meen voor zondaren, van goedheid, liefde en goedertierenheid in God, als voortvloeiende uit Zijn natuurlijke eigenschappen, dan alleen uit kracht van de tussenkomst van Zijn soevereine wil en welbehagen. Het is ten enenmale vals, wat door sommigen gezegd is, dat bijzondere genade voortvloeit uit, wat zij noemen, algemene genade en bijzondere barmhartigheid uit algemene barmhartigheid. Er is een geheel nest van misvattingen in die bevatting. De soevereine, onderscheidende wil van God is de fontein van alle bijzondere genade en barmhartigheid. “Ik zal”, zegt Hij, “al Mijn goedigheid voorbij uw aangezicht gaan laten”; en, “Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm”. Ex. 33: 19; Rom. 9: 15. Hier is de fontein van de ontferming, namelijk *de wil van God*. Hij is van een ontfermende en genadige natuur; maar Hij deelt ontferming en genade naar Zijn soevereine wil. Het is verkiezende liefde, welke de grondslag is van alle bijzondere genade, van alle bijzondere goedertierenheid. Vandaar, dat de uitverkorenen het verkrijgen en de anderen verhard worden. Rom. 11: 7. Hij zegent ons met geestelijke zegeningen, gelijk Hij ons uitverkoren heeft. Ef. 1: 3, 4. God, die alle dingen goed gemaakt heeft en hun de vruchten van Zijn goedheid heeft deelachtig gemaakt, kon zonder de minste krenking of weerhouding van Zijn goedheid allen die gezondigd hebben en Zijn heerlijkheid derven, overgegeven hebben aan een eeuwige afscheiding van Hem. Dat Hij met enigen uit hen anders handelt, vloeit niet voort uit enige neiging in Zijn natuur en goedheid tot hun hulp, maar uit Zijn soevereine, wijze, genadige wil, waarin Hij geheel vrijwillig voornam in Zichzelf, hen goed te doen *door Christus*. Ef. 1: 9.

Zo zeg ik, worden alle overwegingen van de goedheid en barmhartigheid in Gods natuur en van algemene genade uit kracht daarvan in evenwicht gehouden in de ziel van een zondaar door Zijn rechtvaardigheid en gestrengheid; dan worden ze zo verzwakt door de ondervinding, welke alle mensen hebben, dat deze eigenschappen niet krachtdadig aangewend worden ten goede van allen van wie men voorgeeft, dat zij er recht op hebben. Zó beschouwd bieden ze geen grond van vertroosting voor zondaren. En indien iemand zou wagen tot God te naderen op grond van zulke algemene genade, hij zou het zwaard van de gerechtigheid ontmoeten, voor hij Hem kon aangrijpen. Zodat,

3. Waar er in de Schrift melding gemaakt wordt van de goedheid van God, waardoor Hij Zich openbaart als de liefde, als genadig en teder, daar wordt niet in het algemeen gezien op Zijn volmaaktheden in Hemzelf beschouwd, maar zoals die opnieuw en bijzonder voortvloeien uit de vrijwillige verbintenis van Zijn eigenschappen *in Christus*, in betrekking tot Zijn uitverkorenen. Zulke uitdrukkingen, zover zij een geestelijke strekking hebben en niet bepaald zijn tot de wet van de voorzienigheid, behoren tot het genadeverbond en tot God geopenbaard in Christus. Dit is het, wat door onze Godgeleerden bedoeld wordt, die zeggen, dat het niet natuurlijk voortvloeit uit de goedheid van God wat Hij voor goed aan zondaren doet, maar uit Zijn genadige wil. Was dit niet zo, dan waren alle mededelingen van de andere eigenschappen aan zondaren tot in eeuwigheid uitgesloten.

Dit dan is het, waarmede wij het eens moeten worden, namelijk *met de genadige natuur van God de Vader, als geopenbaard in Christus, op grond van de verzoening, die voor de zonde teweeggebracht is*. Dit is Hij, met wie de arme, zwakke gelovige te doen heeft. Dit is Hij, die ons nodigt om Christus in de beloften aan te nemen. Hij, met wie wij voornamelijk in deze ganse zaak te doen hebben. Hij is liefde, gereed, gewillig om te ontvangen en te omhelzen allen, die door Christus tot Hem komen. Wees overtuigd van Zijn goedwilligheid en vriendelijkheid, van Zijn geduld met ons en het kan niet anders, of wij zullen bevestigd worden, wanneer wij Zijn getrouwheid in Zijn beloften omhelzen.

4. Merkt op, over wie ik spreek. Het zijn de gelovigen, die deel hebben aan God door Christus. Laten dan anderen, die dat niet zijn, zich wachten, dat zij de leer van de genade van God niet tot hun verderf misbruiken en verdraaien. Ik weet, dat niets algemener is bij ijdele en lichtvaardige mensen en vormendienaars, ja zelfs bij openbare, vermete zondaars dan te zeggen en te denken: 'God is barmhartig, daarom is er nog goede hoop. Hij heeft de mensen niet gemaakt om ze te verdoemen en daarom, wat ook de predikanten zeggen, het zal, ten minste het kan, ten slotte nog wel goed met ons uitkomen.' Maar, arme schepselen! Deze God, over Wie wij gesproken hebben, is een verterend Vuur". Een God, Die te rein van ogen is dan dat Hij het kwade zou kunnen aanschouwen; een God, Die de minste zonde niet ongestraft wil laten. En hoe groter Zijn liefde, Zijn goedheid en Zijn neerbuiging is tot hen, die op zijn eigen voorwaarden door Christus tot Hem komen; hoe groter Zijn toorn en Zijn grimmigheid zijn zullen tegen hen, die Zijn aanbod van liefde in Zijn eigen weg afwijzen en toch "de dronkene doen tot de dorstige, zeggende: ik zal vrede hebben, wanneer ik schoon naar mijns harten goeddunken zal wandelen."

Tweede gebruik

Laat een tweede beweegreden genomen worden uit de uitnemendheid van de Heere Jezus Christus, die wij, door te geloven, omhelzen en aannemen. Nu, de uitnemende eigenschappen van Zijn Persoon zijn zodanig, dat zij ons niet alleen kunnen verbinden tot Hem te komen, om Hem deelachtig te worden, maar zij zijn ook alle gepast om ons in ons komen te bemoedigen, te ondersteunen en ons standvastig te maken in ons geloven.

Derde gebruik

Wij mogen eveneens tot hetzelfde doel de beloften van God overwegen, waarin zowel Zijn liefde als de uitnemendheid en gepastheid van de Heere Jezus Christus duidelijk en uitstekend worden uitgedrukt. Met een zeer goed doel worden gewoonlijk veel dingen van de beloften gezegd. Haar aard, vastheid, dierbaarheid, krachtadigheid, hoe zij zich alle in een verbond verenigen en hun bevestiging in Christus zijn de dingen, welke gewoonlijk worden aangedrongen daar het die in het bijzonder zijn, waarmede zich de ziel in het geloven verenigt. Ik zal mij nu in het bijzonder bij deze twee dingen bepalen:

1^e De oneindige neerbuiging van de Heere in ze te gebruiken, om al de tegenwerpingen en vrezes van onze ongelovige harten uit de weg te ruimen.

2^e De openbaring van Zijn wijsheid en liefde in ze te schikken naar de meest dringende behoeften, moeiten, bekommelingen en vrezes van onze zielen, zodat wij noodzakelijk zijn oogmerk, ons ten goede, daarin moeten zien.

1. De oneindige neerbuiging van de Heere

Het eerste van deze zou kunnen bewezen worden door verscheiden soorten voorbeelden. Ik zal mij slechts tot één bepalen, namelijk de onverwachte ondersteuning, welke in deze voor ons opgelegd is in de openbaring van genade en barmhartigheid, wanneer alles in de wereld eerder kon verwacht worden dan dat. Ik zal deze zaak met haar gebruik verklaren door een gevolgtrekking uit enige bijzondere beloften, welke over het algemeen aan een ieder bekend zijn.

Jesaja 43: 22-26. Hier zijn personen, die zich aan verscheiden zondige dwaasheden hebben schuldig gemaakt. De Heere brengt ze als schuld op hun gewetens tot hun droefheid en verontrusting. Hij doet hen uit die oorzaak hun weg gaan met wonden en slagen. Zij hadden Zijn dienst verwaarloosd en Zijn naam niet aangeroepen. En hoewel zij alle verrichting van plichten niet geheel van zich konden werpen, toch was dat, wat zij nog bleven verrichten hun uitermate lastig. Zij waren er vermoeid van, ja, zij waren daarin God en alle geestelijke gemeenschap en omgang met Hem moe: "Gij hebt u tegen Mij vermoeid". Hun overtuigingen noodzaakten hen God enigermate te dienen, maar het was hun de dood. Het vermoeide hen en de meeste dingen, of wat de stof, of wat de wijze betrof, welke God vereiste, verzuimden zij geheel en al. En wat zegt God nu van Zichzelf in betrekking tot deze hun toestand?" Niettegenstaande al Mijn geduld hebt gij Mij vermoeid, evenals iemand, die een zware dienst heeft", zo zwaar dat het niet is om te dragen. "Het is Mij een dienstbaarheid, zegt God, om iets met u te doen te hebben."

Stellen wij ons nu een arme ziel voor, die ten volle overtuigd is, dat zijn staat en toestand dusdanig zijn. Zijn ongelooft en zijn verdorvenheid zijn zo krachtig, dat hij vermoeid is van God en Zijn wegen. Het kan zijn, dat hij een flauwe begeerte heeft, dat

het anders mocht zijn en dat hij daarom nog vasthoudt aan de verrichting van plichten, om God daardoor misschien nog te behagen, maar bovendien, vanwege zijn ontelbare dwaasheden is God ook vermoeid van hem, zodat Hij niet langer zijn dienstbaarheid verdragen kan. "Hij is vermoeid daarvan, dat hij Hem arbeid maakt." Wat kan zo iemand nu anders besluiten dan dat eeuwige afscheiding van God het slot van deze dingen zijn zal? Hij is vermoeid van God en God is vermoeid van hem; dan moeten zij zeker gescheiden worden en dat voor eeuwig. Welk middel is, of kan daartegen zijn? Arme ziel! Lig in duisternis neer.

Maar ziet nu, wat God in dit geval zegt en wat een onverwachte neerbuiging er in het woord van de belofte is. *Is het: ga weg? Hier hebt u een scheidsbrief? Volg uw eigen weg en Ik zal mijn weg in tegenheid met u houden?* Nee, zegt God, „Dit is een staat en toestand, welke Ik moe ben; en u hebt zich vermoeid. Ik ben moe daarvan, dat u de schuld van de zonde vermenigvuldigt en u bent vermoeid van het dienen van de kracht van uw zonde. Ik zal aan deze stand van zaken een einde maken; het zal weer vrede tussen ons zijn. Ik zal uw overtredingen uitdelgen en uw zonden niet meer gedenken. "Ik! Ik ben het, die het doen zal." Hij verdubbelt het woord met geestdrift, met nadruk, om er aan te herinneren, wie Hij is, met Wie wij in die toestand te doen hebben: Ik! Ik ben het, Die God ben en geen mens; Ik, Wiens gedachten niet zijn als uw gedachten; Ik, Die groot ben van ontferming, die menigvuldig vergeef. Ik zal het doen."

Ja maar, zegt de arme overtuigde ziel, *ik weet geen reden, waarom U dat doen zou. Ik kan het niet geloven, want ik weet niet, om welke oorzaak ik nu nog zo zou behandeld worden.*

God zegt: "Ik weet zeer goed, dat er niets in u is, waarom Ik zo met u handelen zou. Er is ook niets in u, dan datgene, waarom u verdient voor eeuwig afgesneden te worden. Maar stel uw hart gerust, Ik doe het alleen om Mijnentwil. Ik heb daarvoor aan Mijn zijde verbintenissen, die te diep zijn, dan dat u die zou kunnen inzien.

Ongetwijfeld, zulk een woord als dit, komende wanneer God en de ziel op het punt staan om los te laten en de gemeenschap af te breken. Wanneer de ziel inderdaad gereed is om het te doen en grote oorzaak heeft om te denken, dat God daarin de eerste zijn zal. Dan, tegen alle verwachting en boven alle hoop, moet haar noodzakelijk dringen om, evenals Thomas, op het gezicht van de wonden van Christus, uit te roepen: "Mijn Heere en mijn God". Laat de ziel, die niet tot enige standvastigheid komen kan in het omhelzen van Christus in de beloften, die twijfelt en heen en weer geslingerd wordt tussen hoop en vrees, vervuld zijn met een gevoel van zonde en onwaardigheid, een poosje rustig deze onverwachte verrassing overwegen en zich aan de kracht daarvan overgeven.

Jesaja 57: 17, 18, geeft mij een ander voorbeeld tot hetzelfde einde. Dit schijnt de omschrijving te zijn van een mens, die geheel van God verworpen is. De moedelooste zondaar kan nauwelijks een beklaglijker beschrijving van zijn toestand geven, ook al is hij gereed genoeg om alle kwaad van zichzelf te spreken, dat hij maar bedenken kan. Laat ons bezien, hoe de zaken gesteld zijn. Er is een ongerechtigheid in en op hem gevonden, welke de ziel van God verfoeit. In dit kwaad is een voortgang tot God verklaart, dat Hij er op let en dat het Hem verbittert: "Ik was verbolgen", zegt God; "en sloeg een weg in, om hem dat te doen weten. Ik legde Mijn hand op hem in de een of andere uitwendige omstandigheid zodat hij er acht op geven moest, dat Ik verbolgen was. Het kan zijn, dat hij op dit slaan begon te bidden, maar Ik ben niet van hem gevonden; Ik verborg Mij, Ik liet hem bidden en sloeg geen acht op hem, maar verborg Mij in Mijn toorn. Dit zal zeker helpen, nu zal hij zijn ongerechtigheid verlaten en tot

Mij wederkeren. “Nee”, zegt God, “hij werd hoe langer hoe erger; geen acht gevende op Mijn slaan, op Mijn verbergen van Mijzelf, op Mijn toorn, ging hij afkerig heen in de weg van zijn hart.”

God had in de wet vastgesteld, dat, wanneer een zoon tegen zijn ouders opstond en daarin onverbeterlijk voortging, dat hij met stenen moest gestenigd worden. Wat zal dan met deze persoon gedaan worden, die zo onverbeterlijk blijft onder de hand van God? God zegt: “Ik zie zijn wegen,” het zal niet beter worden. Zal Ik hem vernielen, hem verteren, hem maken als Adama, hem stellen als Zeboïm? Ach! Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is samen ontstoken. Ik zal hem genezen. Indien hij zo voortgaat en geen uitwendige middelen hem goed doen, dan moet hij omkomen; doch Ik zal hem genezen. Hij verwondde zijn ziel; Ik verwondde hem ook door de slagen, welke Ik hem gaf, toen Ik verbolgen was. Is hij Mij niet een dierbare zoon? *Sinds dat Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem; daarom rommelt mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen.*” Jer. 31: 20. Ik zal hem wijn en olie, genade en vergeving schenken voor al zijn wonden. Maar, helaas, hij is niet in staat één stap te gaan in Gods wegen; hij is zo gewend aan zijn eigen wegen. “Laat dat aan Mij over”, zegt God, “Ik zal hem geleiden; Ik zal hem geleide, sterkte en onderricht geven om in Mijn wegen te gaan. Ik zal hem geleiden en hem vertroosting wedergeven.”

Nu, indien iemand zijn toestand niet enigermate binnen de kring en omtrek van deze belofte brengen kan, dan ziet het er inderdaad slecht met hem uit. Ik ken de noodzakelijkheid van die plicht en de nuttigheid om onze harten te onderzoeken, of de vruchten van de Geest in ons zijn, welke ons geschikt maken voor gemeenschap met God. Dit zijn bewijzen van onze aanneming bij God en de daaruit voortvloeiende vergeving van onze zonden. Daarom durf ik te zeggen dat dit beloften zijn, welke een overstelpte ziel genoegzaam recht geven om Christus te omhelzen zoals Hij door de liefde van de Vader wordt aangeboden. Zelfs wanneer zij in zichzelf geen andere hoedanigheden vindt, dan alleen zulke welke in elk opzicht onwaardig maken om te worden aangenomen. Wij zeggen niet tot een arme, naakte, hongerige man, die geen onderkomen heeft: “Ga, voorzie u van klederen, van voedsel en van een woning en dan zal ik u een aalmoes geven.” Nee maar, “omdat u al die dingen mist, daarom zal ik u een aalmoes geven.” “Omdat u arm, blind, vertreden, schuldig, zondig zijt, daarom wil Ik mij over u ontfermen,” zegt God.

Tegenwerping. *Ja maar, het is toch nodig, dat aan de vereniging met de belofte voorafgaat, dat een mens zijn staat en toestand gevoelt en die bekent?*

Dat is zo, wat betreft zijn aannemen daarvan, want dit is dikwijls de vrucht en het werk van de belofte zelf, zoals zij gegeven wordt. Maar het is niet zo, wat betreft de aanbieding aan ons van de belofte en van Christus in de belofte. Wanneer gaf God de grote belofte van Christus aan Adam? Was het, toen hij bedroefd was en berouw had? Maakte dat zijn ziel geschikt? Nee, maar toen hij vluchtte en zich verborg en geen andere gedachte had dan over afscheiding van God. God roept hem naar voren en zegt hem ineens, wat hij verdiend heeft, spreekt de vloek uit en geeft hem de zegen. “Onder de appelboom”, zegt Christus, “heb Ik u opgewekt, daar heeft u uw moeder met smart voortgebracht.” Hoogl. 8: 5. Op de plaats zelf van de zonde wekt Christus de ziel op. Zo ook in Jes. 46: 12. “Hoort naar Mij, stijven van hart, gij, die verre van de gerechtigheid zijt.” Hier zijn twee merkwaardige geschiktheden, stijfheid van hart en verre zijn van de gerechtigheid. Wat zegt God tot hen? vers 13. Hij spreekt met hen over ontferming en heil. En in hoofdstuk 55: 1 zegt Hij: “Koopt, wijn en melk.”

“Ja, maar ik heb niets om te betalen en deze dingen kosten een zekere prijs.”

Dat is wel zo, maar neem ze, zonder geld en zonder prijs.

“Maar, Hij roept alleen hen, die dorstig zijn.”

Het is waar, maar het is een dorst door gebrek en totaal gemis, niet een dorst, die voortvloeit uit geestelijke begeerten, want in wie die is, die hebben reeds geproefd van deze wijn en melk en die zijn zalig. Matth. 5. Ja, wij mogen nog een stap verder gaan. Spr. 9: 4, 5. Christus nodigt tot Zijn brood en Zijn wijn, de verstandelozen. Het grondwoord drukt uit: die geen hart hebben. Dit is gewoonlijk de laatste tegenwerping, welke een ongelovig hart maakt, dat hij geen hart heeft voor Christus. Inderdaad, hij heeft geen hart voor Christus. “Maar nochtans”, zegt Christus, “u zult er u zo niet afmaken. Ik wil deze verontschuldiging niet aannemen. U die geen hart hebt, keer u herwaarts.”

Deze wegneming nu van alle tegenwerpingen door onverwachte blijken van liefde, ontferming en medelijden in de beloften is een krachtige drijfveer tot standvastigheid in het geloven. Een ziel bevindt, dat God er ook zo over denkt; dat alles waar is, waarvan zij zichzelf beschuldigt; dat haar zonde, dwaasheid, ongeloof, harteloosheid zo zijn, als zij ze bevat en nog onbegrijpelijk veel erger, dan zij denken kan. Hij kent al de verzwareningen van haar zonden, welke zo afschuwelijk zijn in Zijn ogen, haar afwijking, weerspanning, de grootheid van haar zonde, haar onmacht, tegenwoordige koelheid, haar niet in liefde beantwoorden van de overtuigingen, waar zij onder verkeert. Niet-tegenstaande dit alles, zegt Hij nog: “Kom, laat ons overeenkomen; neem de vrede aan, omhels Christus, neem Hem aan als een gift van Mijn liefde.” Zeker, dat kan niet anders uitwerken, dan dat zij enigermate rust zal vinden en berusten in het woord van de belofte.

2. De openbaring van Zijn liefde en wijsheid

Het tweede gedeelte van deze beweegreden is genomen uit de gepastheid van de beloften voor alle wezenlijke droefheid en elke oorzaak van twijfelen, welke ook.

Ik bedoel dit, dat omdat wij door een grote verscheidenheid van twijfelingen en vrezes, van bedruktheden en ontsteltenissen, geoefend worden, God Zijn liefde en ontferming in Christus, zoals die in de beloften opgelegd zijn, geschikt heeft overeenkomstig deze behoeften en engten, welke die ook zijn. Had God zich alleen aan ons verklaard als God, de Almachtige, God, de Algenoegzame, dan mocht Hij rechtvaardig eisen en verwachten, dat wij in elke toestand geloof in Hem zouden oefenen. Maar Hij heeft bovendien, als het ware, Zijn algenoegzaamheid in Christus in ontelbare stromen doen uitlopen, welke invloeiën op al onze bijzondere behoeften, smarten en verzoekingens. Toen God het manna gaf in de woestijn, moest het verzameld, met molens gemalen, of in mortieren gestoten en in potten gezoden worden, voor het kon worden gegeten. Num. 11: 8. Maar het brood, dat van de hemel kwam, het manna in de beloften, is al gemalen, gezoden, gebakken, gereed tot verzadiging van iedere hongerige. Het is nuttig, wanneer u een bron dicht bij uw huis hebt, waar u zich heen begeeft, om er water halen. M wanneer u verscheiden pijpen hebt, die aan een fontein verbonden, het water in elk vertrek, voor elke bijzondere benodigdheid, toevoeren, dan bent u ten hoogste te berispen, indien uw behoeften niet vervuld worden. Wij hebben niet alleen een Fontein van heil, om water uit te halen, maar ook ontelbare stromen, die uit die Fontein vloeien in elk leeg vat.

Ik zal een of twee voorbeelden bijbrengen van elke soort:

Jes. 32: 2. Hier worden vier verdrukkingen en moeiten gemeld, waaraan wij kunnen

worden blootgesteld: [1] De wind. [2] Een vloed. [3] Dorheid. [4] Vermoeidheid. En voor al deze is de Man in de belofte, de Heere Jezus Christus, de Koning, Die “regeert in gerechtigheid,” vers 1, gepast als een versterking in, of tegen dezelve.

[1] Het eerste voorgestelde kwaad is de wind en ten opzichte daarvan is Christus een “Verberging.” Hij, Die op het punt was om door een sterke wind van de top van een rots geworpen te worden, zou niets meer verlangen dan een verberging tot de storm over was. Wanneer hevige winden een schip op zee van al zijn ankers hebben losgeslagen, zodat het niets meer heeft, om het te bewaren, van op de rotsen verpletterd te worden, naar welke het heen gedreven wordt, dan is een veilige haven, een verberging de sterke begeerte en het uitzien van de arme schepsels die er op zijn. Onze Zaligmaker zegt ons in Matth. 7: 25, wat deze wind is. De wind, welke op valse belijders blaast en hen tegen de grond werpt, is de wind van sterke en aandringende verzoeken. Is dit de toestand van de ziel? Wordt zij door sterke verzoeken aangevallen, welke haar met haast dreigen neer te werpen in zonde en dwaasheid, zodat zij haar geen rust laten en de ene vlaag onmiddellijk op de andere volgt, zodat zij begint te bezwijken, vermoeid te worden, het op te geven en zegt: “Ik zal omkomen; ik kan het niet langer volhouden?” Is dit uw toestand? Ziet, hoe gepast Christus daarvoor is en de hulp welke in Hem is, in deze belofte: Hij is “een Verberging.” Hij zegt: “Deze verzoeken leggen het op uw leven toe, maar bij Mij zult u veilig zijn.” Vliedt tot Zijn boezem, verwacht door het geloof ondersteuning van Hem en u zult veilig zijn.

[2] Er is een vloed, een donderstorm, ten opzichte, waarvan Christus hier gezegd wordt “een Schuilplaats” te zijn. Een vloed stelt in de Schrift de toorn van God over de zonde voor. Wanneer Job onder het gevoel ligt van het ongenoegen en de gramschap van God, zegt hij: “Hij vermorzelt mij door een onweder.” Job 9: 17. Hij dreigt op de goddelozen te regenen, “een geweldigen stormwind.” Ps. 11: 6. Een donderstorm is een hevige vermenging van wind, regen, hagel, donder, duisternis en dergelijke. Zij die op zee geweest zijn, kunnen u zeggen, wat een donderstorm betekent. Zodanig was die in Egypte. Ex. 9: 23. “Er was donder en hagel en het vuur schoot naar de aarde; hagel en vuur in het midden van de hagel vervangen”, vers 24. Wat deden nu de mensen, als zij die donderstorm zagen aankomen? Zij deden hun knechten en hun vee in de huizen vluchten, vers 20; brachten hen in een veilige schuilplaats, opdat zij niet vernield zouden worden en zo waren zij veilig.

Stelt u voor een arm schepsel, dat in deze donderstorm is, vol van droevige en vreselijke gedachten en bevattingen van de toorn van God. Achter, voor, rondom, kan hij niets zien dan hagelstenen en vurige kolen. De hemel is donker en somber boven hem. Hij heeft in vele dagen geen zon, maan of sterren gezien; geen straaltje licht van boven, geen hoop, dat het zal ophouden. “Ik zal omkomen; de aarde beeft onder mij; de diepte is voor mij geopend! Is er dan geen hoop?” Wel, zie hoe gepast Christus is, ook voor deze benauwdheid. Hij is een Schuilplaats tegen deze vloed; schuil in Hem en u zult veilig zijn. Hij heeft deze hele storm verdragen, voor zover u er in betrokken bent, blijf bij Hem en geen druppel zal op u vallen, welke u zal schaden. Geen haar van uw hoofd zal door dit vuur verzengd worden. Bent u vervuld met vrezen? Hebt u een gevoel van de toorn van God over de zonde? Vreest u, dat die één dezer dagen op u vallen en uw deel zijn zal? Hier is een Schuilplaats; een vaste sterkte is hier verzorgd.

[3] Er is droogte, welke onvruchtbaarheid veroorzaakt, welke het hart maakt als een

dorre plaats, als een heide of een verzengde woestijn; in welk opzicht Christus een rivier van water is, altijd vol overvloeiende, om het te verkwikken. Droogte betekent in de Schrift allerlei soort van kwaad; zij is de grote benauwende straf over die landen. Wanneer God een zondaar bedreigt, zegt Hij, dat “hij zal zijn als de heide in de wildernis, die het niet voelt, wanneer het goede komt, maar blijft in dorre plaatsen in de woestijn.” Jer. 17: 6. Hij zal overgegeven worden aan onvruchtbaarheid en gemis van alle verkwikking. En David klaagt, in zijn grote benauwdheid, dat “zijn sap wordt veranderd in zomerdroogte.” Ps. 32: 4.

Twee dingen zijn in deze droogte klaarlijk: gemis van genade of sap om de ziel vruchtbaar te maken en gemis van regen of vertroosting, om haar te verheugen. Onvruchtbaarheid en droefheid, of ongetroostheid, worden in deze dorre plaats gevonden. Laat ons dan veronderstellen, dat de toestand zo is. De ziel bevindt, dat zij als de verschroeiende grond is. Zij heeft geen vochtigheid, welke haar in staat zou stellen vrucht te dragen, maar is uitgedroogd, saploos; al de vruchten van de Geest schijnen verwelkt te zijn; geloof, liefde, ijver, blijdschap in God, niet één van die bloeit. Ja, zij denkt, dat die gestorven zijn. Ze heeft geen regenbui, ja, geen droppeltje vertroosting of verkwikking, maar zij verkwijnt onder onvruchtbaarheid en droefheid. Wat zou nu zulk een toestand het beste passen? Wel, laat een waterstroom invloeien op deze verzengde grond. Laten er bronnen zijn in deze dorre plaats; laten er “wateren uitbersten in de woestijn en beken in de wildernis,” Jes. 35: 6, hoe zal alles dan veranderen! Die dingen, welke hun hoofd deden hangen en geen schoonheid hadden, zullen weer opbloeien en de dingen, die sterven zouden, zullen weer opleven. Wel, in deze toestand zal Jezus Christus het water zijn en dat overvloedig, rivieren van water: er zal geen gebrek zijn. Hij zal door Zijn Geest overvloed van genade geven, om de ziel vruchtbaar te maken. Hij zal vertroosting toedienen om haar te verblijden.

[4] Er is vermoeidheid en in dit opzicht wordt van Christus gezegd, dat Hij “als de schaduw van een zware rotssteen is.” Vermoeidheid van de reis en door arbeid, door hitte en dorst is onverdraaglijk. Hij, die in een dorstig land reist, dorstig en hongerig, terwijl de zon op zijn hoofd steekt, zal, in zulk een toestand, met Jona wel wensen te sterven, om bevrijd te zijn van zijn ellende. O, hoe verkwikkend zal “de schaduw van een zware rotssteen” zulk een arm schepsel zijn! Indien Jona zich al verheugde in “de schaduw van een wonderboom”, hoeveel beter is dan “de schaduw van een zware rotssteen!” Menige arme ziel, geoefend met verzoeken, verhinderd in de plichten, verzengd door een gevoel van zonde, is vermoeid in zijn reizen naar Kanaän, in zijn loop van gehoorzaamheid en denkt bij zichzelf, dat het beter is te sterven dan te leven, geen hoop hebbende om het eind van zijn reis te bereiken. Laat nu deze arme ziel zich neerleggen en wat uitrusten onder de schaduw en de veilige bescherming van deze Rots der eeuwen, de Heere Jezus Christus. Hoe zullen dan zijn sterkte en vastbeslotenheid weer in hem komen!

Aldus is Christus in de belofte bijzonder gepast voor al de verscheiden benauwdheden, waarmede wij te eniger tijd kunnen overvallen worden. Ik kon tot dit einde de voorbeelden vermenigvuldigen; maar dit ene zal voldoende zijn tot bewijs van de voorgestelde overweging en tot onze bemoediging om te geloven uit de gepastheid van de genade in de beloften voor al onze behoeften.

Twee dingen mogen hier dan als gevolgtrekking uit besloten worden.

(1) *De gewilligheid van God, dat wij in het geloven zouden bevestigd worden.*

Waar toe zou de Heere dus alle tegenwerpingen uit de weg ruimen, welke mogelijk kunnen opkomen in een wantrouwend hart en genade in Christus doen overeenstemmen met alle benauwdheden en moeiten, waar wij te eniger tijd onder liggen, indien het Zijn wil niet was, dat wij die genade zouden aangrijpen, toeëigenen, aannemen en er Hem de lof voor toebrengen? Indien ik naar een arm mens zou gaan en hem zeggen: "U bent arm, maar zie, hier zijn rijkdommen; u bent naakt, maar hier is kleding; u bent hongerig en dorstig, hier is voedsel en verfrissende drank; u bent gewond, maar ik heb de kostbaarste zalf, die er in de wereld is". En ik zou niet van plan zijn om hem van die rijkdommen, van dat voedsel en die kleding en dat geneesmiddel mede te delen, - bespot en hoon ik dan niet gruwelijk de ellende en de smart van die man? Zal een wijs of goed man aldus handelen? Hoewel velen hun oren toesluiten voor het geroep van de arme, wie zou zo ontzettend goddeloos zijn lust te hebben, om zich in zijn ellende en droefheid te vermaken en die te vermeerderen? En zullen wij denken, dat de God van de hemel, "de Vader der barmhartigheid en de God aller vertroosting," die geheel goedheid, liefelijkheid en waarheid is, (gelijk verklaard is), wanneer Hij zijn volheid zo schikt en regelt naar onze behoeften en Zijn genade in Christus in overeenstemming brengt, met wat onze vrez en moeiten kan wegnemen, dat doet, om onze ellende te vermeerderen en onze droefheid te bespotten? Ik spreek van de erfgenamen van de belofte, voor wie zij gedaan zijn en wie zij toebehoren. Is het geen tijd voor u, om eens een einde te maken aan uw betwisten en betwijfelen van de oprechtheid en getrouwheid van God in al deze verbintenissen? Wat kunnen wij toch meer verwachten wat groter zekerheid kunnen wij verlangen? Zodat,

(2) *Dat alle ongeloof noodzakelijk besloten ligt in de weerspanning van de wil.*

"Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben," zegt onze Zaligmaker. Wanneer al iemands tegenwerpingen zijn voorkomen en beantwoord; wanneer voor al zijn behoeften is gezorgd; wanneer een grond gelegd is om al zijn vrez en moeiten weg te nemen en hij toch op een afstand blijft en er zich niet mee verenigt, wat kan dat anders zijn dan een hardnekkigheid van de wil, die hem regeert?

Zegt zo iemand niet: "Laat de Heere doen wat Hij wil en zeggen wat Hij wil; hoewel mijn mond gestopt is, zodat ik niets meer heb, om te strijden of er tegen in te brengen, toch wil ik niet geloven?"

Laat dan dit, waarbij ik het nu laten zal, een andere beweegreden of bemoediging zijn, samen met hetgeen te voren gesproken is, betreffende God de Vader en de Heere Jezus Christus.

Einde